

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2008

Jitka Bednarčíková

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra geografie

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vývoj osídlení a národnostní struktury obyvatelstva Prachaticka
(místní region ve výuce zeměpisu)

Jitka Bednarčíková
NŠ/TV

ANOTACE

Autor: Jitka Bednarčíková

Název: Vývoj osídlení a národnostní struktury obyvatelstva Prachaticka (místní region ve výuce zeměpisu)

Vedoucí práce: Mgr. Michal Vančura, Ph.D.

Diplomová práce se zabývá vývojem počtu obyvatel okresu Prachatice mezi lety 1869 – 2001. Vzhledem k velkému poklesu obyvatel je zde zachycen i vývoj sídelní struktury obcí.

Dále byl analyzován vývoj národnostní struktury od počátku s důrazem na vývoj po 2. světové válce. Text práce doprovází grafy, mapy, tabulky a obrázky jednotlivých sídel, které zaznamenávají nejdůležitější sledované jevy.

Další část této diplomové práce se zabývá vlastivědnou náplní. Jsou zde uvedeny návrhy pracovních listů a témata vycházek a exkurzí po okolí, která jsou zaměřena pro 1. stupeň základních škol.

Annotation

Author: Jitka Bednarčíková

Theme: Development of settlement and national structure of population in distrikt Prachatice (local region in geography education)

Work supervisor: Mgr. Michal Vančura, Ph. D.

The thesis analyze the development of number of the population in the distrikt Prachatice in between years 1869 - 2001.

Because of the decrease in population, this thesis also analyze the development of the seat structure of the towns and villages. Next point is to analyze the development of the national structure from the beginning with emphasis on the development after the World War II. Thesis text is supplemented with graphs, maps, tables and pictures of the individual seats, which records the most important phenomena.

Last part is for the homeland study lessons. There are the working lists and subjects for the walks and excursions in the surroundings, which are targeted for junior elementary school classes.

Děkuji vedoucímu diplomové práce Mgr. Michalu Vančurovi Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

Datum:

Podpis studenta:

Obsah

1	ÚVOD	7
2	OKRES PRACHATICE	9
	2.1 VYMEZENÍ A GEOGRAFICKÁ POLOHA	9
	2.2 FYZICKOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	11
	2.2.1 <i>Vodstvo</i>	12
	2.2.2 <i>Klima</i>	12
	2.3 SOCIÁLNĚ GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	13
	2.3.1 <i>Obyvatelstvo</i>	13
	2.3.2 <i>Vývoj osídlení</i>	13
	2.4 HOSPODÁŘSTVÍ.....	18
	2.4.1 <i>Průmysl</i>	18
	2.4.2 <i>Služby</i>	20
	2.4.3 <i>Doprava</i>	21
	2.4.4 <i>Cestovní ruch</i>	22
3	ROZBOR LITERATURY	23
4	METODIKA SBĚRU A ZPRACOVÁNÍ DAT	27
	4.1 VYMEZENÍ GEOGRAFICKÝCH SÍDEL V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ	27
	4.2 METODIKA ANALÝZY VÝVOJE POČTU OBYVATEL V SÍDLECH OKRESU PRACHATICE	28
	4.3 METODIKA ANALÝZY ÚDAJŮ O NÁRODNOSTNÍ STRUKTUŘE	28
	4.4 METODIKA ANALÝZY ÚDAJŮ DLE VELIKOSTNÍ STRUKTURY SÍDEL	30
5	HISTORIE SPRÁVNÍHO USPOŘÁDÁNÍ	32
	5.1 PRÁCHEŇSKO	32
	5.2 VZNIK OKRESŮ.....	34
	5.3 VZNIK PODKRAJSKÝCH ÚŘADŮ	34
	5.4 SPRÁVNÍ VÝVOJ V LETECH 1918 – 1938.....	36
	5.5 ROKY 1938 - 1945 A OBSAZENÉ ÚZEMÍ	36
	5.6 SITUACE PO ROCE 1949.....	38
	5.7 ZRUŠENÍ VIMPERSKÉHO OKRESU	39
6	ZEMĚDĚLSKÉ OSIDLOVÁNÍ	41
	6.1 ETAPY ZEMĚDĚLSKÉHO OSÍDLENÍ	41
	6.2 PRVNÍ OBYVATELÉ.....	43
	6.3 DRUHÁ ETAPA.....	43
	6.4 POSLEDNÍ ETAPA OSIDLOVÁNÍ	44
7	ANALÝZY VÝVOJE POČTU OBYVATEL V OKRESE PRACHATICE	46
	7.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEL V LETECH 1869 - 2001.....	46
	7.1.1 <i>První velká éra osidlování</i>	46
	7.1.2 <i>Počátky sčítání</i>	47
	7.1.3 <i>Situace po roce 1950</i>	48

7.2	VÝVOJ POČTU OBYVATEL DLE NÁRODNOSTNÍ STRUKTURY	49
7.2.1	<i>Počátky</i>	49
7.2.2	<i>Situace během války</i>	52
7.2.3	<i>Poválečná situace</i>	52
7.3	VÝVOJ POČTU OBYVATEL PODLE VELIKOSTNÍ KATEGORIE SÍDEL	53
8	DIDAKTICKÁ ČÁST	57
8.1	METODICKÁ ČÁST	57
8.2	NÁVRHY VYCHÁZEK A PRACOVNÍCH LISTŮ	59
9	ZÁVĚR	76
10	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	78
11	SEZNAM PŘÍLOH	81

1 Úvod

Ve své diplomové práci jsem zpracovala vývoj počtu obyvatel a národnostní struktury v okrese Prachatice. Toto téma je vzhledem k zeměpisnému umístění a historickému vývoji, odlišnému od ostatních okresů České republiky, velmi zajímavé a určitě si zaslouží patřičnou pozornost.

Okres se z velké části nachází v oblasti pohoří Šumava. Proto je velmi bohatý na přírodní krásy a hojně navštěvovaný turisty. Šumava vždy přitahovala, ale i odrazovala svou tajemností, neprostupností a nesmlouvavostí, byla vždy výzvou všem lidem, kteří s ní spojili či spojují svůj život. Nedala nikdy lidem nic zadarmo, každou píď si lidé museli v průběhu staletí tvrdě vydobýt a uhájit.

Území okresu Prachatice leží v nadmořské výšce od 400 – 800 m n. m. Je třetím nejméně osídleným okresem České republiky. Hustotou zaujímá poslední místo ze 75 okresů naší republiky. Svou rozlohou se však řadí na šestnácté místo.

Významným cílem této diplomové práce je analyzovat vývoj počtu obyvatel od roku 1869. V tomto roce se konalo jedno z prvních ucelených sčítání obyvatel. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je možné při provedených analýzách očekávat hluboký pokles počtu obyvatelstva a to především v době po světových válkách.

S tímto jevem souvisí druhý ze stěžejních cílů diplomové práce. Jím je stanovení vývoje národnostní struktury v okrese Prachatice. Lze předpokládat, že dosažení tohoto cíle je velmi náročné. Příčinou je to, že se nedochovaly všechny zdroje, které se týkaly národnostní struktury obyvatel. Další skutečností je, že v období před zahájením odsunu docházelo k samovolnému odchodu obyvatel, hlásících se v době 2. světové války k německé národnosti, přes hranice. Tyto odchody nebyly s velkou pravděpodobností zaznamenávány.

Vzhledem k silné migraci a očekávanému poklesu obyvatel je dalším cílem mé práce stanovit velikostní strukturu sídel. Takto je možno zachytit nejvýraznější pohyby počtu sídel v rámci zvolených kategorií. Práce se opět zaměřuje především na dobu poválečnou a možné změny v dalších letech.

Okres Prachatice prošel v době své existence celou řadou územních změn. V pořadí čtvrtým cílem diplomové práce je zachytit tyto změny v historických

souvislostech od počátku osidlování až po současnost. Tyto změny jsou nejen nastíněny, ale pro větší přehlednost zachyceny do map.

Návrhy výchovných tras pro žáky 1. stupně základních škol jsou posledním, neméně významným cílem této práce. Při jejich přípravě je však nezbytné přihlídnout k znalostem a schopnostem žáků. Vzhledem k zvolenému tématu diplomové práce jsou vycházky a exkurze plánovány v okrese Prachatice a je zde kladen důraz na plnění úkolů týkající se vývoje počtu obyvatel. Při jejich zpracování nesmí být přehlíženy metodické pokyny, které se týkají realizace zpracovaných tras.

Při plnění výše uvedených cílů se předpokládá, že zdrojová data se získávají ze statistických lexikonů. Celá řada informací bude vyhledávána v příslušných archivech.

2 Okres Prachatice

2.1 Vymezení a geografická poloha

Území, jímž se tato diplomová práce zabývá, se nachází v jihozápadní části Jihočeského kraje. Na západě sousedí s okresem Klatovy, severní částí s okresem České Budějovice, na jihovýchodě má společnou hranici s okresem Český Krumlov. V jihozápadní části tvoří společnou státní hranici se spolkovou zemí Bavorsko.

Z fyzickogeografického hlediska jde o území převážně horské a podhorské, příslušející k provincii **Česká vysočina**. Ta na toto území zasahuje dvěma subprovinciemi, *Šumavskou a Českomoravskou provincií*.

Šumavská subprovincie zde zasahuje oblastí Šumavská hornatina, konkrétně Šumava (900 – 1 380 m) a Šumavské podhůří (500 – 1 110 m).

Českomoravská subprovincie zasahuje do oblastí Jihočeské pánve, a to konkrétně Českobudějovickou pánví. Tu tvoří sníženiny s rybníky (450 – 550 m).

Z hlediska sídelních systémů jde o území tvořené převážně malými sídly. Hranici 1 000 obyvatel překračuje pouhých 10 obcí (Čkyně, Husinec, Lhenice, Prachatice, Stachy, Vacov, Vimperk, Vlachovo Březí, Volary, Zdíkov).

Řešené území má celkovou rozlohu 1 375 km² (2007), což je 13,7 % rozlohy Jihočeského kraje, čímž se řadí na čtvrté místo v rámci okresů Jihočeského kraje. Porovnáme-li tuto rozlohu s ostatními okresy České republiky, zjistíme, že největší okres na území České republiky je okres Klatovy s celkovou rozlohou 1 946 km². Je tedy o celých 571 km² větší než okres Prachatice.

Tabulka 1: Postavení okresu Prachatice dle rozlohy (k 2007)

Pořadí okresu dle rozlohy	Okres	Rozloha (km ²)
1	Klatovy	1946
2	Jindřichův Hradec	1944
3	Příbram	1692
4	České Budějovice	1638
5	Olomouc	1620
...	-	-
16	Prachatice	1375
...		
73	Ostrava – město	332
74	Plzeň - město	261
75	Brno - město	230

Zdroj: Kolektiv (2007)

Podíváme-li se však na další tabulku, zjišťujeme že okres Prachatice se řadí na poslední místa ze všech okresů v počtu obyvatel. Má pouhých 51 409 obyvatel (k 2007). Méně osídlenými jsou už jen okresy Rokycany a Jeseník. Nejvíce obyvatel má naopak okres Praha s 1 188 126 obyvateli.

Tabulka 2: Postavení okresu Prachatice dle počtu obyvatel (k 2007)

Pořadí okresu dle počtu obyvatel	Okres	Počet obyvatel
1	Praha	1 188 126
2	Brno - město	366 680
3	Ostrava - město	337 197
4	Karviná	275 754
5	Olomouc	229 171
...	-	-
71	Rakovník	52 882
72	Tachov	51 917
73	Prachatice	51 409
74	Rokycany	46 117
75	Jeseník	41 827

Zdroj: Kolektiv (2007)

Dle hustoty osídlení se okres řadí na poslední místo mezi okresy. Hustota osídlení je zde pouhých 37 obyvatel/km². Srovnáme-li tento údaj s naopak nejhustěji osídleným okresem, jímž je Praha, kde hustota obyvatel dosahuje čísla 1 593 obyvatel/km², je tento údaj znatelně vyšší, přesněji o 1 556 obyvatel/km².

Tabulka 3: Postavení okresu Prachatice dle hustoty osídlení (k 2007)

Okr. dle hustoty zalidnění	Okres	Počet obyvatel
1	Praha	1 593
2	Brno - město	1 017
3	Ostrava - město	774
4	Karviná	684
5	Plzeň - město	684
...		
71	Jindřichův Hradec	48
72	Klatovy	45
73	Český Krumlov	38
74	Tachov	38
75	Prachatice	37

Zdroj: Kolektiv (2007)

2.2 Fyzickogeografická charakteristika

Prachatický okres představuje ve svém celku rozmanitý krajinný obraz. Řešené území pokrývá provincie *Šumavská a Českomoravská*.

Šumavská subprovincie zde zasahuje oblastí Šumavská hornatina, konkrétně Šumava (900 – 1 380 m) a Šumavské podhůří (500 – 1110 m). Jeho velkou část tvoří Vimperská a Bavorská vrchovina, kterou protínají horní toky říčky Volyňky a Blanice. Podhůří postupně přechází v pás Šumavy s povodím Teplé a Studené Vltavy. Celé území je tvořeno souborem zalesněných hřebenů a kopců, oddělených údolím říček a potoků, které postupně klesají až do Budějovické pánve.

Českomoravská subprovincie zasahuje do oblasti Jihočeské pánve, a to konkrétně Českobudějovickou pánví. Tu tvoří sníženiny s rybníky (450 – 550 m) – viz Obr 18.

Převážná část okresu se nachází v nadmořské výšce 600 – 800 m. Nejnižší nad mořem je oblast Netolicko (410 – 450 m), naopak nejvýše položená místa jsou na Vimpersku a Volarsku (většina sídel 700 m a výše). Nejvýše položenou obcí je Kvilda (1 062 m), nejnižší leží část Podeřiště v obci Malovice (410 m).

2.2.1 Vodstvo

Krajina je plná malých i větších vodních toků, které tvoří jednu z částí tzv. Zelené střechy Evropy. Většina území spadá do povodí Labe a tedy k úmoří Severního moře (dílčí povodí Vltavy), pouze kousky na jihozápadě u Bučiny s Černým potokem a Čertovou vodou patří povodí Dunaje a úmoří Černého moře.

Příhraničním oblastem vévodí řeka Vltava, která zde pramení ze svých dvou zdrojnic Teplé a Studené Vltavy a u Soumarského mostu začíná její vodácky sjízdný úsek. Spolu s říčkou Řasnicí zde odvádějí vody od severu a západu k východu.

Severními přítoky Vltavy jsou Vydří, Račí a Volarský potok. Ty odvádějí vody k jižní, střední a severní části regionu. Patří do dílčího povodí Otavy a jejich přítoků, Blanice se Zlatým a Dubským potokem odvodňují oblast směrem na Strakonicko. Severozápadní části odvodňuje Volyňka s přítoky tekoucími směrem na severovýchod, na Strakonicko. Z východní části regionu odvádí vody Stružka a Netolický potok k severovýchodu do rybníkářské pánve Českobudějovicka. Mezi Černou horou a Stráží se nachází pramen Teplé Vltavy.

Zajímavý je tzv. Schwarzenberský kanál - vodní cesta pro plavení dříví z 19. století, technická památka, která překonala rozvodí Labe (Vltavy) a Dunaje.

Celá oblast Prachaticka je charakteristická množstvím jezírek, rašelinišť, potoků a řek, zmokřelých luk a luhů. Netolicko je krajinou rybníků, které najdeme také u Vlachova Březí.

Na řešeném území nalezneme i vodní nádrže. Na řece Blanici je to vodní nádrž Husinec, na Vltavě část vodní nádrže Lipno.

2.2.2 Klima

Klimatické podmínky ovlivňuje nadmořská výška a členitost terénu, jsou tedy velmi rozdílné. V nadmořské výšce nad 800 m n. m. je podnebí mírně chladné až chladné, v oblasti pod 800 m až mírně teplé.

Průměrná teplota dosahuje v níže položených místech 7 °C (Husinec, 504 m n.m.), v horských oblastech však pouze 3,7 °C (Kvilda, 1 062 m n.m.). Sněhová pokrývka zde podle dlouhodobého měření leží v průměru více než 130 dnů. Průměrné roční srážky se pohybují od 500 mm v nižších polohách až po 1 100 mm v horských oblastech, na hřebenech hor až 1 500 mm. Klimatické oblasti okresu Prachatice uvádí Obr. 17.

Z hlediska životního prostředí je okres Prachatice řazen mezi nejčistší z celé České republiky.

2.3 Sociálně geografická charakteristika

2.3.1 Obyvatelstvo

V roce 1869 žilo na území okresu Prachatice 86 297 obyvatel. Tento počet nezaznamenal až do roku 1930 citelné změny. Po 2. světové válce nastal pokles díky odsunu německých obyvatel. Tento pokles činil 47 742 obyvatel. V současné době je počet obyvatel 51 409 (2007), což je nejméně v Jihočeském kraji.

Hustota obyvatelstva dosahuje pouze 37 obyvatel na km². Hustota osídlení je nízká zejména v pohraniční části okresu, kde po odsunu německého obyvatelstva nedošlo k plnému dosídlení této oblasti a řada menších sídelních jednotek úplně zanikla. Ve městech Netolice, Prachatice, Vimperk a Volary žije 52 % obyvatel okresu. Obyvatelstvo okresu se na celkovém počtu obyvatelstva Jihočeského kraje podílí 8,2 % a počtu celé České republiky 0,3 %.

Okres Prachatice patří k okresům s růstem celkového počtu obyvatel. V celém Jihočeském kraji je nárůst obyvatel průměrně o 0,35 %, což v absolutních číslech představuje 2 240 obyvatel. Věková struktura je proti krajskému průměru poněkud mladší. Ve věku 0 – 14 let žije v okrese 8 943 obyvatel (tj. 17,4 %, kraj 16,6 %), ve věku 15 – 59 let 33 924 obyvatel (tj. 66,0 %, kraj 65,4 %) a ve věku 60 a více let je to 8 497 obyvatel (tj. 16,6 %, kraj 18,1 %) (k 2007).

2.3.2 Vývoj osídlení

Šumava byla osídlována již v pradávnu. Většímu rozmachu však bránily nepříznivé klimatické a přírodní podmínky, které bránily trvalému usazování.

První menší nálezy, dokazující výskyt člověka, pochází z období pozdního paleolitu, mladší doby kamenné, mladší doby bronzové i starší doby železné.

K velkému posunu obyvatelstva hlouběji do šumavského podhůří však docházelo v mladší době kamenné. Lidé se sem zřejmě dostávali podél toků řek. Kolonizace dosáhla ve střední době bronzové až do oblasti dnešního Stožce, Libínského Sedla a Sušice. Toto osídlení však nebylo příliš husté. Teprve Keltové ve větší míře osidlovali šumavské podhůří. Přitahovala je zde naleziště zlata. Máme důkazy o sídlech: Obří hrad u Studence - Riesenschloss (910 m n.m.), Věneč u Lčovic, Sedlo u Albrechtic či opevnění u Kubovi Huti.

Vlivem tažení Germánů byli však Keltové kolem změny letopočtu vyhnáni ze země a jejich sídla byla vypálena. až do příchodu Slovanů v 7. a 8. stol. nemáme o osídlování žádné přesnější zprávy. Předpokládáme, že tehdejší obyvatelstvo svá sídla neopustilo a postupně splývalo s nově příchozími. Jelikož šumavský terén nebyl dosud pečlivěji prozkoumán, jsou zprávy a znalosti etap vývoje osídlení nepřesné. Známe však z podhůří několik hradišť a pohřebišť. Vesnická sídla jsou však často opomíjena. Je však dokázáno, že na konci 1. tisíciletí je toto území již poměrně silně osídleno.

Velký zvrat nastal tedy až v době stěhování národů v 7. a 8. stol., s příchodem Slovanů, kteří si vytvářeli tzv. polozemnice - chatrče částečně zapuštěné do země. Jak ukazují archeologické výzkumy, jejich nové území bylo chráněno čtyřmi hradišti - Kněží Hora u Kunětic, Hradec u Řepic, Hradiště u Sousedovi, Hradec u Němětic. Další nálezy pochází z dnešní Čeňkovy pily, Kubovy Huti a Vlachova Březí (John, 1979).

V 10. století nastaly výrazné změny. Ty souvisely především s centralizací českého státu a s feudálními vztahy. Zemědělské osídlení bylo velmi zdoluhavé a pomalé díky nepříznivému terénu. I přesto zde existuje již řada zemědělských osad.

Významnou roli pro osídlování v tomto období zaujímá síť komunikací, především obchodní stezky, kolem nichž se objevovaly větší osady a postupně se z nich stávala města. Nejvýznamnější roli hrála Zlatá stezka. Původní trasa zde byla

Obrázek 1: Zbytky po keltském osídlení

Zdroj: Autor

pravděpodobně již v pravěku, ale první zmínky máme až z 11. století. Trasa vedla z Pasova do dnešních Starých Prachatic a po třech stoletích se rozrostla na 3 hlavní trasy (viz Obr. 4):

1. Dolní Zlatá stezka z Pasova do Prachatic přes Waldkirchen a Volary.
2. Střední Zlatá stezka z Pasova do Vimperka přes Strážný.
3. Horní Zlatá stezka z Pasova do Kašperských Hor přes Freyung a Kvildu.

Do dnešní doby se po nich dochovaly pouze zbytky. Poloha a stupeň zachovalosti závisí na půdním podloží, intenzitě činnosti člověka v těchto místech a na sklonu terénu. Mezi lety 1993 – 1998 probíhaly výzkumy na vimperské trase Zlaté stezky a zjistilo se, že zbytky Zlaté stezky jsou výrazně zachovány na svazích Boubína okolo Kubovi Huti, na svahu Žlíbského vrchu mezi Strážným a Horní Vltavicí a mezi Strážným a státní hranicí.

Byly stanoveny dvě teorie pro název „Zlatá“ První z nich tvrdí, že název „Zlatá“ vyvstává z jejího mimořádného významu a výnosnosti (Hraše 1885, Praxl 1994, Kubů – Zavřel 1994, Starý 1995), zatímco druhá vychází z toho, že v blízkosti těchto tras (na území jižních Čech) probíhala těžba zlata, což dokládá J. Kudrnáč zmapováním jeho nalezišť a shromážděním písemných pramenů, které těžbu dokládají (Teplý 1948, Kudrnáč 1990). Těžba probíhala hlavně v údolí potoků. Rýžoviště zlata jsou dochována podél všech tras Zlaté stezky. Na prachatické větvi v okolí Volar, na vimperské větvi pod Boubínem u Kubovi Huti až k Solné Lhotě. Na kašperskohorské větvi nalezneme pozůstatky po rýžování v okolí Kvildy a severně od ní.

Hlavním obchodním artiklem na Zlaté stezce byla sůl. České země jí měly nedostatek a bylo třeba ji dovážet. Ze solných ložisek ve východoalpské oblasti v Reichenhallu, Halleinu nebo Hallstattu se sůl přepravovala po řekách do Pasova a odtud na hřbetech soumarských koní po Zlaté stezce přes Šumavu do Čech. Kromě soli se do Čech dovážely drahé látky, jižní plody, koření a víno a opačným směrem hlavně obilí a dále chmel, med, vlna, kůže, pivo a další potravinářské produkty.

Povšimneme-li si nadmořské výšky, zjistíme, že se Zlatá stezka pohybovala mezi 850 -1060 m n. m. Celkové převýšení tedy bylo 310 m a průměrná nadmořská výška se pohybovala okolo 810 m n.m.

Pokud zmapujeme všechny tři větve Zlaté stezky a obce v jejich blízkosti na území řešeného území, zjistíme, že řada obcí vznikla ve 14. století. Jsou to obce: Kvilda, Strážný, Horní Vltavice, Solná Lhota, Klášterec nebo Volary. Později, v 15.

století, vznikly obce Albrechtovice a Perlovice. V současné době jsou již obě sídla v důsledku odsunu německého obyvatelstva částečně zničena. Existuje však snaha o obnovu těchto sídel. V Perlovicích probíhá na mnoha domech rekonstrukce, v Albrechtovicích v současné době stojí 2 domy.

Další sídla, která vznikla převážně v 18. století, jsou spíše sídla zachycující konec éry Zlaté stezky. Jsou to sídla Kořený, Žlábky, Havránka, Arnoštka, Kubova Huť a České Žleby. Tato sídla vznikla spíše v souvislosti s těžbou dřeva po velkých polomech, kdy Zlatá stezka ztrácela na svém významu a začínalo se s výstavbou dřevařských a sklářských hutí.

Tabulka 4: Obce ležící na Zlaté stezce

Obec	první zmínka	nadmořská výška	Poznámka
Kašperská větev	*	*	*
Filipova Huť	1785	1100	
Bučina	1375	1160	zaniklé sídlo
Kvilda	1345	1062	
Vimperská větev	*	*	*
Strážný	1359	834	
Kořený	1735	850	zaniklé sídlo
Žlábky	1720	930	zaniklé sídlo
Havránka	1627	940	zaniklé sídlo
Solná Lhota	1359	816	
Korkusova Huť	1625	825	
Kláštrec	1359	791	
Vimperk	1264	694	
Prachatická větev	*	*	
České Žleby	1710	910	
Volary	1359	790	
Libínské Sedlo	1264	850	
Blažejovice	1468	850	

Zdroj: www.mapy.cz

Právě sklářské hutě jsou druhým faktorem pomáhajícím rozvoji obyvatelstva. Jedním z hlavních center těchto hutí se stal dnešní Vimperk.

O vývoji do 12. století toho příliš mnoho nevíme, avšak ve 13. století dochází stejně jako v dalších českých krajinách ke kolonizační vlně. Do této doby se na ní podílela jen církev, později i světszí feudálové. Na kolonizační činnosti měl vliv ve východním podhůří hlavně rod Vítkovců, nemůžeme však opomenout i další rody. K nim patří zejména ve vimperské oblasti pánové z Janovic, v okolí Sušice pánové z Velhartic či Bavorovové ze Strakonice. Panovníci, ve snaze zlepšit svou moc a ochranu, zakládali královská města Klatovy, Sušice a Kašperské Hory. Bohatší feudálové nechtěli zůstat pozadu a na jejich majetcích vznikala řada poddanských měst a městeček. Bylo postaveno několik královských hradů (Kašperk), i hradů mocných feudálů - Velhartice, Vimperk, které doplnila řada rozlehlých tvrzí - Čachrov, Dětenice, Janovice, Svojšice, Volyně a mnoho dalších.

Nynější archeologické nálezy dokazují existenci osad (Sedlec, Bošice, Čábuze, Vnarovy, Skláře, Lipka, Šerava) a tržních středisek, ze kterých se postupně vytvářela města. Původní názvy dokazují, že prvními osadníky byli Češi, teprve poději docházelo k poněmčování některých míst (John, 1979).

Ve 14. století pokračovala vlna kolonizace. Vlivem přeměny feudálního hospodářství vznikají nově organizované statky - Čkyně, Zálezly, Lčovic, Rohanov, Přechín, Dobruška, Čestice. Zesílil nejen příliv kolonistů, ale i horníků, do vznikajících městeček, díky rozvoji těžby drahých kovů. V té době se sem dostával i velký počet německých kolonistů, etnický charakter zůstával však nadále český. Němci sídlili zejména v horních městech.

Tímto v podstatě končí první etapa osidlování. Obyvatelé dosáhli středních poloh a někteří pronikli více do hor.

Doba husitská neznamenalala v osidlování žádnou významnější změnu. Velký význam v této době mělo rozšiřování vesnic a jejich zemědělského fondu. Docházelo k hlubšímu pronikání do horských oblastí. Pro nepříznivé klimatické podmínky se však zemědělství nestalo hlavním zdrojem obživy. Tu tvořilo hlavně hutnictví, sklářství, dřevařství a plátenictví, především v 16. století. V této době a pozdějších letech proslavilo Šumavu právě sklářství, nikde v Evropě nebyla taková koncentrace skláren jako právě tady. Mezi nejvýznamnější sklárny patřily Vogelsang, Tischlerova Huť, Alžbětínské sklárny, Klášterský Mlýn, Hůrky, Starý a Nový Brunst, Šmauzy, Gerlova, Filipova, Michlova Huť, Zlatá Studna, Babylon, Paště, Jelenov, Tiefental, nedávno ještě hutě na Svarožném potoce, Šerava, celé okolí Klášterce, oblast Borová Lada - Nový

Svět - Nové Hutě - Pokovy Hutě, okolí Stach, Prášílsko, Železnorudské údolí až k Javoru, oblast Nýrsko - Svatá Kateřina a další (viz Obr 20).

Z více než sta hutí, které od poloviny 14. století v oblasti Šumavy pracovaly, se 20. století dožilo pouze několik. Mezi ně patřily především sklárny Vimperk a Lenora, dále Annín, Klášterský Mlýn a Alžbětínská huť, která však zažila dvacáté století jen velmi krátce. V dnešních dnech už nepracují ani sklárny ve Vimperku a Lenoře, Annín se změnil v brusírnu a v Husinci se postavila zcela nová sklárna – Schott - na výrobu užitného skla, kam se sklářský kmen dovážel z Německa. Ale i ta skončila svou činnost v důsledku škod, které na provozu napáchaly povodně v roce 2002.

2.4 Hospodářství

2.4.1 Průmysl

Okres není bohatý na suroviny, zdroje energetických surovin jsou zde naprosto minimální, v některých částech okresu se nachází ložiska rašeliny. Je možné zmínit těžbu kamene v okolí Vimperka a Prachatic. Významným přírodním bohatstvím jsou rozsáhlé lesy, především se jedná o jehličnaté a smíšené lesy.

Průmyslová výroba v posledních deseti letech prošla rozsáhlou restrukturalizací a rušením neefektivních provozů. V současné době (k 31. 12. 2007) působí na území okresu 58 podniků s 20 a více zaměstnanci. Jejich podíl na průmyslové výrobě kraje dosahuje jen 3,1 %. Stavební výroba rovněž změnila svoji strukturu. Způsobil to rozpad velkých státních podniků na menší soukromé firmy. Podílí se na stavební výrobě kraje 4,0 %. Převážná část činnosti směřuje do nové výstavby, modernizace a rekonstrukcí staveb. Průmyslové firmy v Prachaticích jsou např. Vishay Electronic s. r. o. (elektrotechnický průmysl), Klima a. s. (strojírenství), Madeta a. s. potravinářský průmysl), Strabag a. s. (stavebnictví), M-technika s. r. o. (výroba automobilových podvozků), Inticom (automobilový průmysl), Zefa - ZZV a. s. (zemědělství a potravinářský průmysl). Ve Vimperku můžeme vyzdvihnout firmy KMP Bürotechnik s. r. o. či ROHDE&SCHWARZ s. r. o.

Tabulka 5: Zachycení největších podniků na území okresu Prachatice (k 31.12.2007)

Pořadí	Název firmy	Obec	počet zaměstnanců	činnost firmy
1	VISHAY ELECTRONIC spol. s r.o.	Prachatice	683	výroba elektronických zařízení
2	Nemocnice Prachatice	Prachatice	381	sociální péče
3	ROHDE & SCHWARZ závod Vimperk, s.r.o.	Vimperk	348	výroba rozhlasových a televizních vysílačů a přístrojů pro drátovou telefonii a telegrafii
4	Správa Národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava	Vimperk	346	činnost přírodní rezervace
5	Sequist - Löffler Kunststoffwerk spol. s r.o.	Čkyně	319	výroba plastových součástí
6	OTHERM s.r.o.	Husinec	285	výroba plastových součástí
7	Lesy České republiky s. p.	Hradec Králové	270	optimální plnění funkcí lesa
8	Jednota, spotřební družstvo ve Vimperku	Vimperk	208	maloobchod s převahou potravin, nápojů a tabákových výrobků
9	Vimperská masna, a.s.	Vimperk	195	výroba, zpracování a konzervování masa a masných výrobků
10	ŠINDELÁŘ SPEDITION s.r.o.	Sedlec	194	zasílatelství, silniční doprava
11	Nemocnice Vimperk, o.p.s.	Vimperk	178	sociální péče
12	KMP Bürotechnik, s.r.o.	Vimperk	174	zpracovatelský průmysl
13	KLIMA, a.s.	Prachatice	161	výroba a opravy průmyslových chladicích a vzduchotechnických zařízení

14	Česká pošta, s.p.	Praha	159	provozování poštovních služeb
15	InTiCom System s.r.o.	Prachatice	135	výroba a oprava elektronických součástek
16	ELIM spol. s r.o.	Volary	133	výroba elektronek a jiných elektronických částí
17	COPI - J a.s.	Prachatice	131	výroba konfekčních textilních výrobků kromě oděvů
18	MADETA a.s.	České Budějovice	131	výroba mléčných výrobků
19	LARM, a. s.	Netolice	127	výroba měřicích, kontrolních, zkušebních, navigačních a jiných přístrojů
20	OTAVA, výrobní družstvo	Písek	121	kompletace práce, šití textilních výrobků

Zdroj: Úřad práce v Prachaticích

Jak vyplývá z předchozí tabulky, můžeme si povšimnout, že i když je okres Prachatice považován za spíše zemědělskou oblast, průmysl je v této oblasti hojně rozšířen. Je zastoupen v především ve větších městech, a to v Prachaticích, ve Vimperku a ve Volarech. Jsou za tím především zahraniční firmy, hlavně německé, které zakládají podniky na území okresu. Snižují tak nezaměstnanost v okrese Prachatice, která je oproti jiným částem republiky nízká, pohybuje je kolem 3,5 %.

Nejvyšší zastoupení v řešeném území má firma VISHAY ELECTRONIC spol. s r. o. s pobočkou v Prachaticích. K 31. 12. 2007 zde bylo zaměstnáno 683 osoby.

Řešené území tvoří ze 36,26 % zemědělská půda. Z toho 37,4 % zabírá orná půda a 58,6 % trvale zatravněné porosty. Lesy pokrývají 52,2 % plochy okresu. V Jihočeském kraji má tak okres největší zalesněné území ze všech.

V zemědělství převažuje v rostlinné výrobě pěstování obilovin a píce. V živočišné výrobě se jedná především o chov skotu a prasat (ve Strunkovicích nad Blanicí), nově se rozmáhá chov ovcí. Výrazně začíná převažovat chov dobytka ve volném výběhu.

2.4.2 Služby

Síť školských zařízení tvoří 36 mateřských škol, 29 škol základních, 2 gymnasia, 4 střední odborné školy, 5 středních odborných učilišť. Z vyšších stupňů škol je v okrese pouze jedna a to Vyšší odborná škola sociálně právní při SPgŠ v Prachaticích.

Zdravotnickou péči poskytuje v okrese 159 lékařů. Soukromou praxi provozuje 103 lékařů. Na 10 000 obyvatel okresu připadá v ambulantní péči 22,81 lékaře a v nemocnicích 4,96 lékaře. Na jednoho lékaře připadá v okrese 323 obyvatel. Dále se v okrese nachází 7 zařízení sociální péče, ve kterých je 393 míst. (k 31. 12. 2001).

Kulturní zařízení se soustřeďují převážně ve městech. Na území okresu je 6 stálých kin, 54 veřejných knihoven (včetně poboček), 9 muzeí, 1 divadlo s vlastním amatérským souborem ŠOS. Dále je registrováno 136 sportovních zařízení, z toho je 25 koupališť a bazénů s provozovatelem, 32 sportovních hřišť s provozovatelem, 33 tělocvičen včetně školských zařízení. Kryté plavecké bazény s celoročním provozem jsou v Prachaticích a ve Volarech, v současné době je v jednání i krytý bazén ve Vimperku. Krytý zimní stadion s umělým ledem je ve Vimperku. (k 31. 12. 2001).

Jak si lze povšimnout v následující tabulce, v řešeném území převládají subjekty, které jsou orientované na služby. Těchto subjektů je 932. 690 z nich spadá do kategorie zaměstnávající 1 - 5 zaměstnanců. Do průmyslové oblasti spadá 366 firem a v zemědělské oblasti podniká pouhých 88 subjektů.

Tabulka 6: Rozdělení subjektů dle zaměření a počtu zaměstnanců (k 2008)

Obor	Počet subjektů	Počet subjektů dle počtu zaměstnanců								
		1-5	6-9	10-19	20-24	25-49	50-99	100-199	200-249	250-499
Zemědělství	88	54	8	10	1	8	6	1	0	0
Průmysl	366	200	45	52	16	33	9	9	2	0
Služby	932	690	98	72	21	31	13	4	1	2
Celkem	1386	944	151	134	38	72	28	14	3	2

Zdroj: www.czso.cz

2.4.3 Doprava

Silniční síť v okrese je poměrně hustá a všechny obce mají napojení na státní silniční síť. Nejdůležitější silnice I. třídy prochází okresem od státní hranice (Strážný) směrem na Vimperk, Strakonice a Prahu v délce zhruba 40 km. Celková délka silnic I. třídy je 66 km, silnic II. třídy 228 km a silnic III. třídy 392 km. V současné době se připravuje projekt rozsáhlé rekonstrukce silnice Strunkovice nad Blanicí – Prachatice – Volary – hraniční přechod Strážný (viz Obr. 16).

Přímé železniční spojení má 17 obcí, včetně všech 4 měst. Okresem prochází železniční trať Číčenice – Prachatice – Volary, dále pak Strakonice – Vimperk – Volary s pokračováním na Kájov – Český Krumlov – České Budějovice. Tato trať má odbočku z Černého Kříže na Stožec a Nové Údolí. Trať místního významu vede z Netolic do Dívčic s napojením na hlavní trať Plzeň – České Budějovice, stejně jako obě předchozí tratě. Je důležité zmínit i nejvýše položenou trať v Kubově Huti (995 m n.m.).

2.4.4 Cestovní ruch

Zájem o rekreační pobyt v okrese dokazuje velký počet objektů individuální rekreace. Kromě toho je zde řada dalších rekreačních zařízení - hotely, penziony apod., které umožňují pobyt zájemcům o rekreaci v okrese. Území Šumavy je využíváno k rekreaci nejen občany České republiky, ale také návštěvníky z ciziny. K tomu slouží hraniční přechody ve Strážném, Novém Údolí a další.

Prachatický region nemohou minout především milovníci přírodních krás, historických památek, pěší turistiky, zimních sportů, cykloturisté a vodáci. Krajina oblasti je rozmanitá: jihočeské rybníky na Netolicku, ovocnářské oblasti Lhenicka, hluboké boubínské lesy stejně jako pohraniční hvozdy s dřevařskými osadami, malebná krajina prachatického Pošumaví a Národního parku Šumava. Pro vodáky je zajímavá Vltava od Lenory a Soumarského mostu směrem k Nové Peci. Je možné projít řadu pěších naučných stezek (jedna z nejstarších je Medvědí stezka), projet velký počet cyklotras – to vše čeká na návštěvníky této jedinečné krajiny.

3 Rozbor literatury

Vzhledem k tématu práce lze rozdělit literaturu na rozbor děl zabývajících se okresem Prachatic, literaturu charakterizující vývoj počtu obyvatel a národnostní strukturu. V neposlední řadě je třeba zmínit literaturu, zabývající se metodikou výuky a samotné průvodce.

V následujícím textu je uveden rozbor literatury, týkající se okresu z fyzickogeografického a sociogeografického hlediska. Kniha John (1979) nám udává zmínky o počátečním osídlení Vimperska a popisuje celkový vývoj od počátku do současnosti, s cílem zachytit nejdůležitější události v historii.

S údaji o historii nás v knihách seznamuje Kuča (2002) a Kuča (2006). Zde je nastíněn historický vývoj měst České republiky, který je v těchto publikacích velmi podrobně zpracován.

Fyzickogeografickou částí se zabývá Kolektiv (2005). Tématem je zde město Prachatic, jeho vývoj a současnost. Kniha obsahuje řadu historických informací doplněných o zajímavé fotografie.

Kniha Kuklík (1984) popisuje historii Šumavy jako celku a uvádí řadu zajímavých snímků z celé řady míst a umožní nám nahlédnout do jejich nejhlubších zákoutí.

Další historické údaje najdeme v knize Mašek (1968), kde autor nastiňuje situaci školství na Prachaticku a popisuje její historii dle příslušných obcí. Nalezneme zde řadu informací o počtu obyvatel měst a obcí.

Jinou publikací, uvádějící historii okresu Prachatic, je kniha Sedláček (1926). Tento autor se zaměřuje především na popis Prácheňského kraje, který byl předchůdcem pozdějších okresů a krajských úřadů. V přílohách uvádí řadu obrazových map. Stejným tématem se zabývá i Zálaha (1966), který přepracoval a upravil příručku Františka Palackého, Popis Království českého, jednu z nejdůležitějších prací pro historiky. Palackého místní názvy již nejsou aktuální, příručka obsahovala zastaralé názvy měst, zaniklé obce nebo obce v současné době spojené s jinými. Proto byla tato příručka upravena.

S informacemi o prvním historickém celku Prácheňska seznamuje čtenáře Kolektiv (1993). Zde jsou uvedeny informace o přírodních, ale především

hospodářských podmínkách bývalého regionu. Nalezneme zde nejen mapy okresů Prácheňského kraje, ale i ostatních krajů.

Zajímavou knihou je Petráš (2006). Ve svém díle se zabývá historií a současností šumavských Lad, která jsou z velké části částečně nebo zcela zaniklá. Uvádí se zde jejich osud, důvod zániku a autor nás seznamuje s dnešním stavem Lad.

Při stanovení hranic okresu a národností struktury byla použita pramenná díla z jednotlivých sčítání (lexikony ze Sčítání).

Pomocnými publikacemi byl lexikon Kolektiv 1924, který obsahuje údaje o sídlech pro rok 1920. Byl použit pro stanovení hranic okresu a pomohl nastínit počet německého obyvatelstva přítomného v okrese Prachatice, dle hranic té doby. Lexikon tedy obsahuje údaje o počtu obyvatel za soudní okresy, obce a jejich části. Vedle českých názvů jsou zde uváděny i názvy německé. Najdeme tu informace o celkové ploše, počtu domů, pohlaví obyvatel i již zmiňovanou národnostní příslušnost včetně židovské. Čtenář zde nalezne i náboženská vyznání.

Lexikon Kolektiv (1934) je velmi podobný lexikonu z předcházejících let. Obsahuje údaje o soudním okrese, obcích a jejich osadách. Je to velmi podrobný a pečlivě zpracovaný materiál. Vedle počtu obyvatel a domů za obce, zde nalezneme opět národnostní složení obyvatel, jejich náboženské vyznání, i příslušný odkaz na poštu a nejbližší železniční dopravu. Pro mě zde byla opět stěžejní uvedená národnost, oproti minulému lexikonu přibyla národnost izraelská.

Po 2. světové válce a ani v následujících letech již takovou podrobnost ve statistikách nezaznamenáváme. Mnoho osad bylo v této době zrušeno nebo přiřazeno pod jiné obce.

Lexikon Kolektiv 1955 se velmi těžce hledal. K zapůjčení byl až v Českém statistickém úřadě v Praze. Zachycuje údaje pro rok 1950 a je velice stručný. Obsahuje pouze územně a objektově velmi hrubou statistiku. Pro moji práci jsou však tyto údaje postačující. Již se zde neobjevují německé názvy obcí a zaniklé obce. Uvedeny jsou pouze obce právně existující k 1. 1. 1955. Zaniklé obce a příčinu jejich zániku můžeme nalézt v samostatné kapitole na konci lexikonu. Obce jsou v lexikonu řazeny dle příslušnosti k jednotlivým okresům, a to abecedně. První je vždy obec, v níž je sídlo okresního národního výboru. Nalezneme zde informace o počtu obyvatel a domů, o ploše katastru, o dodávajícím poštovním úřadu, železniční stanici a matričním obvodu.

Pro získání dat o počtu obyvatel za rok 1961 a správním zřízení k roku 1965 jsem použila informace z lexikonu Kolektiv (1966). Objevuje se zde již jemnější členění. V této statistice můžeme najít kromě počtu obyvatel a domů v obci i nejbližší železniční stanici, poštu, matriční obvod, informace o základních školách, sídle zdravotního obvodu, katastrální výměru, ale také údaje o ekonomicky činných obyvatelích.

Sčítání 1970 bylo zpracováno v lexikonu Kolektiv (1974) dle správního uspořádání k roku 1974. Tento lexikon je již oproti předcházejícím propracovanější. Vedle údajů, uvedených již v lexikonu Kolektiv (1966), uvádí údaje o nadmořské výšce obcí a částí obcí. Jsou zde poskytnuty informace o věkové struktuře obyvatelstva, počty žen a mužů, základní informace o ekonomicky činném obyvatelstvu. Dále za obce počet obyvatel, pracujících v místě bydliště a počet vyjíždějících za prací.

Lexikon Kolektiv (1984) nám poskytl údaje z roku 1980. Tento lexikon je již řádně propracovaný a poskytuje řadu informací. Jsou zde uvedeny údaje o počtu obyvatel a domů za obce, části obcí i základní sídlení jednotky. Nalezneme tu i údaje o národních výborech, PSČ, matričním obvodech, věkové struktuře obyvatelstva, či údaje o ekonomicky aktivním obyvatelstvu.

Při stanovení vývoje počtu obyvatel byl zapotřebí i Historický lexikon obcí České republiky 1869 - 2005 Díl I. (Kolektiv, 2005). Tento lexikon obsahuje již přepočtené údaje z jednotlivých let k současnému stavu a údaje z posledních sčítání Kolektiv (2005). Vybrané ukázky lexikonů z let 1924 a 1934 uvádím v příloze diplomové práce – viz Obr. 5 a Obr. 6.

Pro doplnění a kontrolu údajů bylo použito statistických příruček Šlajsová (1993), Sládek (1989), Sládek (1991) a Sládek (1993), která uvádějí data o okresu Prachatice z příslušných let a tato data srovnávají s okresy Jihočeského kraje.

Kolektiv (1913) uvádí údaje za okresní hejtmanství a soudní okresy k roku 1910. Za obce jsou zde uvedeny počty obyvatel, počty domů, katastrální obce a přidělené osady. U řady obcí je poznamenán i německý název obce.

Celá řada autorů a děl se zabývá problematikou válečných a poválečných let. Existuje mnoho historických děl z tohoto období a řada děl popisující problematiku poválečného vysídlení Němců. Jedním z těchto autorů je Toms (1996). Ve svých skriptech pojednává o složité otázce česko – německého vyrovnání v Rakousko – Uherské monarchii. Výstižně popisuje i genezi myšlenek odsunu sudetských Němců.

Dějiny Československa meziválečného období zachycuje ve svých skriptech Toms (1997). Podobným tématem se zabývá i kniha Radvanovský (1998).

Vysídlení německého obyvatelstva, průběh, důsledky a katastrofální situaci popisuje Staněk (1992). Situaci po druhé světové válce, konkrétně tzv. zemědělským osidlováním, se zabývá Slezák (1978), který ve své knize popisuje fáze osidlování a problémy týkající se tohoto tématu.

Národnostní strukturu příhraničních okresů zkoumá Mikšíček (2004). Ve své knize postupně uvádí deset oblastí, ve kterých je uvedena základní charakteristika a historický vývoj. Součástí této knihy je i řada fotografií a základních údajů o uvedených obcích. Tato kniha je psána dvojjazyčně.

Metodickou příručku o vlastivědě vydal Barčinek (1984). Zabývá se efektivními postupy při seznamování žáků s přírodou. Pro mapování krajiny a přírody je možné využít poznatky z Petříček (1994).

Důležité informace o blízkém okolí řešeného území nám poskytne řada výborně zpracovaných průvodců. Jedním z nich je Kolektiv (2003), či Ludvík (1986). V těchto průvodcích najdeme řadu zajímavých míst. Kromě seznámení se s nimi uvádějí tipy na výlet. Jedním z dalších zajímavých děl je kniha Kletr (1991). Seznamuje čtenáře s dobovými pohlednicemi míst současných i zaniklých obcí.

Další dobové pohlednice a základní údaje o obcích najdeme v knihách Martan (1996) a Martan (1997) nebo v knihách z edice Zaniklá místa od Hajník (2007) a Fencel (2007).

Za zmínku stojí i kniha Kolektiv (2002), který zpracoval reedici knihy Řivnáč (1883), kde autor seznamuje čtenáře s přírodou a nabízí řadu zajímavých výletů šumavskou krajinou.

4 Metodika sběru a zpracování dat

4.1 Vymezení geografických sídel v řešeném území

Na počátku mé práce bylo nutné stanovit hranice sídel v řešeném území. Vzhledem k tomu, že hranice okresu Prachatice procházely během svého vývoje řadou změn (viz Obr. 11 – 15), především v letech 1949, 1960 a 2003, je pro přesné výsledky analýz vývoje počtu obyvatel a národnostní struktury nutné vymezit stejné území. Jako řešené území jsem si stanovila současné hranice okresu, tedy sídla, která v současné době spadají do okresu Prachatice. Mé analýzy se tedy týkají 65 obcí a 259 částí obcí.

Obrázek 2: Současné hranice okresu Prachatice

Zdroj: Autor

4.2 Metodika analýzy vývoje počtu obyvatel v sídlech okresu Prachatice

Zdrojová data o počtu obyvatel v letech 1869, 1880, 1900, 1910, 1921, 1930, 1950, 1961, 1970, 1980, 1991 a 2003 jsou zpracována v Historickém lexikonu obcí České republiky 1869 - 2005, ve kterém jsou počty obyvatel za jednotlivá sídla při současných hranicích okresu. Lexikon obsahuje již upravené počty obyvatel v jednotlivých sídlech v příslušných letech. Využíváno bylo i lexikonů z jednotlivých sčítání z let 1921, 1930, 1950, 1961, 1970, 1980, 1991 a 2001, které sloužily spíše ke kontrole údajů. Díky již výše zmíněným hraničním změnám v hranicích okresu, vymezíme tyto hranice dle současné podoby okresu.

První sčítání proběhlo k roku 1850. Toto sčítání se ovšem nedochovalo za všechny obce, je proto pro analýzy nepřesné a tento údaj se nebude používat.

Ze získaných dat byla sestavena Tab. 1, kde je zaznamenána i nadmořská výška a první zmínka o obci. Ne všechny tyto údaje jsou však dochovány a známy. Z tabulky byl vypočítán celkový počet obyvatel a stanoven Graf 1 s křivkou o počtu obyvatel.

4.3 Metodika analýzy údajů o národnostní struktuře

Při stanovení národnostní struktury je pro nás stěžejní doba mezi světovými válkami, kde můžeme očekávat největší změny jak v počtu obyvatel, tak v národnostní skladbě. Údaje o národnostním složení nám poskytnou lexikony Kolektiv (1924) s údaji k roku 1921 a lexikon Kolektiv (1934) ze sčítání k roku 1930. Při zpracování dat musíme brát také ohled na změnu názvů sídel. Během svého vývoje byla řada sídel přejmenována. (Např. Brentenberg na Spálenec, Ferchenheid na Březová Lada, později na Borová Lada, Fefry na Libínské Sedlo, Röhrenberg na Kořenný, Kunžvart na Strážný, Jelemek na Lažištko a Mergart na Zahrádky).

Tyto lexikony poskytly údaje o národnosti obyvatelstva za obce, spadající v současné době do okresu Prachatice. Řada z nich však v dřívějších dobách spadala do jiných politických a soudních okresů, je třeba je dohledat. Obce Javorník, Stachy, Nicov patřily do politického okresu Sušice a soudního okresu Kašperské Hory. Součástí politického okresu Strakonice a soudního okresu Volyně byly obce Bohunice, Bušanovice, Čábuze, Dub, Benešova Hora, Horosedly, Lčovice, Dubská Lhota, Lhota pod Rohanovem, Dolní Nakvasovice, Přečín, Rohanov, Tvrzice, Újezdec, Vacov,

Vlkonice, Zálezly, Žár. Pod politický okres Písek se soudním okresem Vodňany spadaly obce Javornice, Strunkovice nad Blanicí a Žíchovec. Posledním z politických okresů, kam patřily obce v nynějším okrese, byl politický okres Český Krumlov. Ze soudního okresu Chvalšiny bylo nutné přičíst obce Smědeč, Ktiš a Křišťanov, ze soudního okresu Horní Planá obce Nová Pec a Stožec.

Další sčítání do konce druhé světové války neexistuje. Pro zachycení poválečného stavu obyvatel, hlásící se k německé národnosti, jsou důležité sčítací archy z Okresního národního výboru (dále jen ONV) a Místního národního výboru (dále jen MNV). Hlášení o počtu obyvatel za jednotlivé obce proběhlo k 1. 1. 1945 a k 1. 11. 1946. Ukázky ze sčítacích listů uvádím na Obr. 8 a Obr. 9. Některé údaje mohou obsahovat odchylky, u jiných nebyly potřebné údaje dochovány. Údaje z těchto listů je nutné dohledat i v okolních okresech, přesněji v Okresním archivu v Prachaticích, Strakonících, Klatovech a v Českém Krumlově. Pokud se zaměříme na Okresní archiv ve Strakonících, tyto informace se ve strakonickém archivu nedochovaly nebo nejsou veřejnosti přístupné. Nelze je zjistit ani ze složky MNV uložené v Okresním archivu v Prachaticích. Údaje o počtu obyvatel, hlásící se k německé národnosti v obcích, které spadaly ve 30.- tých letech do okresu Strakonice, nelze v současné době zjistit. Je však možné předpokládat, že v těchto obcích se nacházelo minimum obyvatel, hlásící se k německé národnosti.

V Českém Krumlově je situace obdobná. Z 360 centimetrů složky ONV je zpracováno pouhých 12 cm. Údaje o národnosti tedy také nejsou k dispozici.

Nejpřehlednější informace poskytl Okresní archiv v Prachaticích, kde jsou zachovány údaje o počtu obyvatel německé národnosti za všechny dřívější 4 soudní okresy (Prachatice, Netolice, Vimperk, Volary). K datu 1. 1. 1945 nelze stanovit počet obyvatel a německou příslušností pouze u obcí Knížecí Pláně, Korkusova Huť, Nebahovy, Sedlec, Svatá Maří a Švihov. U obce Křišťanovice se nezjišťovala národnost. K 1. 11. 1946 byla zachycena pouze německá část obyvatel, tyto údaje se opět nedochovaly za všechny obce. Chybí údaje za obce Dolní Chrášťany a Kubova Huť.

V dalším sčítání k 22. 5. 1947 a následujících letech se již údaje o národnosti neuvádějí. Omezují se pouze na údaje o počtu přítomného obyvatelstva. Tyto údaje jsou již rozděleny podle okresů Prachatice a okresu Vimperk, který vznikl v roce 1949.

I sám odsunový plán nenaznačuje počet osob, které byly vysídleny. Sporné statistické údaje navíc nic nevypovídají o příčinách úmrtí, jimiž nemusel být jen odsun, ale i předchozí válka nebo poválečná situace v Německu. Je příznačné, že svědecké výpovědi, které byly ve Spolkové republice Německo sesbírány v 50. a 60. letech, uváděly v této kategorii pouze 1 481 osobu, což je necelých 8 % zjištěných odsunových ztrát.

Pokud bychom se o tuto problematiku zajímali hlouběji, je možno dopátrat se stavu obyvatel hlásící se k německé národnosti podle potravinových lístků, kde je tento údaj uváděn. Hledání a sběr dat tohoto rázu je však velmi složitý, nepřesný a není pro moji diplomovou práci stěžejní.

Jak již bylo naznačeno, nedochovaly se veškeré materiály, zachycující počet obyvatel německé národnosti k současným hranicím okresu Prachatice, z doby těsně po válce. Tato doba je charakteristická širokým odsunem obyvatel německé národnosti. Je pro zachycení vývoje národnostní struktury důležitá, vymezím proto údaje k hranicím okresu Prachatice k roku 1930. Tehdy se podařilo zjistit údaje téměř za všechny obce.

Ze získaných údajů byla vytvořena tabulka (Tab. 3). Vychází z údajů, ve kterých je uveden zvlášť počet německého a zvlášť počet českého obyvatelstva.

Jelikož se zpracovávají údaje poválečné doby, mohou obsahovat řadu odchylek. Některá hlášení obcí se vůbec nedochovala. Dalším z faktorů, ovlivňujícím počet německého obyvatelstva je, že mnohé obyvatelstvo se k německé národnosti přihlásit nemuselo, nebo vlivem smíšeného manželství řada obyvatel získala českou národnost.

4.4 Metodika analýzy údajů dle velikostní struktury sídel

Pro zachycení migrace obyvatel v řešeném území mezi lety 1869 – 2001, dle statistického lexikonu (Kolektiv, 2003), byla vytvořena tabulka k rokům 1869, 1930, 1950 a 2001. Z té byl vypočítán počet obcí v příslušné kategorii, procentuelní zastoupení těchto obcí, počet obyvatel žijících v těchto obcích a procentuelní zastoupení obyvatel v uvedených obcích, ve srovnáním s celkovým počtem obyvatel v řešeném území. Tyto údaje jsou zachytil Graf. 2 - Graf 5.

Při sledování velikostních kategorií těchto sídel bylo použito následující dělení:

1. kategorie – 0 obyvatel

2. kategorie – 1 – 100 obyvatel
3. kategorie – 101 – 200 obyvatel
4. kategorie – 201 – 500 obyvatel
5. kategorie – 501 – 1000 obyvatel
6. kategorie – 1001 – 2000 obyvatel
7. kategorie – 2001 – 5000 obyvatel
8. kategorie – nad 5000 obyvatel

Velikostní kategorie 0 obyvatel je velmi podstatná, především pro zachycení vysídlených obcí v poválečné době. Rozdělení kategorií na 1 – 100 a 101 – 200 je podrobnější proto, aby bylo možno lépe zachytit přesun sídel do nižších kategorií a tento počet přesněji zaznamenat. Další kategorie už nejsou tolik podrobné, nepředpokládá se, že budou více zastoupeny. Jedná se především o kategorii poslední, u které můžeme předpokládat, že vzhledem ke zkoumaným rokům nebude zpočátku zastoupena.

5 Historie správního uspořádání

Dnešní okres Prachatice byl v dávných dobách téměř z celé části součástí tzv. Prácheňského kraje. Menší část okresu spadala pod Bechyňský – viz Obr. 2. Podle Augusta Sedláčka předcházel vzniku regionů složitý proces díky existenci tří knížectví - Prachňanů s centrem na Práchni, Netoliců a Božešiců s centrem na hradišti Bozeň u Březnice. Docházelo ke sjednocování, které trvalo až do 13. století, přičemž v jeho druhé polovině už jasně existovaly dva kraje, Prácheňský a Bechyňský.

5.1 Prácheňsko

Jak již bylo uvedeno, Prácheňsko tvořilo část prvního správního systému českého státu, hradskeho zřízení. Hlavním sídlem se stal hrad Prácheň, podle něhož byl pojmenován kraj. Hrad byl součástí feudální správní soustavy a měl funkci nejen obrannou, nýbrž byl i součástí vládní, správní a hospodářské soustavy. Zde sídlil kníže a později i hradskeý královský správce se svou ozbrojenou družinou.

Koncem 13. století kraj zasáhla vlna zakládání měst a začalo se měnit postavení Práchně v hradske organizaci. Velký důraz byl kladen především na bezpečnost a pořádek. Díky tomu byl na hradě jmenován speciální pořádkový úředník - poprávce, který měl rozsáhlou soudní a trestní pravomoc.

Čeští králové budovali podél Vltavy řadu opevněných sídel, která měla zajistit větší bezpečnost kraje. V té době zde vyrostlo i hlavním město kraje, Písek.

Po skončení husitských válek si Prácheňsko udržovalo stále velký vliv mezi tehdejšími dvanácti českými kraji. Vládli zde krajští stavové, jejichž základnou byly krajské sjezdy, kde se jednalo o zájmech šlechty. Místo poprávců byli nyní voleni vojenští velitelé, též nazýváni hejtmané. Tato změna nebyla zpočátku vítána a byla snaha o znovuoobnovení poprávců. Sněmovní usnesení však změnu poč. 16. století definitivně ustálilo. Nižší šlechta si alespoň vymohla volbu dvou hejtmanů, jednoho z místního panstva, druhého z vladectva (Kolektiv 1993).

Po nástupu Habsburků, tzn. po roce 1526, se úplně odstoupilo od volby hejtmanů. Ti byli nyní určováni, na základě císařského jmenování, z řad místní šlechty. Postupně se funkce hejtmanů rozšiřovala o další oblasti – hospodářské - mince, míry, váhy, sociální - čeled' mzdy, dozor na výkonem myslivosti, nošení zbraní atd.

Díky dobrému geografickému rozmístění a celistvosti kraje se Prácheňska nedotkly změny, kdy počátkem 16. století byly české kraje rozšířeny z počtu dvanácti na šestnáct a později opět sníženy na dvanáct.

V 17. a zejména v 18. století kompetence hejtmanů stoupala. Zájem byl nyní věnován i věcem dříve opomíjeným, a to především školství, průmyslové výrobě a poddanským poměrům. Roku 1751 přišla zásadní změna. Byl zde ustanoven pouze jeden hejtman. Tím se stal Jan Martin Běšín z Běšin. Měl pevné úřední místo v Písku a byl mu stanoven plat z královské pokladny. Byl přímo podřízen zemské politické správě.

Krajskému úřadu v Písku byl postupně přidělen odborný úředník, též placený ze státních peněz. Nyní se již na krajského úředníka nekladla podmínka šlechtického stavu u usedlosti v kraji. Musel mít určité vzdělání, nejlépe právnické (Kolektiv 1993).

Tabulka 7: Panství v 17. století

Panství	obce spadající do panství
Češtice	Češtice, Radešov, Vacovice, Dřešínek, Víška
Dobrš, Tvrzice	Vysoký Dvůr, Čkyně, Dolany, Přednice, Záboříčko
Kašperské Hory	Dobrš, Tvrzice
Královský Hvozd	Stachy, Zhůří
Lčovice	Lčovice, Malenice, Setěchovice, Bolíkovice, Radhostice, Svatá Maří, Štítkov, Spůle, Nahořany, Zlešice
Kosmo	Kosmo
Němčice, Kraselov	Krumlov, Kváskovice, Hoslovice
Přečín	Přečín, Miřetice, Vrbice, Vracov, Mladíkov, Čábuze, Zdíkovec, Hodonín, Jaroškov, Úbislav, Benešova Hora, Skalice, Bohumilice, Bošice, Dolany, Branišov, Smrčná
Volyně	Nusín, Ptákova Hora, Horosedly, Žár, Nespice, Putkov, Žírec, Mladotice, Hoslovice, Budilov, Radešov, Drášov
Vimperk	Hrabice, Křesánov, Modlenice, Cejsice, Výškovice, Sudslavice, Vnarovy, Pravětín, Vyšovatka, Veselka, Skláře, Klášterec, Huťský Dvůr, Lipka, Solná Lhota Horní Vltavice, Vícemily, Šumavské Hoštice, Škarez, Libotyně, Lštění, Včelná, Žárovná, Vojslavice, Boubská, Trhonín, Bořanovice, Svatá Maří, Husinec, Záblatí, Švihov, Drslavice, Dvory, Zábrdí, Oseky, Kahov, Podolí, Kratušín, Chlístov, Dvorec, Horní Záblatí, Sedlmín, Stádlá, Cvrčkov, Esselhof, Křepelice, Třemšín, Kamýk, Petroviče, Hlásná Lhota, Albrechtovice, Křišťanovice, Cudrovice, Mlynářovice, Zvěřetice, Řepešín, Saladín, Malešice
Zálezly	Zálezly, Kovanín
Zdívok	Masákova Lhota, Kvilda

Zdroj: Sedláček, 1926

5.2 Vznik okresů

Jak již bylo v předchozí kapitole řečeno, okres Prachatice prošel během svého vývoje celou řadou změn. Jedním z dalších hlavních činitelů byl především pád feudalismu ve druhé polovině 19. století a zánik patrimoniální správy, na jejímž místě začaly být organizovány nižší správní jednotky - okresy. Území Prácheňska se tak skládalo z politických okresů (dále jen PO). PO Písek tvořily soudní okresy (dále jen SO), Písek, Vodňany, Mirovice. PO Strakonice tvořily SO Strakonice, Horažďovice, Volyně, do PO Sušice - SO Sušice, Kašperské Hory, Hartmanice. Do PO Prachatice patřil SO Prachatice, Netolice, Vimperk, Volary (Kolektiv 1993). V čele okresů stáli státní úředníci - hejtmani. Jejich nadřízenými byly krajské úřady.

Ve vyhlášení zemského správce Mecséryho, ze dne 1. září 1849, O zřízení politických úřadů správních v korunní zemi české se uvádí: „Jeho c.k. Milost nejvyšším rozhodnutím v Schönbrunu ode dne 4. srpna t. r. k nejponiženějšímu přednešení pana ministra záležitostí vnitřních, Dra. Alexandra Bacha, od 31. července t.r. nejmilostivěji schváliti ráčil zúžení správních úřadů politických v korunní zemi České.

Nejponiženěji toto přednešení, ve kterémž se obsahují netoliko důvody politického zřízení země České zvláště, nébrž vůbec vedoucí zásady, kterýmiž pan ministr záležitostí vnitřních, u provádění základních rysů od Jeho Milosti nejvýše schválených obecně se spravoval, pak vyšlé na to nejv. rozhodnutí a spolu schválený návrh o zřízení správních úřadů politických v korunní zemi České, tomto se vyhlašuje.

Zároveň se připomíná, že všechny písemnosti, ježto se dotýkají zřizování správy politické, podávati se mají k c.k. zemské komisi ke zřizování politickému, kterážto sídlo své má v Praze v domě guberniálním.“

5.3 Vznik podkrajských úřadů

Na základě výnosu ministerstva vnitra ze dne 9. 8. 1849 vzniká ve Vimperku podkrajský úřad. Ten zahájil svou činnost 1. 2. 1850. Jeho obvod tvoří 150 obcí okresních soudů Vimperk a Volyně s celkovým počtem 42 035 obyvatel (Starý, 1979).

Dne 1. 2. 1850 vzniká též podkrajský úřad v Prachaticích. Jeho obvod tvořil soudní okres netolický a prachatický. Soudní okres netolický obsahoval 48 katastrálních obcí a 16 100 obyvatel, soudní okres prachatický měl 57 katastrálních obcí s celkovým počtem 25 037 obyvatel. Toto rozdělení však není trvalé.

Tabulka 8: Obvod OS Prachatice dle dřívější příslušnosti k dominiím

Dominium	Panství
Český Krumlov	České Žleby, Frantoly, Horní Sněžná, Chroboly, Mičovice, Ovesné, Skříněšov, Spůle, Spálenec, Sviňovice, Záhoří, Zbytiny
Prachatice	Ostrov- Staré Prachatice, Prachatice
Vimperk	Albrechtovice, Cudrovice, Dvory, Hlásná Lhota, Horní Záblatí, Husinec, Chlístov, Kahov, Kratušín, Krejčovce, Křišťanovice, Lažiště, Milešice, Mlynářovice, Oseky, Perlovce, Petroviče, Řepešín, Saladín, Stádlá, Švihov, Volovice, Záblatí, Zábrdí, Zvěřetice
Vlachovo Březí	Budkov, Dachov, Dolní Kožlí, Horní Kožlí, Horouty, Chlumany, Chocholatá Lhota, Lipovice, Pěčnov, Uhřice, Vlachovo Březí, Žárovná
Volary	Běleč, Libínské Sedlo, Rohanov, Těšovice, Zdenice
Volyně	Mojkov

Zdroj: Okresní soud Prachatice 1850 - 1897, Invertář, ONV Prachatice 1994

Po reorganizaci státní správy působil ve Vimperku od 26. května 1855 smíšený okresní úřad pro soudní okres vimperský. Tvoří ho 69 katastrálních obcí s počtem 22 828 obyvatel (John, 1979).

Nový okresní úřad vzniká také v Netolicích, jehož územní obvod tvořilo 48 katastrálních obcí s počtem 16 100 obyvatel.

Na čas byly zavedeny tzv. spojené okresní úřady, v nichž se spojovala ve státním aparátu správa i soudnictví. Roku 1863 bylo soudnictví odděleno od správy a byly zavedeny soudní okresy s okresními soudy a na druhé straně správní okresy s okresními hejtmanstvími. Soudní okresy byly menší a navazovaly částečně na bývalá větší panství. Okresní hejtmanství měla obvody rozsáhlejší a bylo jich 89.

Roku 1866 je projednávána další reorganizace. Navzdory velkému protestu jsou podle zákona o správním rozdělení Čech ze dne 19. 5. 1868 dnem 31. 8. zrušeny okresní úřady v Netolicích a ve Vimperku. Jejich obvod rozšiřuje územní rozsah okresního hejtmanství v Prachaticích. Prachatický okres se tak stává třetím nejrozsáhlejším českým okresem. Obsahuje 174 katastrálních obcí o rozloze 18,7 čtverečným mil a žije v něm 69 811 obyvatel (Starý, 1979).

Obvod jednotlivých okresních soudů procházel určitými menšími úpravami, které se týkaly připojení nebo odloučení obcí či osad, to však nemělo velký vliv.

Roku 1874 vznikl soudní okres Volary, který se stává někdejší nejmenším okresem.

Během trvání okresních soudů došlo v jejich obvodu k několika územním změnám. Při zřízení okresního soudu ve Volarech byly do jeho obvodu připojeny z obvodu okresního soudu Prachatice obce České Žleby, Horní Sněžná a Volary, z okresního soudu Vimperk připadly Volarům tyto obce: Hliniště, Horní Casov, Houžná, Radvanovice, Řasnice, Vlčí Jámy. V roce 1876 byl okresní soud Vimperk naopak rozšířen o obce z okresního soudu Volyně: Branišov, Jaroškov, Putkov, Račov, Zdíkovec, Žírec (John, 1979) a soudní okres Prachatice roku 1875 o obce Jelemek, Kralovice, Lažiště a Nebahovy z obvodu soudního okresu v Netolicích.

Tabulka 9: Uspořádání v soudních okresů k roku 1898

Soudní okres:	Počet obcí	počet obyvatel
Netolice	38	15 079
Prachatice	35	22 230
Vimperk	24	28 365
Volary	5	7 631
Celkem	102	73 305

Zdroj: Starý (1979)

Jiných podstatných územních změn prachatický soudní okres až do 1. října 1938 nezaznamenal.

5.4 Správní vývoj v letech 1918 – 1938

Vyhlášení samostatné Československé republiky dne 28. 9. 1918, nepřineslo v organizaci politické správy žádné velké změny. Výkonnou moc měla vláda. Ministři skládali po jmenování ústavou předepsaný slib do rukou prezidenta republiky. Vláda rozhodovala o návrzích zákonů, jednala o vládních nařízeních. Též jí podléhaly správní orgány na úrovni zemí, politické okresy, starostové měst a obcí. V čele stál předseda. Zákonem z 2. 11. 1918 bylo u nás zřízeno 16 ministerstev (Toms, 1979). Složení soudních okresů z roku 1921 uvádím v Tab. 2.

5.5 Roky 1938 - 1945 a obsazené území

K dalším větším územním změnám došlo až v roce 1938. Počátkem října tohoto roku byla podepsána mnichovská dohoda a byla obsazena značná část pohraničí německým vojskem.

Ve dnech 1. - 7. října docházelo k obsazování tzv. nesporných území, ve dnech 8. - 10. října bylo obsazeno tzv. 5. pásmo, které se mělo stát základem definitivní hranice a u níž se připouštěly ve výjimečných případech odchylky od přísně etnografického stanovení pásem (Radvanovský, 1998).

1. října 1938 překročily jednotky hranici Šumavy mezi silnicemi Reitenschlag - Přední Výtoň - Frymburk a silnicí Bučina - Kvilda a dosáhly linie Vltavy od Frymburka po Český les.

2. října překročilo německé vojsko Vltavu, levé křídlo postupovalo od Zwieselu na Prášily a pravé křídlo přes Horní Dvořiště na Rožmberk.

Dosažená linie:

Sušice: Prášily – Seckenberg – Srní - Horská Kvilda.

Prachatice: Staré Hutě - Nové Hutě - Nový Svět - Kubova Huť – Zátoň - Schreiner Berg - Stöger Berg - Volary – Bretenberg.

Český Krumlov – Ondřejov – Vitěšovice – Hoříčky – Kladné – Větřní – Přídolí – Malčice – Střítež - Dolní Dvořiště.

2. října se již jednotky nacházely v prostoru Aigen – Černá - Hořice na Šumavě - Kladné až k linii Haidmühle – Volary.

3. října byl obsazen zcela i úsek po linii Prášily – Srní - Nový Svět – Volary – Ondřejov – Větřní - Rožmitál na Šumavě.

8. října začal pochod jednotek přes hranici mezi Gmündem, Oberhaidem a Železnou Rudou a Furtem. Bylo obsazeno území až k linii Květoňov - Český Krumlov – Vimperk - Waldmünchen. V odpoledních hodinách byla dosažena linie Nové Hrady – Kaplice - Český Krumlov – Křišťanov – Vimperk - Kašperské Hory – Nýrsko - Filipova Huť – Folmava (Radvanovský, 1998).

Z celkové rozlohy 109 446 ha bylo 1 696 km² a 90 332 obyvatelé připojeni k Německu. K Rakousku to bylo 4 322 km² a 321 242 obyvatelé. Z tehdejšího politického okresu Prachatice bylo 47 obcí ze 125 politických obcí postoupeno Německu. Pod německou nadvládu se tak dostalo průmyslové území a správní střediska Prachatice, Vimperk, Volary. Obce byly na počátku roku 1939 připojeny k župě Bayerische Ostmark. Obce, které zůstaly, byly připojeny do správy politických okresů Písek a Strakonice (Starý, 1979).

Tabulka 10: Obce okresu Prachatice podstoupené roku 1939 Německu

Soudní okres	obce podstoupené Německu
Netolice	Babice, Horní Chrášťany - obec ober Groschum, Chvalovice
Prachatice	Brenntenberg, Cudrovice, Fefry, Frantoly, Chroboly, Jáma, Kratušín, Křišťanovice, Leptač, Malešice, Oseky, Ovesné, Prachatice, Staré Prachatice, Řepešín, Skříněřov, Sviňovice, Trpín, Volovice, Záblatí, Horní Záblatí, Záhoří, Zbytiny
Vimperk	Brdo, Bučina, Horní Světlé Hory, Hrabice, Korkusova Huť, Nové Hutě, Lesní Chalupy (místní část obce Zdíkov), Klášterec, Kunžvart, Kvilda, Knížecí Pláně, Pravětín, Silnice, Nový Svět, Vimperk, Horní Vltavice
Volary	Horní Sněžná, Chlum, Pumperle, Volary, České Žleby

Zdroj: Kolektiv, 1938

Po osvobození v roce 1945 se Prachatice opět staly sídlem státní správy. Nové zřízení zde tvořilo roku 1946 112 obcí.

Soudní okresy tedy měly podobné složení jako k roku 1921 (viz Tab. 2), nastaly zde jen drobné změny v uspořádání. K soudnímu okresu Netolice přibyla obec Vodice, soudní okres Prachatice ztratil obce Brenntenberg, Křišťanovice, Leptač, Milešice, Ovesná, Skříněřov, Volovice, Záhoří. Rozrostl se naopak o obce Cudrovice, Jáma, Kralovice, Zábrdí, Lhota Ratiborova. Pod soudní okres Vimperk již nepatřily Horní Světlé Hory, Korkusova Huť, Libotyně a Silnice, naopak sem byl zařazen Klášterec, Masáková Lhota a Putkov. Soudní okres Volary přišel o své dvě obce – Horní Sněžná a Chlum (Kolektiv 1955).

5.6 Situace po roce 1949

Největší změny od roku 1850 postihly okres roku 1949 a následně 1960, kdy došlo k výrazné reorganizaci územní správy.

Dle vládního nařízení ze dne 18. 1. 1949 č. 3/1949 Sb. o územní organizaci správy, byl ve Vimperku zřízen okresní národní výbor. Okres Vimperk se tak skládal

z 90 obcí s počtem 24 961 obyvatel a okres Prachatice ze 70 obcí s počtem 22 091 obyvatel (Starý, 1979).

Vimperský okres tvořil obvod soudního okresu Vimperk, kromě osady Vojslavice z obce Šumavské Hoštice a osady Kaplice, Lenora a Zátoň z obce Horní Vltavice.

Řada obcí sem byla připojena ze strakonického okresu: Benešova Hora, Čábuze, Čestice, Dobrš, Drážov, Dřešín, Dřešínek, Horosedly, Hoslovice, Chvalšovice, Kváskovice, Lčovice, Lhota nad Rohanovem, Malenice, Nahořany, Nespice, Nová Ves, Nuzín, Přečín, Radešov, Radhostice, Rohanov, Úbislav, Vacov, Vacovice, Víška, Vlkonice, Vrbice, Zálesí, Zálezly, Žár.

Z okresu Sušice byly připojeny tyto obce: Filipova Huť, Horská Kvilda, Javorník, Nicov, Stachy. Dále sem byly zařazeny obce Strašice a osady Bolíkovice a Setěchovice z obce Dolní Nakvasovice.

Oproti tomu byl rozsah prachatického okresu zmenšen a to o obce Babice, Černěves, Čichtice, Hlavatce, Hvozďany, Chvalovice, Krtely, Lékařova Lhota, Libějovice, Lužice, Mahouš, Malovice, Malovičky, Nestanice, Netolice, Němčice, Obora, Olšovice, Petrův Dvůr, Podeřístě, Radomilice, Sedlec, Sedlovice, Strpí, Truskovice a Zvěřetice. Ty byly připojeny k ONV Vodňany.

Byly k němu však připojeny obce z okresu Český Krumlov: Bělá, Hintring (nyní Záhvozdí), Jaronín, Křišťanov, Křižovice, Ktiš, Nová Pec, Směděč, Stožec, z okresu Písek: Blanice, Javornice, Koječín, Strunkovice nad Blanicí, Tourov, Žichovec, z okresu Strakonice: Bohunice, Bušanovice, Dub, Dubská Lhota, Horní Nakvasovice, Jiřetice, Tvrzice, Újezdec, ze soudního okresu Vimperk: Lenora (Kolektiv, 1955).

5.7 Zrušení vimperského okresu

Roku 1960 byl okres Vimperk zrušen a jeho obvod byl rozdělen do tří sousedních okresů.

Okresu Klatovy připadly obce Filipova Huť a Horská Kvilda, okresu Strakonice, Čestice, Dobrš, Drážov, Dřešínek, Hoslovice, Chvalšovice, Kváskovice, Malenice, Nahořany, Nová Ves, Vacovice, Víška a Zálesí. Zbývající obce a části obcí byly připojeny k okresu Prachatice, který byl dále rozšířen o obce z okresu Sušice: Maleč, z okresu Vodňany: Chvalovice, Lužice, Netolice, Obora, Olšovice, Podeřístě, Mahouš, Němčice, Velký Bor (Starý, 1978).

V rámci okresu docházelo v šedesátých letech také ke slučování obcí. K roku 1960 víme o 65 obcích, v roce 1962 tvořilo okres 92 obcí, roku 1966 opět pouhých 69 obcí (Starý, 1979). Pokud se podíváme na okres Prachatice v roce 1982, má okres pouze 44 samostatných obcí (Kolektiv, 1982).

V roce 2003 se uvádí 65 samostatných obcí. Tento stav je až do dnešní doby stejný. V současnosti jsou to tedy obce: Babice, Bohumilice, Bohunice, Borová Lada, Bošice, Budkov, Buk, Bušanovice, Čkyně, Drslavice, Dub, Dvory, Horní Vltavice, Hracholusky, Husinec, Chlumany, Chroboly, Chvalovice, Kratušín, Křišťanov, Ktiš, Kubova Huť, Kvilda, Lažiště, Lčovice, Lenora, Lhenice, Lipovice, Lužice, Mahouš, Malovice, Mičovice, Nebahovy, Němčice, Netolice, Nicov, Nová Pec, Nové Hutě, Olšovice, Pěčnov, Prachatice, Radhostice, Stachy, Stožec, Strážný, Strunkovice nad Blanicí, Svatá Maří, Šumavské Hoštice, Těšovice, Tvrzice, Újezdec, Vacov, Vimperk, Vitějovice, Vlachovo Březí, Volary, Vrbice, Záblatí, Zábrdí, Zálezly, Zbytiny, Zdíkov, Žárovná, Želna, Žernovice.

Změny v hranicích okresu Prachatice a jejich srovnání v průběhu vývoje jsou zachyceny v Mapa 1 – 9.

6 Zemědělské osidlování

Po ukončení války, v roce 1945 začíná tzv. 2. etapa osidlování. Toto osidlování probíhalo postupně v několika vlnách a nestejně rychle. Tempo a kvalita byly ovlivněny nejen skutečnostmi uvnitř země, ale i mezinárodními vztahy. Na jedné straně závisely na právních aktech, na straně druhé to bylo definitivní Postupimské potvrzení o vysídlení německé menšiny, které u nových osídlenců přispělo k upevnění pocitu bezpečnosti v novém prostředí.

Začátek druhé etapy osidlování nemůžeme určit přesně. Počátek osidlování začal až po osvobození našich zemí sovětskou a americkou armádou. Porážka hitlerovského fašismu spojeneckými vojsky, pobyt těchto vojsk na našem území, to vše bylo rozhodujícím garantem toho, že se možnost nového osídlení stane reálnou.

Badatelé, kteří se dosud zabývají otázkou osidlování, se nemohou shodnout na určení konce této etapy. Osidlování nebyl jen příchod nových osídlenců, ale také migrace těch, kterým se zde nespĺnily představy a vraceli se zpět do vnitrozemí (Slezák, 1978).

J. Kořátko považuje za ukončení procesu osidlování léto 1946, kdy je již obsazena většina zemědělských usedlostí. Jiní demografové kladou konec osidlování do konce roku 1952.

Zobecněním výsledků lze však dospět k názoru, že hlavní nástup osídlenců probíhal v letech 1945 a 1946, kdy byl tento proces zhruba dokončen. V této době také končí odsun německého obyvatelstva.

6.1 Etapy zemědělského osídlení

Zemědělské osidlování bylo různorodé a můžeme ho rozdělit z různých hledisek do několika etap.

Z hlediska hospodářských možností mělo osidlování probíhat ve dvou etapách. V první řadě měla být obsazována hotová soběstačná hospodářství do 20 ha, v druhé pak statky s nově postavenými budovami, vzniklé sloučením dvou či více vedle sebe ležících statků.

Z hlediska původu osídlenců byl proces plánován rovněž do dvou etap: v první řadě se měl týkat převážně domácích českých a slovenských uchazečů, jejichž

přihlašování skončilo 1. září 1945, v druhé etapě pak zahraničních vojáků a reemigrantů, hlavně z bývalého SSSR, Maďarska a Rumunska.

Z hlediska časové posloupnosti můžeme osídlování německé půdy v pohraničí rozdělit do tří etap:

První etapu tvoří instituce národní správy na zkonfiskovaném majetku, uzákoněná obecně dekretem č. 5/45 Sb. (duben - říjen 1945).

Druhou etapou je již vlastní osídlovací proces, uvedený v dekretch č.12 a 28 (říjen 1945 - léto 1946).

Třetí etapou je doosídlování a dosažení potřebné konsolidace (léto 1946 - 1947), (Slezák, 1978).

Okresní osídlovací komise se v Prachaticích dělily na tři osídlovací skupiny. Každou skupinu měl na starosti jeden člen a další se staral o administrativu.

Tabulka 11: Rozdělení obcí okresu Prachatice na osídlovací skupiny

Osídlovací skupina	Obce
I. skupina	Prachatice, Babice, Horní Chrášťany, Dolní Chrášťany, Chvalovice, Frantoly, Klenovice, Malonín, Chroboly, Lučenice, Leptač, Lažišťko, Rohanov, Oseky, Kahov, Podolí, Ovesné, Plánská, Skříněřov, Psí Koryto, Mošna, Volovice, Cvrčkov, Kamýk, Křeplice, Sedlmín, Stádlá, Třemšín, Záhoří, Příslop
II. Skupina	Volary, Cudrovice, Mlynářovice, Plešivec, Fefry, Perlovice, Horní Záblatí, Křišťanovice, Albrechtovice, Hlásná Lhota, Kratušín, Milešice, Krejčovice, Sviňovice, Skříněřov, Volovice, Kamýk, Sedlmín, Cvrčkov, Křeplice, Záblatí, Zbytiny
III. Skupina	Vimperk, Řepešín, Saladín, Zvěřetice, Pravětín, Vyšovátka, Skláře, Veselka, Hrabice, Cejsice, Křesánov, Modlenice, Korkusova Huť, Arnoštka, Huťský Dvůr, Huť pod Boubínem, Šerava, Klášterec, Michlova Huť, Solná Lhota, Lipka

Zdroj: Státní okresní archiv v PT, Situační zpráva osídlovací komise min. zemědělství v PT, 1.4.1946. Národní pozemkový ond min. zemědělství- OKR. Osídlovací komise. Úřadovna Pt, 1945-1950. karton č. 1. Inv. Č. 5. sig. 1/3

6.2 První obyvatelé

Prvními zájemci o zemědělský majetek byli příslušníci českého obyvatelstva, kteří přežili okupaci na obsazeném území. Vytvářeli zde první zárodky státní moci a stávali se prvními národními správci na nejlepších majetcích.

S menším zpožděním se za nimi objevila druhá vlna zájemců o zemědělskou půdu. Přicházeli většinou bez rodinných příslušníků a byli z nedalekých obcí, které se nacházely v sousedství protektorátní hranice. Tyto dvě vlny sem přicházely ještě před vydáním dekretu o národní správě.

Třetí, nejpočetnější vlna národních správců přišla tři měsíce po válce. Setkávala se zde již s usazeným obyvatelstvem a jejich vydobytým postavením.

Stěhovali se sem zemědělstí dělníci, drobní zemědělci, lidé mladí i staří, toužící po rychlém zbohatnutí. Velká část přichozích viděla v pohraničí možnost nového domova, lepší podmínky pro svůj život. Hledali proto usedlost, která by jim vyhovovala na celý život. Tím se rodila instituce národních správců nad zkonfiskovaným zemědělským majetkem.

Zdálo by se, že dekret o národní správě neobsahuje žádnou přímou zmínku o samotném osídlování. Tomu však tak není. Národní správy představovaly významný počátek osídlovacího řízení. Smyslem ustavování národních správců bylo zajistit a zachránit pozemkový majetek odsunutých Němců, dodat do pohraničí část budoucích osídlenců. Bylo nutno zajistit, aby národní správci řádně hospodařili a neodcházeli z pohraničí. Na druhou stranu jim mělo být zajištěno, aby usedlost dostali do svého vlastnictví.

Na podzim roku 1945 se však začalo polemizovat, zda jsou kvality národních správců na úrovni, zda nedochází k „zlatokopectví“.

Docházelo proto k postupnému prověřování, které bylo zahájeno 1. října 1945. V okrese Prachatice bylo celkem 143 správců, z nichž 128 bylo prověřeno (Slezák, 1978).

6.3 Druhá etapa

Zatímco první etapa byla poznamenána živelností, malou plánovaností a nedostatky v organizačním zabezpečení, druhá etapa je výrazná svým plánováním a organizačním zabezpečením celé akce.

Začíná souběžně s revizí národních správců. Jedná se o organizovaný příliv obyvatel z vnitrozemí, kterým byly rozesílány přihlášky o možnosti získání zemědělského objektu.

Již v srpnu 1945 zde bylo 10 % předpokládané hustoty obyvatel, k únoru 1946 zde žilo již 378 rodin (Slezák, 1978).

Po konci války dochází k zabrání zemědělských usedlostí českými zemědělci, kteří od února 1946 na Prachaticku začali obsazovat volné příbytky. Během let 1946 - 1949 se tak osídlilo 422 usedlostí v 82 obcích. Každá obec vypracovala seznam osídlených usedlostí podle popisných čísel se jmenným seznam nových osídlenců, kde se uvádělo jméno, příjmení, rok narození a číslo popisné osídleného domu. Tyto údaje jsou uvedeny ve sčítací knize, která bohužel nepodává údaje o národnosti přistěhovalců. O této době však víme, že se sem dostává mnoho Rumunů a Slováků. Pokud nás zajímá, z jakých míst republiky na toto území obyvatelé přicházeli nejčastěji, nahlédneme do soupisu obyvatelstva z let 1946 a 1947. Dozvídáme se, kolik obyvatel přišlo do řešeného okresu k 22. 5. 1947 (dle hranic okresu k 1. 1. 1945).

Do okresu Prachatice se přistěhovalo po roce 1945 z vnitrozemí 6 755 obyvatel, což je 55,89 % z celkového počtu obyvatel v okrese. Do okresu Vimperk se od roku 1945 přistěhovalo 3 363 obyvatel, což činí 57,99 % celkového počtu obyvatel.

6.4 Poslední etapa osidlování

Měla odstranit problémy předchozích etap. Především však měla pokračovat v osidlování dalších hospodářství a rozhodnout o osudu objektů nad 20 hektarů (Slezák 1978).

I když se osidlování blížilo ke svému konci, na Prachaticku byla stále celá řada usedlostí volná. Bylo proto rozhodnuto, že se malé usedlosti budou přidělovat i nezemědělským rodinám a zbytek usedlostí bude dán k dispozici Národnímu pozemkovému fondu. O velkých hospodářstvích bylo rozhodnuto takto: „V osidlovacím plánu figuruje tato skupina, odhadovaná asi na 250 000 hektarů zemědělské půdy, pod položkou půdní rezerva pro nároky národních správců těchto objektů, pro opožděné přihlášky, pro reemigranty a pro veřejné účely.“ (J. Kořátko na I. celostátní osidlovací konferenci 28. února 1946. AÚML ÚV KSČ Praha, fond 23, j. č.)

Jedním z dalších problémů byl odchod osídlenců. V první etapě odcházeli především zlatokopové, kteří odcházeli bohatší, v druhé etapě to byli neprověření

národní správcové. Ti, narozdíl od zlatokopů, odcházeli z donucení. V poslední etapě byla důvodů celá řada. Příčiny byly osobní, hospodářské, finanční a politické.

Tabulka 12: Počet obyvatel v době zemědělského osidlování na území okresu Prachatice (1.1.1945)

Rok	počet zemědělců	%	obyvatelstvo celkem
1930	17 507	49,4	35 454
1946	9 030	48,2	18 720
1948	12 000	50,4	23 800

Zdroj: Slezák, 1978

7 Analýzy vývoje počtu obyvatel v okrese Prachatice

7.1 Vývoj počtu obyvatel v letech 1869 - 2001

Při stanovování počtu obyvatel bylo nutno přihlédnout k hraniční změně okresu. Jak již bylo nastíněno v kapitolách o správním vývoji, hranice okresu se během let měnily. Je nutno přihlédnout k této situaci. Pokud je naším cílem zhodnotit stav vývoje, je důležité vycházet ze stejně velkého území. Tímto byla zvolena nynější podoba okresu. Dle dochovaných památek je jisté, že území okresu Prachatice bylo osidlováno již v pradávnu. První velké sčítání zaznamenávající počet obyvatel, je dochováno až od roku 1869. Víme však, že již počátkem 17. století dochází k velké vlně osidlování, lidé se dostávají i do vyšších poloh a počet obyvatel se zvyšuje.

7.1.1 První velká éra osidlování

Na počátku 17. století začala nová éra osidlování. Lidé se dostávali do vyšších poloh a kolonizovali nové lesní oblasti. Docházelo k rozvoji sklářství. Po roce 1600 existuje již sedm činných hutí - Šlemarovská, Kryštofova, Vorkusova, Tomášova, Šerafská, Marglova, Janouškova, Michlova. Růst a rozmach kolonizace byl částečně zastaven až třicetiletou válkou, jejíž dopady se nevyhnuly ani Šumavě. Z oblasti se postupně stávala nejchudší a nejméně zachovalá oblast Evropy. Náhle poklesly obchody a výroba, zemědělské plochy přestaly být obdělávány, řada měst byla zničena a vypálena. Mnohé oblasti byly zcela vyliďněny. Řada panství a měst byla prodána nebo zastavena cizincům. Vrchnosti se snažily opět doplnit stav obyvatelstva a zlepšit hospodářství. To ovlivnilo národnostní strukturu Šumavy. Obyvateli se stávali kolonisté z Rakouska či Bavorska. Díky tomuto doosidlování došlo k vytvoření protikladu mezi českou podhorskou oblastí a jazykově německou horskou krajinou.

V 18. století vrcholí kolonizace. Přispívá k tomu stále rozvoj sklářství a těžba dřeva. Na přelomu 18. a 19. století dochází k úpadku sklářství, avšak lidé i nadále zůstávají. Živí se těžbou dřeva a chovem dobytka. Tím se užíví poměrně velká část obyvatel. Na Šumavě i nadále zůstává celá řada funkčních hamrů a pil. Později se objevuje i papírenství.

Především těžba dřeva má velký vliv na vzrůstající počet obyvatel. Již v 17. století vznikají dřevařské osady (Křišťanov, Nová Pec). Mají však stále ještě částečný charakter zemědělské osady.

Pouze dřevařské obce vznikají teprve na přelomu 18. a 19. století (Uhlíkov, Josefův Důl, Knížecí Pláně, Modrava, Tetov). V té době se nadále rozšiřuje zástavba některých obcí (Zátoň, Knížecí Pláně, Kunžvart, Adlerova Huť). Typickou osadou, vybudovanou kolem roku 1800 přímo pro dřevařské dělníky, je Dlouhá Ves (Nová Dlouhá Ves).

Na přelomu 18. a 19. století končí tato etapa osidlování (John, 1979).

7.1.2 Počátky sčítání

Roku 1869 žilo na území dnešního okresu 86 297 obyvatel. Nejvyššího stupně dosáhlo osídlení v roce 1880, jak vyplývá z Tab. 4. Způsobila to vlna industrializace, pronikající na dnešní území. Na území dnešního okresu žilo téměř 92 000 obyvatel.

V dalších následujících letech nezaznamenáváme žádné velké změny, roku 1890 klesl počet obyvatel na 90 219, o deset let později je toto číslo velmi podobné, počet přítomného obyvatelstva v okrese byl 90 429. Roku 1910 nastal mírný nárůst obyvatelstva. Tento počet byl 91 594. Nárůst obyvatel byl tedy o 1,27 % oproti roku 1900.

Ve dvacátých a třicátých letech je okres poznamenán světovými válkami. To se projevilo i v poklesu obyvatelstva na 87 880 k roku 1920, tedy o 4,1 % oproti předchozímu sčítání. Roku 1930 poklesl počet obyvatel o dalších 2 278, tedy o další 2,7 % na počet 85 602. Pokud však tyto údaje z roku 1930 srovnáme s rokem 1869, zjistíme, že se počet obyvatel příliš neliší. V porovnání došlo k roku 1930 k poklesu obyvatel na řešeném území o pouhých 0,81 %.

Stav pokračoval i v následujících letech. Celý okres Prachatice je až do dnešní doby poznamenán situací za druhé světové války a hromadným odsunem německého obyvatelstva. Již v roce 1945 dochází k velkému a hromadnému odsunu německých obyvatel, který je podrobněji popsán v kapitole o národnostní struktuře. Zvýšení počtu obyvatel nepomohlo ani hromadné osidlování, označené jako Zemědělské osidlování (Slezák, 1978, Mikšíček, 2004).

7.1.3 Situace po roce 1950

Během války nedocházelo ke sčítání obyvatel. První poválečné sčítání proběhlo až roku 1950, údaje však byly zveřejněny až o pět let později, roku 1955.

Z prvního poválečného sčítacího lexikonu k roku 1950 vyplývá, že se stav obyvatelstva snížil na pouhých 47 238. Pokles nastal o necelou polovinu, tzn. o 44,8 %. Z tohoto údaje můžeme vyčíst, že ani zemědělské osidlování nepomohlo zvýšení počtu obyvatel, náhrada německého obyvatelstva byla v nedohlednu. Ke zlepšení situace nedošlo ani v následujících letech. Ještě v dnešní době nebyl stav obyvatelstva nahrazen. Roku 1961 nastalo zvýšení obyvatelstva na 48 238, roku 1970 je opět zaznamenán pokles na 47 515, téměř na stejnou hranici jako v padesátých letech. Příčina byla jednoznačná. Obyvatelstvo, které sem přišlo v rámci zemědělského osidlování, se navracelo zpět do svých domovů.

Ani následující léta nepřinesla výrazné změny. Ve sčítání k roku 1980 se uvádí počet obyvatel údajem 49 553. Došlo tedy k nárůstu o 4,7 % oproti situaci z roku 1950.

Dle údajů, které nám nabídlo sčítání k roku 1991, zjišťujeme, že počet obyvatel byl přibližně stejný. Tento počet je 49 907. Rok 2001 opět nepřinesl žádné změny, Obyvatelstvo se dostává na číslo 50 441. K roku 2007 se počet obyvatel uvádí číslem 51 470.

Jak lze vyčíst z předcházejících údajů, zjišťujeme, že válečné období znamenalo velký zásah do obyvatelstva a jeho počtu. Od doby poválečné do současnosti se osídlení zvýšilo o pouhých 8,2 %. Zdaleka tedy obyvatelstvo nedosahuje takového stupně osídlení jako ve třicátých letech. Rozdíl počtu obyvatel mezi lety 1930 a 2007 zůstáváme na čísle 34 132, tedy pokles o celých 40 %.

Obrázek 3: Poměr počtu obyvatel v okrese Prachatice mezi lety 1930 - 2007

Zdroj: Autor

7.2 Vývoj počtu obyvatel dle národnostní struktury

7.2.1 Počátky

Prvním a historicky doloženým národem, který na území dnešního okresu pobýval, byli keltští Bójové. Historie jejich osídlení spadá do období mezi 3. stoletím před naším letopočtem až do století prvního našeho letopočtu, kdy podcenili germánskou infiltraci na české území, vynucenou rozpínavostí římského impéria. O slovanském obyvatelstvu na předmětném území můžeme mluvit, jak nám poukazují novodobé archeologické nálezy, od století šestého. Jejich militantní vpád nemáme doložen v žádném historickém prameni. Z tohoto lze dovodit, že zde, před vznikem státního útvaru, žili pohromadě Keltové, Germáni, Slované a další, dnes blíže neurčená etnika. Se vznikem prvního českého státu již můžeme hovořit o jednolitém českém

osídlení. (Jelínek, 2006). Jeho hegemonie však byla narušena v 17. století, kdy zaznamenáváme zvýšený příliv německého obyvatelstva do pohraničí. K největším národnostním změnám došlo v 60. a 70. letech 17. století, kdy příliv Němců, vlivem přidělovaného majetku, postupně vzrůstal a německému obyvatelstvu se daří díky novému panstvu prosazovat svůj jazyk i do úředního jednání (John, 1979).

Příčinou byl výsledek třicetileté války, která na Šumavu přinesla chudobu a stěhování českých obyvatel do bohatších míst. Oblast tak potřebovala nutně nové pracovní síly, které se přemístily převážně z německy mluvících zemí.

Podrobné sčítání a zmínky o národnostní struktuře však nejsou dochovány. Nelze tak hlouběji zmapovat národnostní strukturu od počátku osídlování. Přesnější záznamy se poprvé uvádějí až při celostátním sčítání obyvatelstva roku 1921. V této době se už německé obyvatelstvo ve městě stále více prosazuje a získává politické a hospodářské pozice. Dle statistickým údajů žilo na území ČSR v roce 1921 13 613 172 obyvatel, z čehož Čechoslováci tvořili 65,5 %, Sudetští Němci 23,4 %, Maďaři 5,6 %, Rusíni, Ukrajinci a Rusové 3,4 %, Židé 1,3 % a Poláci 0,6 %. V pohraničí byli usídlení v celkem 8 471 obci, z toho 2 651 bylo zcela německých (Toms, 1997).

Pokud tyto údaje vymežíme pouze na tehdejší politický okres Prachatice, ze statistického lexikonu z roku 1924 vyplývá, že tohoto roku zde ve čtyřech soudních okresech, tzn. soudním okrese Netolice, Prachatice, Vimperk a Volary žilo 71 302 obyvatel, z toho 37 697 Čechů a 32 799 obyvatel německé národnosti. V soudním okrese Netolice žilo 15 208 obyvatel, z toho 14 686 české národnosti, 454 německé a 65 příslušníků jiné národnosti. Soudní okres Prachatice měl celkem 21 165 obyvatel, 11 569 Čechů, 9 274 Němců a 156 příslušníků jiné národnosti. Obce Planská, Psí Koryto, Sviňovice, Skříněřov, Cvrčkov, Kamýk, Sedlmín, Volovice, Zbytiny byly zcela německé. V soudním okrese Vimperk žilo celkem 27 329 obyvatel, 11 377 české národnosti, 15 683 německé a 269 cizozemců. Bylo zde celkem 23 obcí pouze německých: Horní Světlé Hory, Arnoštka, Huťský Dvůr, Korkusova Huť, Huť pod Boubínem, Šerava, Michlova Huť, Scheurek, Zelená Hora, Černá Lada, Hrabická Lad, Pravětínská Lada, Svinná Lada, Švajglova Lada, Mergart, Paseka, Šindlov, Adlerova Huť, Březová Lada, Polka, Rabenlutte, Röhrenberg, Slatina. Soudní okres Volary byl téměř celý osídlen německým obyvatelstvem. Žilo zde 7 618 obyvatel, z toho pouze 65 české národnosti a 7 388 německé. Cizozemců zde bylo 248. Německé v celém okrese

byly tyto osady: Jodlovy Chalupy, Chlum, Nové Chalupy, Horní Cazov, Hliniště, Radvanovice, Horní Sněžná, Krásná Hora.

Jak zjišťujeme z uvedených údajů, v okrese Prachatice, v hranicích k roku 1921, převládal počet obyvatel, hlásících se k německé národnosti. Těchto obyvatel bylo však pouhých 52,9 %, jen o 6,9 % více než obyvatel hlásící se k národnosti německé.

Tabulka 13: Počet obyvatel v okrese (k 1921)

Politický okres Prachatice	obyvatelstvo celkem	Češi	Němci	Cizozemci
Soudní okres Netolice	15208	14686	454	68
Soudní okres Prachatice	21165	11569	9274	156
Soudní okres Vimperk	27329	11377	15683	269
Soudní okres Volary	7618	65	7388	248
Celkem	71320	37697	32799	741

Zdroj: Kolektiv (1924)

Roku 1930 nedošlo k žádné zásadní změně v počtu obyvatel. Ve statistickém lexikonu zaznamenáváme pokles o pouhých 1 833 obyvatel. Co se týká německých příslušníků, klesl jejich počet o 227. V soudním okrese Netolice žilo tedy celkem 13 752 obyvatel, z toho 13 266 českých, 445 německých a 41 cizozemců. Soudní okres Prachatice měl 20 665 obyvatel, 11 168 českých občanů, 9 341 německých a 156 cizozemců. Co se týká soudního okresu Vimperk, počet obyvatel poklesl na 27 072, z toho bylo 11 591 Čechů, 15 192 německých příslušníků a 289 cizozemců. Zbývá nám zmínit ještě soudní okres Volary, který i nadále zůstává německý a ve kterém se jako v jediném zvýšil počet obyvatel na 12 089, z čehož pouhých 305 obyvatel bylo českých, 11 555 německých a 229 cizozemců. Zcela německými zůstaly již výše zmíněné obce mimo obcí Vlčí Jámy, kde nalezneme 8 obyvatel české národnosti, Horní Světlé Hory se 3 českými obyvateli, Cvrčkov s 1 českým obyvatelem a Kamýk se 2 českými příslušníky. K německými obcím nyní přibýly obce Mittlerberg, Dolní Cazov, Stádlá, Leptač, Petroviče, Hlásná Lhota, Lučenice a Perlovce. Jejich počet se tak zvýšil na 27. České obyvatelstvo tvořilo v této době 52,2 % z celkového počtu obyvatel v politickém okrese.

Tabulka 14: Počet obyvatel v okrese Prachatice (k 1930)

Politický okres Prachatice	obyvatelstvo celkem	Češi	Němci	Cizozemci
Soudní okres Netolice	13752	13266	445	41
Soudní okres Prachatice	20665	11168	9341	156
Soudní okres Vimperk	27072	11591	15192	251
Soudní okres Volary	7998	250	7594	154
celkem	69487	36275	32572	602

Zdroj: Kolektiv (1934)

7.2.2 Situace během války

V národnostní struktuře se dočasně odrazila i situace během druhé světové války. Po vypuknutí války odcházeli na frontu všichni práceschopní muži.

Bylo nutné tyto chybějící síly nahradit. Proto jsou v prachatickém okrese během 2. světové války nasazeni na nucené práce dělníci i váleční zajatci ze zemí okupovaných nacisty. Na Prachaticko se tak dostávají Němci z Besarábie a zejména uprchlíci ze Slezka a Východního Pruska.

První zahraniční dělníci sem přicházejí v dubnu 1940 z Polska, jako náhrada za mužskou populaci, která odešla na frontu. Později přicházejí i transporty belgických a francouzských zajatců. V říjnu 1941 byli nasazeni i první sovětsí váleční zajatci, v červnu 1942 přibyly i transporty civilních obyvatel z bývalého sovětského území. Jejich počet měl dočasný vliv na národnostní strukturu. Po válce se opět vrátili do své domovské země.

Tyto transporty načas zasáhly do národnostní skladby, celkový počet však nebyl zjištěn.

7.2.3 Poválečná situace

Dle dochovaných sčítacích lístků z Hlášení obcí ONV k 1. 1. 1945, zjišťujeme, že se počet obyvatel na území správního okresu Prachatice k tomuto datu snížil o více než 9 000 obyvatel. Tento počet klesl na 60 851. Pokles nastal jak mezi obyvateli hlásící se k české národnosti, tak i německé. V okrese byli 30 862 obyvatelé hlásící se k české národnosti a 29 443 k německé národnosti. Poměr mezi těmito národnostmi byl téměř

vyrovnán. V okrese Prachatice k tomuto datu přibyly obce, které se staly ryze německými. Obce bez českých obyvatel byly Fefry, Horní Sněžná, Horní Světlé Hory, Horní Vltavice, Klášterec, Křišťanovice, Kubova Huť, Nový Svět, Silnice, Sviňovice a Zbytiny.

O rok později, roku 1946, dochází k velké vlně odsunu Němců. V této situaci dochází ke zjišťování přítomným německých obyvatel. Údaje o jejich počtu, uvedené ve sčítacích listech z roku 1946 ukazují, že se jejich počet v okrese snížil na 2 494, tzn. pokles o 26 969 oproti sčítání k 1. 1. 1945. Počet obyvatel, hlásící se k německé národnosti se tak snížil o 91,6 %.

Zvrat nastává nejen v počtu. Na Prachaticku, stejně jako v ostatních částech republiky, se objevuje nedostatek pracovních sil. Některé vesnice díky tomu i natrvalo zanikly.

Vzhledem k velkému poklesu obyvatel byla snaha tento počet zvýšit. Celkově je tedy zaznamenán příchod 2 056 obyvatel do 81 obcí mezi lety 1946 - 1949. O určité obce byl velký zájem, jiné zůstaly bez povšimnutí. Nejvíce lidí se stěhovalo do obcí Volary, kam se přistěhovalo 300 osob a Fefry (dnešní Libínské Sedlo) s 99 obyvateli. Nebylo zde jen přistěhovalectví, někteří obyvatelé opouštěli své domovy ještě před rokem 1950. Nejvíce obyvatel odešlo z obcí Libínské Sedlo (47), Frantoly (33), Psí Koryto (25), Vimperk (40) a Volary (40).

7.3 Vývoj počtu obyvatel podle velikostní kategorie sídel

Pokud se podíváme na Graf 2 - Graf 5, zjistíme, že vývojové křivky velice kolísají. Došlo především k poklesu větších a středně velkých sídel. Naopak došlo k vzrůstu počtu malých sídel, a to především po válce. Postupně se zvýšil i počet sídel s 0 obyvatel. K tomu došlo především po roce 1945, kdy u nás proběhl odsun Němců a doosídlování obcí nebylo tak rychlé a efektivní, jak se předpokládalo. Řada obcí tak zanikla. Ve velikostní kategorii sídel s 0 obyvatel je pro nás podstatný vývoj sídel. Jak si můžeme všimnout, roku 1869 existovalo 13 sídel, která neměla obyvatele. Byla to sídla Vydří Most, Hrabčcí Huť, Ktiš - Pila, Chvátlov, Františkov, U Sloupů, Prachatice II, Vimperk II, Vimperk III, Nový Dvůr, Holečkov. Tato sídla vznikla až v pozdějších letech. Např. historie Holečkova sahá pouze do roku 1923.

K roku 1930 se uvádí 4 sídla s 0 obyvatel. Tato velikostní kategorie se však k roku 1950, díky odsunu Němců a restrukturalizaci osídlení okolo hranic, opět zvyšuje na 13 sídel: Březová Lada, Františkov, Hraběcí Hut', Chválov, Ktiš - Pila, Nový Dvůr, Prachatice II, Trpín, U Sloupů, Vimperk II, Vimperk III, Vydří Most, Žlíbky. Roku 2001 se uvádí 15 obcí s 0 obyvateli. Jsou to sídla Bučina, Březová Lada, Černá Lada, Hraběcí Hut', Paseka, Polka, Ptáková Lhota, Slatiny, Sviňovice, Škarez I. Díl, Trpín, U Sloupů, Veselka, Vydří Most, Žlíbky. U velké řady těchto sídel lze předpokládat opětovný vznik nových sídel na základech zaniklých, stejně tak dochází k postupnému pronikání rekreantů do těchto oblastí.

Velikostní kategorie sídel s 1 - 100 obyvateli od roku 1869 postupně narůstala. K tomuto roku zde bylo 37 sídel s 2 599 obyvateli, roku 1930 již 58 sídel s 3 631 obyvatel. Tato kategorie získávala na síle díky poklesu sídel z vyšších kategorií. K roku 1950 existuje již 152 sídel a k roku 2001 se uvádí 206 sídel z celkových 270 sídel s celkovým počtem 7 302 obyvateli. Tato kategorie zaujímá 76,3 % celkového počtu sídel. Pokud se ovšem podíváme na hustotu osídlení v těchto obcích zjistíme, že průměrně v každé obci k roku 1869 žilo 70 obyvatel, roku 1930 klesl tento stav na 63 obyvatel, 51 obyvatel se uvádí k roku 1950 a roku 2001 poklesl tento počet na 35 obyvatel, to znamená pokles o téměř polovinu od roku 1869.

Vývoj velikostní kategorie 101 - 200 je druhou nejzastoupenější kategorií k prvnímu sčítání roku 1869. Spadá sem 94 sídel se 14 444 obyvateli. Tento stav je k letem 1930 a 1950 poměrně vyrovnaný, pokles nastává až v roce 2001, kdy počet sídel klesl na 29. Většina sídel z této kategorie se propadla do nižší s počtem obyvatel 1 - 100.

Velikostní kategorie 201 - 500 má nejsilnější zastoupení v roce 1869, kdy je zde 96 sídel s celkovým počtem 27 931 obyvatel. Žije tu více než 32 % obyvatel. Náhlý pokles nastává k roku 1950 díky již dříve zmíněnému odsunu německých obyvatel. V této kategorii je pouhých 27 sídel, velká část se propadla do kategorie obcí 1 - 100. K roku 2001 zaznamenáváme pokles o dalších šest obcí, dostáváme se tak na počet 21 obcí, ve kterých žije 6 481 obyvatel. Pokles od roku 1869 tak nastal o téměř 77 %. Průměrný počet obyvatel v této obci byl v této velikostní kategorii celých 290 obyvatel, během vývoje postupně klesal a k roku 2001 se uvádí 308 obyvatel na jednu vesnici. Existuje tedy méně obcí, ale průměrně v těchto obcích žije více obyvatel.

Velikostní kategorie 501 - 1000 už má znatelně menší zastoupení. Do roku 1930 zaznamenáváme mírný nárůst na 19 obcí s 13 993 obyvateli, po roce 1950 nastává citelný pokles obcí na 6, roku 2001 na 4 obce s počtem 7 199 obyvatel.

Zpočátku je poměrně stabilní kategorie 1001 – 2000 obyvatel, kdy k roku 1869 i 1930 patří do této kategorie 10 obcí. Roku 1950 však dochází k poklesu obcí na 3. V těchto obcích žije celkem 3 586 obyvatel. K roku 2001 stoupl tento počet na 6 obcí s celkovým počtem 7 199 obyvatel, žijících v této velikostní kategorii.

Jedno z nejmenších zastoupení má kategorie 2001 - 5000. Během svého vývoje přecházejí tato sídla do jiných velikostních kategorií. Roku 1869 se uvádí 7 sídel, roku 1930 5 sídel. Situace je poměrně stabilní a v roce 1950 jsou uváděna 4 sídla a k roku 2001 3 sídla. Postupně se navyšuje i průměrný počet obyvatel na sídlo, který roste od počátku z 2 715 obyvatel na 2 881 roku 1930. Roku 1950 se uvádí již 3 203 obyvatel a roku 2001 se toto číslo vyšplhalo na celých 4 318 obyvatel.

Velikostní kategorie nad 5001 obyvatel nemá pro nás větší význam. Během celého vývoje je zaznamenáno pouze jedno sídlo v roce 2001, a to Prachatice s celkovým počtem 10 551 obyvatel.

Tabulka 15: Vývoj počtu obyvatel dle velikostních kategorií sídel

velikost	1869					1930				
	počet sídel	% sídel	počet obyv.	% obyv.	průměr v obci	počet sídel	% sídel	Počet obyv.	% obyv.	průměr v obci
0	12	4,44	0	0	0	4	1,48	0	0	0
0-100	37	13,70	2599	3,01	70,24	54	20,00	3631	4,20	67,24
101-200	94	34,81	14444	16,74	153,66	88	32,59	12923	15,10	146,85
201-500	96	35,56	27931	32,37	290,95	90	33,33	25716	30,04	285,73
501-1000	14	5,19	9077	10,52	648,36	19	7,04	13993	16,35	736,47
1001-2000	10	3,70	13237	15,34	1323,70	10	3,70	14935	17,45	1493,50
2001-5000	7	2,59	19009	22,03	2715,57	5	1,85	14404	16,83	2880,80
nad 5001	0	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
celkem	270	100	86297	100	5202,48	270	100	85602	100	5611

velikost	1950					2001				
	počet sídel	% sídel	počet obyv.	% obyv.	průměr v obci	počet sídel	% sídel	počet obyv.	% obyv.	průměr v obci
0	13	4,81	0	0	0	15	5,56	0	0	0
0-100	139	51,48	7735	16,20	55,65	191	70,74	7302	14,21	38,23
101-200	78	28,89	11560	24,21	148,21	29	10,74	4065	7,91	140,17
201-500	27	10,00	7610	15,94	281,85	21	7,78	6481	12,62	308,62
501-1000	6	2,22	4441	9,30	740,17	4	1,48	2815	5,48	703,75
1001-2000	3	1,11	3586	7,51	1195,33	6	2,22	7199	14,01	1199,83
2001-5000	4	1,48	12810	26,83	3202,50	3	1,11	12956	25,22	4318,67
nad 5001	0	0,00	0	0,00	0,00	1	0,37	10551	20,54	10551,00
celkem	270	100	47742	100	5624	270	100	51369	100	17260

Zdroj: Kolektiv (1869, 1934, 1955, 2003)

8 Didaktická část

8.1 Metodická část

Zeměpis je jedním z předmětů, jehož velmi důležitou součástí jsou vycházky či exkurze v místním okolí. Pro žáky je to velkým přínosem, samotné práce v terénu mají mnohdy větší význam než pouhý výklad v učebně. Přesto tyto vycházky nejsou příliš časté.

Pokud vymežíme rozdíl mezi vycházkou a exkurzí, zjistíme, že tyto dva pojmy se od sebe příliš neliší. Vycházka označuje kratší činnost, většinou 1 – 2 vyučovací hodiny, zatímco exkurze je náročnější a dlouhodobější akt, určený spíše pro starší žáky. Mnohdy však význam těchto slov nerozlišujeme.

Pro naplánování zeměpisné vycházky či exkurze je důležité dobrá příprava a organizace práce. Učitel by měl při plánování trasu bezpečně znát, aby mohl lépe a přesněji určit náročnost trasy a její zajímavosti, které při samotné vycházce (exkurzi) zdůrazní a žáky informuje.

Velký význam pro získání vlastivědných poznatků mají i školní výlety, pořádané ke konci roku. Tyto výlety můžeme spojit s návštěvou objektů, průmyslových, zemědělských závodů, muzeí. Je možno zapojit komplexní poznání území, jeho historii a současnost. Jelikož je tato činnost velmi náročná na přípravu, zapojíme do výletu více tříd a výlet je tak organizován více učiteli.

Žáci by neměli být pouze pasivními pozorovateli, sami by se měli zapojovat do procesu, před samotným výletem shromáždit údaje týkající se vycházky, exkurze či výletu. Při činnosti pak mohou vypracovat protokoly nebo připravené pracovní listy k příslušnému tématu.

Velmi důležité poznatky z vlastivědného učiva mohou žáci získat při mimotřídní, mimoškolní nebo zájmové činnosti. Pod pojmem mimotřídní rozumíme jakoukoli činnost žáků mimo povinné vyučování, mimoškolní činností pak jakoukoli činnost dětí mimo rámec školy. Tu mohou organizovat různé výchovné instituce, případně i rodiče. Takto se rozšiřují žákovy znalosti a podporují ho v dalším vzdělávání.

Při doplnění informací v hodinách zeměpisu je třeba ve velké míře využívat názorných pomůcek. Mezi ně patří především práce s mapou, atlasy, glóby, grafy, schémata a další pomůcky vedoucí k pozorování.

Při samotné výuce je nutné dbát správné formulaci otázek. Používáme otázky typu: „Co víš o ...“, „Popiš...“, „Zjisti...“, „Urči...“, „Pozoruj...“, „Vysvětli...“.

V současné době je nutné při zpracování didaktických listů dbát pokynů a cílů Rámcového vzdělávacího programu pro základní školy. Tento program vychází z nové strategie vzdělávání, která klade velký důraz na klíčové kompetence, mezipředmětové vztahy a uplatnění získaných vědomostní a dovedností v praktickém životě. Současně podporuje autonomii škol a profesní odpovědnost vyučujících za výsledky ve vzdělávání.

Snaží se o intenzivnější spolupráci s rodiči žáků, zdůrazňuje snahu o integraci žáků a omezení vyčleňování žáků do speciálních tříd.

V didaktických listech vycházíme z programu Člověk a jeho svět. Je to jediná vzdělávací oblast, která je zpracována pouze pro první stupeň základních škol a je rozpracován do pěti tématických okruhů - Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.

Základní obsah tohoto tématu se týká člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, zdraví a dalších podobných témat.

Při návrzích vycházek a pracovních listů z těchto tématických okruhů je nutno zachytit nejdůležitější cíle a klíčové kompetence, které vyplývají z daného tématu.

Cíli bylo především:

- rozvíjet tvořivost žáků,
- vytvářet ucelené informace a schopnost jejich využití v praktickém životě,
- schopnost naučit se pracovat ve skupině a vzájemně si pomáhat,
- rozvíjet nové dovednosti (práce s mapou, lexikony, plán trasy vycházky),
- upevnit základy morálního chování,
- vést k objevování a poznávání všeho, co žáka zajímá,
- rozvíjet schopnosti samostatně a sebevědomě vystupovat a jednat,
- utvářet pozitivní vztah k sobě, přírodě a ostatním kulturním výtvorům.

8.2 Návrhy vycházek a pracovních listů

Téma: Po stopách našich předků

Třída: 4.

Počet žáků: 24

Pomůcky: poznámkový blok, psací potřeby, mapa, buzola

Délka trasy: 4 km

Počet zastavení: 26

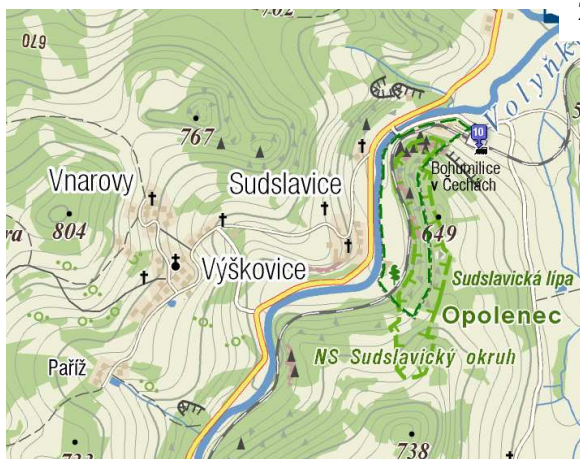
Formy práce: skupinová - společné plnění úkolů

Délka trvání : 2 dny

Obrázek 4: Naučná stezka Sudslavický okruh

Obrázek 5: Sudslavický okruh

Zdroj: www.mapy.cz

Zdroj: Autor

1. den

Seznámení žáků s místem, činností, rozdělení do skupin po třech, každá skupina se vylosuje jeden úkol, který ve skupině zpracují, připraví si otázky a s tématem spolužáky v den výletu seznámí.

Témata ke zpracování místo výstupu:

Sudslavická lípa - 1

Práce s mapou - 8

Keltové - 9

Sudslavice - 11

Ptactvo - 14

Vápencové skály - 18

Sudslavická jeskyně - 19

Řeka Volyňka - 25

Společný úkol: Do další hodiny každý žák samostatně zjistí spoje do nejbližší zastávky poblíž stezky, cenu, případnou skupinovou slevu, vypíše spoje zpět, rozmyslí délku trvání cesty.

2. den:

V hodině vlastivědy společně naplánujeme trasu výletu a přibližný čas. Účastní se celá třída a společně vybíráme nejvýhodnější řešení. Učitel vede k nejlepší verzi.

3. den:

7:00 - odjezd z vlakového nádraží ve Vimperku

7:10 - 7:30 - celá skupina se přemístí na počátek stezky, cestou si všímáme okolní přírody, na začátku cesty učitelka upozorní na památný strom - stoletou lípu.

7:30 - 8:40 - procházíme Sudslavickou stezkou a skupiny na svých zastavení seznamují žáky se svou prací (zastavení č. 1, 8, 9), žáci si sami řídí diskuzi o připravených otázkách, učitelka případně doplní důležité informace

8:40 - 9:30 - přestávka, žáci mají možnost odpočinku, hrát různé hry, diskuze a doplňují si informace k výletu, učitelka dbá bezpečnosti

9:30 - 10:30 - Pokračování po tras, u zastavení č. 19 učitel upozorní na místo nejstaršího osídlení na Prachaticku. Společná prohlídka jeskyně (naleziště kostí mamutů).

10:30 - 11:10 - cesta na autobus - Bohumilice – rozcestí

11:11 - 11:20 - odjezd do Vimperka na autobusové nádraží

11:20 - 11.40 - zhodnocení výletu, dotazy, připomínky, ukončení projektu

Téma: Po stopách Zlaté stezky

- odpolední vycházka

Počet žáků: 24

Třída: 5.

Cíl: seznámení žáků s obchodními stezkami, životem v minulých stoletích

Pomůcky: pracovní listy, dobové oblečení

Formy práce: skupinová - výlet

individuální - vypracování pracovních listů

Délka trvání: 1. den- 1 hodina

2. den- 5 hodin

Délka trasy: 8 km

1. den

V hodině vlastivědy seznámíme žáky s připravovanou vycházkou, žáci ve dvojicích samostatně zjistí, kdo to byli Soumaři, jaké bylo jejich poslání, jejich úkol, seženou si příslušně oblečení, učitelka zajistí koňský povoz.

2. den

12.00 - 12:30 - společné shromáždění na vimperském náměstí, žáci jsou již oblečeni do historických oděvů

12:30 - 16.00 - společně projdeme v dobovém oblečení část vimperské Zlaté stezky, cestou doplnění informací o historii, kdo to byli Soumaři, jaké bylo jejich poslání, důvod vzniku Zlaté stezky, seznámení s dováženými surovinami

- žáci mají k dispozici připravený text se základními informacemi
- žáci si sami vyzkouší, jaký byl život těchto Soumarů
- jednodenní odpolední výlet

trasa vede po žluté turistické trase, je označena siluetou pohaněče soumarů, který vede nákladní koně, a zkříženými klíči (symbol vyšehradské kapituly) - jsou zde 4 zastavení

Text pro žáky - Zlatá stezka

Zlatá stezka původně vedla z Pasova do dnešních Starých Prachatic, ale její systém se stále rozšiřoval a od 14. století jej tvořily 3 hlavní linie:

Dolní Zlatá stezka z Pasova do Prachatic přes Waldkirchen a Volary - Prachatická větev

Střední Zlatá stezka z Pasova do Vimperka přes Strážný - Vimperská větev

Horní Zlatá stezka z Pasova do Kašperských Hor přes Freyung a Kvildu - Kašperskohorská větev

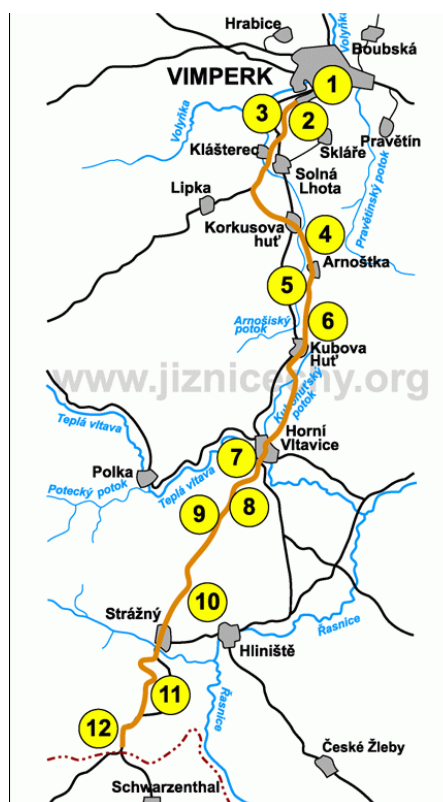
K jejich ochraně byly postaveny hrady a hrádky **Stožec, Kunžvart, Hus, Vimperk, Osule u Vitějovic a Kašperk** na české a **Kalkenstein a Wolfstein** na pasovské straně. Z řady osad a měst, vzniklých na všech větvích stezky, si brzy vybudovaly rozhodující význam na české straně Staré Prachatic, vystřídané na počátku 14. století nově založeným městem v široké kotlině pod

Libínem, a na německé straně staré biskupské město Pasov. Zvláště Prachatice byly se Zlatou stezkou spjaty doslova bytostně a díky ní se postupně domohly postavení jednoho z nejvýznamnějších českých měst. Vděčí jí také za dodnes dochovanou velkolepou renesanční výstavbu, která je produktem vrcholné doby existence této obchodní komunikace.

Od sklonku 16. století využívali Zlaté cesty bavorští vévodové k přepravě své soli do Čech a konkurovali tím Pasovu a Zlaté stezce. Toto soupeření ukončila v roce 1608 smlouva, podle které Bavorsko dále prodávalo svou sůl Pasovu a ten ji dopravoval po Zlaté stezce do Čech. Význam Zlaté cesty tím silně poklesl a v 18. století zcela zpusťla.

Soumary (Säumer, Saumare, Samer) byli nazýváni muži, kteří prováděli transport zboží soumarským přenášením se zvířaty. Jeden soumarský kůň nesl náklad o váze kolem **tří centýřů** (tj. cca přes 185kg). Solné bečky, ploché nádoby na víno, pytle nebo balíky se zbožím bývaly upevňovány na zvláštní dřevěná nosítka nebo sedla.

Obrázek 6: Trasa vimperské větve Zlaté stezky

Zdroj: www.jiznicechy.org

Bečky se solí (prostice) se zavěšovaly zpravidla do rovnovážné polohy po obou stranách zvířete. Soumarskou přepravu zboží prováděli, většinou vedle obyvatel měst a městeček ležících na Zlaté stezce, především také sedláci z okolí. "Soumaření" provozovali se svými syny a čeledíny jako vedlejší živnost. Někdy vstupovali do služeb ke kupcům-velkoobchodníkům.

Denně ušli 25 - 35 km. Z bezpečnostních důvodů se tito soumaři sdružovali do karavan a občas používali i ozbrojeného doprovodu. Karavany chodily po celý rok, ale nejvíce po žních a hlavně po podzimních pracích; cesty byly totiž v bažinatých úsecích zamrzlé a byl dostatek obilí (www.pamatky.xf.cz).

Doplňující otázky:

1. Odkud vedla Zlatá stezka?
2. Proč vznikla?
3. Kým nebo čím byla chráněna?
4. Z jaké doby máme nejstarší zmínky?
5. Kdy a proč stezka zanikla?
6. Kdo to byli Soumaři a jak se jim jinak říkalo?
7. Jakou váhu označuje jeden centýř?
8. Co soumaři dováželi?
9. Jak se říkalo jejich uskupení?
10. Namaluj mapu vimperské trasy.

Téma: Historie a současnost města Vimperka

Délka trvání: 2 hodiny

Třída: 3.-5.

Počet žáků: 24

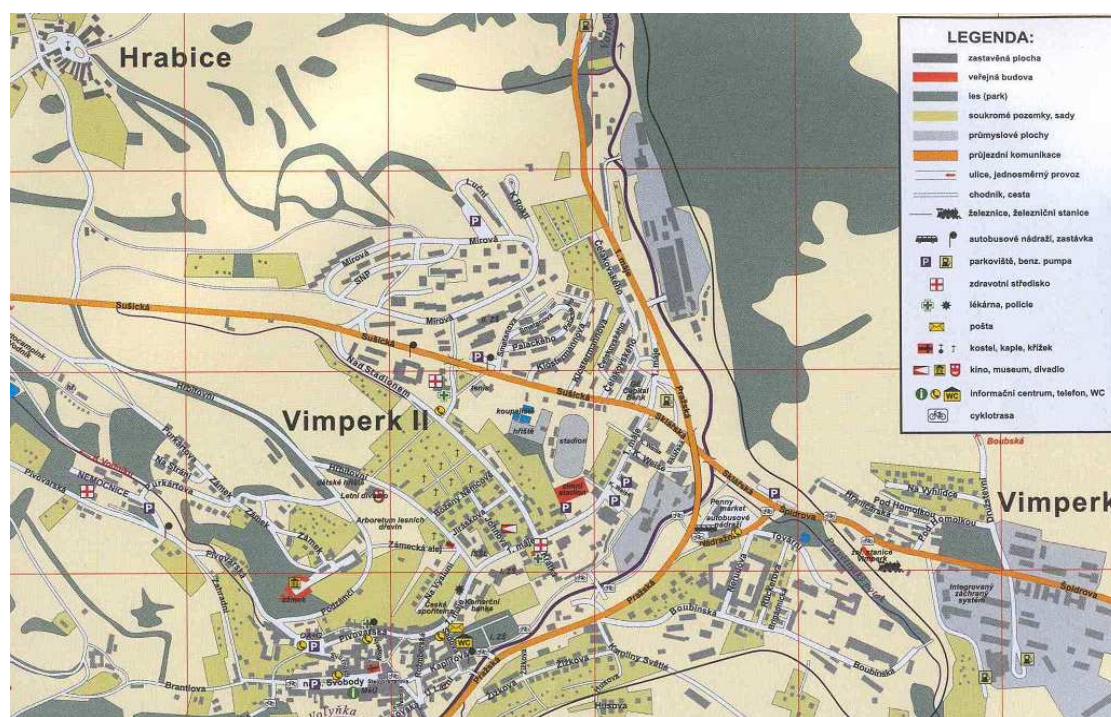
Formy práce: skupinová

Pomůcky: plánek města, retrospektivní lexikon, prezentace, pracovní listy

Cíl: žáci se naučí pracovat s mapou

Náplň hodin:

Obrázek 7: Plánek Vimperka (k 2007)

Zdroj: www.vimperk.cz

V rámci poznání svého města má učitel připravenou prezentaci týkající se nejdůležitějších informací o jejich bydlišti a okolí. Žáci ve dvojicích během povídání doplněné o prezentaci vyplňují své pracovní listy a plní úkoly. Po ukončení jejich práce společná kontrola a zhodnocení.

Pracovní list

1. Jak se Vimperku jinak říká? A Proč?

.....

2. V kterém roce je Vimperk povýšen na město? Víš, jaké je to století?

.....

.....

3. Co víš o Zlaté stezce? Odkud a kam vedla?

.....

.....

4. Navrhni trasu vycházky od školy k vimperskému zámku.

.....

.....

5. Jaké historické památky ve Vimperku jsi navštívil?

.....

6. Kdo je současným starostou města? Seřaď číslice a vyjde ti tajenka.

1	4	8	7	10	2	5	11	9	3	6
P	E	O	V	Á	A	L	K	Ř	V	D

.....

7. Co by jsi v našem městě změnil?

.....

.....

Téma: Poznej naše okolí

- vycházka po Vimperku

Počet žáků: 24

Třída: 3.

Cíl: seznámení žáků s místopisem, památkami a historií jejich okresu, upevnění znalostí o okrese a místopisu obcí

Pomůcky: fotky, pohledy, mapy, pastelky, fixy

Formy práce: skupinová - práce na mapě

Individuální - sbírka fotek, pohlednic

Délka trvání: 3 vyučovací hodiny

Náplň hodin:

Vlastivěda - žáky seznámím s místopisem obcí pomocí mapy okresu, zmíním nejdůležitější pohoří, hory, města, řeky, žáci mají za úkol přinést na příští hodinu fotky či pohledy pamětihodností, kopců a měst, které navštívili nebo které se jim líbí a umět o nich říci, kde se nachází a čím jsou zajímavé

Pracovní činnosti - na velký arch papíru společně nastíníme hranice okresu a žáci společně zakreslí obce, řeky a hory, které si pamatují z hodin vlastivědy, učitelka pomáhá správně určit polohu zakreslovaných objektů

Vlastivěda - do již připravené mapy žáci postupně lepí své přinesené obrázky, střídají se v činnosti a seznamují spolužáky s nejdůležitějšími informacemi

Téma: Putování za historií šumavských měst

- projekt

Počet žáků: 20

Třída: 5.

Cíl: seznámení z historií šumavského pohraničí a nastínění poválečné situace

Pomůcky: pracovní listy

Formy práce: skupinová - výlet

individuální - vypracování pracovních listů

Délka trvání: 3 dny

1. den

Exkurze do Šumavského národního parku

- žáci mají zajištěn odborný výklad, poučení o ekologické výchově, rostlinstvu a živočišstvu na Šumavě, zapisování informací, nakonec společně zhodnocení, otázky, doplnění informací

2. den

- stanovení a vývoj počtu obyvatel v okrese Prachatice, zaměříme se pouze na zjišťování počtu obyvatel v obcích, pro zjednodušení vynecháme údaje o částech obcí

Úvod

- seznámení s činností a prací s lexikony, vysvětlení uspořádání lexikonů, prohlédnutí ukázek lexikonů

Hlavní náplň

Žáci jsou rozděleni do dvojic. Každá skupina dostane ofocenou část okresu Prachatice z příslušného lexikonu. Úkolem bude stanovit vývoj počtu obyvatel ze zadaných let. Pro naši práci bude stěžejní retrospektivní lexikon z roku 2003, který obsahuje sčítání od roku 1869 a usnadňuje práci ve stanovení tabulky vývoje počtu obyvatel. S žáky se budeme okresu Prachatice.

Každá dvojice dostane příslušný rok a obce, které budeme později společně zapisovat do již připravené tabulky.

Rozdělení žáků do deseti skupin:

- každá dvojice si vylosuje jeden lístek, na kterém bude napsáno, jaké údaje a z jakého roku budou vypracovávat

1. skupina - Rok 1869, obce Babice - Mičovice

2. skupina - Rok 1869, obce Nebahovy - Žernovice
3. skupina - Rok 1900, obce Babice - Mičovice
4. skupina - Rok 1900, obce Nebahovy - Žernovice
5. skupina - Rok 1930, obce Babice - Mičovice
6. skupina - Rok 1930, obce Nebahovy - Žernovice
7. skupina - Rok 1950, obce Babice - Mičovice
8. skupina - Rok 1950, obce Nebahovy - Žernovice
9. skupina - Rok 2001, obce Babice - Mičovice
10. skupina - Rok 2001, obce Nebahovy - Žernovice

Údaje vypracovávají společně ve dvojici, po dokončení práce všech dvojic zapíšeme údaje na velký balicí papír, na kterém je již předem připravená tabulka, žáci pouze zapisují čísla do příslušných políček. Důležitá kontrola učitele, zda údaje zapisují žáci do správných kolonek.

Zhodnocení práce:

Po zápisu všech čísel do tabulky, zavěsíme tabulku na tabuli, spočítáme počet obyvatel za všechny obce a počty zapíšeme do tabulky. Zjišťujeme, kolik bylo v určitých letech počet obyvatel v okrese a společně se žáky se snažíme určit, proč zde došlo k výraznému poklesu obyvatel, učitel směřuje děti ke správnému úsudku. Diskuze v kroužku na koberci, učitel vypráví o obcích, zaniklých obcí a jejich důvod, motivace na následující den.

3. den

Výlet k zaniklé obci Táflova Hut' (Hut' pod Boubínem)

Motivace: Včera jsme stanovili počet obyvatel, který byl snížen v důsledku vysídlení německého obyvatelstva a některé obce díky tomu zanikly. Dnes takovou obec navštívíme.

Pomůcky: mapa okolí, pracovní listy s informacemi o obcích, tabulka s počtem obyvatel, statistický lexikon z let 1930 a 1960, buzola

Délka trasy: 9km

Rozvržení dne:

Odjezd z Vimperka autobusem na zastávku Korkusova Huť, která leží pět kilometrů

Obrázek 8: památník - Táflava Huť

Zdroj: Autor

směr Kubova Huť. V Korkusově Huti si prohlédneme dnešní podobu vesnice a v naší tabulce si najdeme, kolik obyvatel zde nyní žije a kolik jich zde žilo před 2. světovou válkou, stanovíme celkový vývoj počtu. Učitel řádně vysvětlí správný postup při používání buzoly a každý žák si zkusí zorientovat mapu. Z Korkusovy Huti vyrazíme směr Boubín po žluté turistické cestě, ze které po kilometru odbočíme na lesní cestu, až po dalším

kilometru dorazíme k památníku na Táflově Huti.

Pomocí lexikonů stanovíme počet obyvatel. Společné čtení článku o této samotě, vypracování pracovního listu ve dvojicích, poté společná kontrola.

Přechod k pomníku (cca 300 m), cestou si prohlédneme zbytky základů samoty, půlhodinová pauza, kterou žáci mohou využít ke čtení informační tabule o údajích z Aleje smíření, učitelka doplňuje informace a odpovídá na otázky.

Návrat zpět do Vimperka po Lesnické naučné stezce, kde s žáky sledujeme informační tabule, které nám doplňují informace o fauně a floře šumavské krajiny.

Obrázek 9: Vymezení trasy výletu

Zdroj: www.mapy.cz

Doplňující otázky k textu:

- 1) Jaký je druhý název Táflovy Huti?
- 2) V jakém roce se objevují první informace o ni?
- 3) Na co byla tato huť zaměřena?
- 4) Jakého roku obec zanikla a proč?
- 5) Co se nachází v místě dnešní samoty?
- 6) Jaký byl význam založení Aleje smíření?

Text k vycházce

Huť pod Boubínem (Táflova Huť)

Otto Veith v Böhmerwäldler Heimatbrief, 1991, s. 60 píše: "Samota zvaná Táflova Huť (Tafelhütte) je poprvé zmiňována roku 1619 Prvým osadníkem byl prý Wölfl Plechinger a jeho dům byl později přebudován na sklářskou huť.

Obrázek 10: Místo zaniklého sídla Huť pod Boubínem

Zdroj: www.zanikleobce.cz

Usedlost předal Plechinger svému synu Kryštofovi, podle jehož zdobnělého křestního jména (Christoph se v němčině zdobňovalo i na Töffel) se odtud huť nazývala, poněvadž pak vedle levného dutého skla se tu vyráběly i skleněné perly do růženců. Aby byl ušetřen les, byla roku 1722 huť zrušena. Ve stavení se nadále dvě století hospodařilo.

Konečná hodina zkázy udeřila tomuto kdysi znamenitému statku v roce 1963, kdy český tank stavení nejprve rozstřílel a pak srovnal se zemí. Tak provždy zanikla někdejší huť pod Boubínem, zvaná Táflova (někdy se podle mylného výkladu toho přívlastku píše česky i Táflová, tj. "tabulová" Huť. Tam, kde kdysi kvetlo lidské dílo, zbyla jen mohutná lípa jako osamělý monument, připomínající život zašlé šumavské samoty.

V červnu 2002 zde založena Alej smíření. Studenti gymnázií z bavorského Waldkirchenu a Freyungu a škol ve Vimperku vysadili na místě bývalé osady alej, která má dvě části. První tvoří 17 líp a 17 dubů - české a německé národní stromy, ve druhé části jsou vysázeny ovocné stromy (jabloně). Poslední dva stromy aleje zasadili jihočeský hejtman Jan Zahradník a poslanec Bavorského zemského sněmu Konrád Kobler. Studenti tak přispěli ke smíření dvou národů.

Pracovní list

1. V ofocených listech ze statistického lexikonu z roku 1930 najdi alespoň pět obcí, ve kterých převládalo německé obyvatelstvo.

.....
.....

2. Ve stejném lexikonu najdi pět obcí s více než 1000 obyvatel.

.....
.....

3. Pozorně si prohlédni obrázky, ukazují stejné místo, co se zde změnilo a proč? Znáš tato místo a zaniklou obec?

.....
.....

4. Pomocí mapy zakresli dnešní trasu.

5. Vylušti:

/.----/..../....// /.../../-.-/..-/.-.../.-//

.-A ..I ..- U -.- K ..-L .--- J ...S -- M

Téma: Za historií na kolech

- cyklistický výlet

Třída: 5.

Cíl: seznámení žáků s Prachatickem, nastínění šumavského života v minulém století, základní informace o Zlaté stezce

Pomůcky: jízdní kolo, pracovní listy, psací potřeby, encyklopedie

Formy práce: skupinová - výlet

individuální - vypracování pracovních listů

Délka trvání: 1 den

Délka trasy: 15 km

V hodině vlastivědy seznámím žáky s vlastním výletem. Společně naplánujeme trasu výletu a časově rozvrhneme. Každý žák dostane za domácí úkol vypracovat pracovní list týkající se okolí chystané trasy. Polovina trasy vede po trase bývalé Zlaté stezce.

Rozvržení výletu:

7:40 - odjezd z autobusového nádraží ve Vimperku

8:05 - 8:30 - příjezd do Horní Vltavice, žáci jsou poučeni o bezpečnosti, začíná samotný výlet po bývalé trase Soumarů, sledujeme, zda nalezneme nějaké pozůstatky

8:30 – 9:00 - příjezd k zaniklé obci Žlíbky, společné shlednutí místa, žáci se pomocí pracovního listu seznámí s informacemi, které si našli.

9:00 - 10:30 - příjezd na kole do obce Strážný, prohlédnutí města, seznámení se základními informacemi o obci

10:30 – 11:15 - přesuneme se na blízkou zříceninu hradu Kunžvart (nejvýše položený hrad kolem Zlaté stezky), žáci si ji individuálně prohlédnou

11:15 – 11:45 - přestávka na svačinu

11:45 – 13:20 - odjezd zpět do Horní Vltavice

Obrázek 11: Zakreslení mapy výletu

Zdroj: www.mapy.cz

14:00- 14:20 - odjezd vlakem na nádraží ve Vimperku, ve vlaku společné zakončení výletu, zhodnocení, dotazy

Doplňující otázky:

1. Co víš o Zlaté stezce?
2. Proč byl postaven hrad Kunžvart?
3. Jaká je nejvýše položená železniční stanice?
4. Jaké znáš v tomto okolí zaniklé obce?

Pracovní list

1. Najdi základní informace o zaniklé obci Žlábky.

.....

.....

2. Pomocí lexikonů najdi údaje o počtu obyvatel a doplň do tabulky:

OBEC/ROK	1869	1930	1955	2003
Žlábky				
Strážný				
Horní Vltavice				

3. Jaké nejdůležitější zásady dodržujeme při jízdě na kole?

.....

.....

4. Znáš dobře dopravní značky? Napiš jejich název

HLAVNÍ SILNICE- ZÁKAZ VJEZDU - JEDNOSMĚRKA - SVĚTELNÉ SIGNÁLY - DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ

5. Vylušti a napiš tajenku

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Y	k	t	d	m	A	s	n	l	Ě	V	l

11-9-6-7-3-12-11-10-4-6.....

9 Závěr

Ve své diplomové práci jsem se snažila splnit všechny vytýčené cíle. Prvním z nich bylo zachytit vývoj počtu obyvatel v okrese Prachatice při současných hranicích okresu (2007). Jak bylo očekáváno, téměř padesátiprocentní pokles obyvatelstva nastal v době poválečné. Příčinou byl především odsun obyvatel německé národnosti po 2. světové válce. Do dnešní doby nebyl stav počtu obyvatel plně nahrazen.

Stanovit vývoje počtu obyvatel dle národnostní struktury byl můj druhý cíl. Tento cíl byl vzhledem k velmi malému množství dochovaných podkladů velmi obtížný. Přesto se však díky statistickým lexikonům a archivním pramenům podařilo národnostní strukturu, zaměřenou především na dobu válečnou a poválečnou, zaznamenat. Z uvedených analýz vyplývá, že po 2. světové válce začalo obyvatelstvo, hlásící se k německé národnosti, odcházet. V současné době se na území okresu Prachatice nachází pouze minimální počet příslušníků německé národnosti. Statistický úřad uvádí 0,4 % (2007).

Oproti tomu snadným cílem bylo zachytit velikostní struktury obcí vzhledem k současným hranicím okresu Prachatice. Celkově byla zjištěna převaha menších sídel. Jak bylo předpokládáno, počet těchto sídel se v době poválečné ještě více zvýšil. Příčinou je opět odsun německého obyvatelstva a celkový pokles počtu obyvatel v okrese Prachatice. Byla zvolena i kategorie nad 5 001 obyvatel. Tato kategorie byla zařazena, i když jediné sídlo sem spadalo až k roku 2001. Tímto sídlem se stalo okresní město Prachatice.

V historii okres Prachatice procházel neustálými proměnami. Z této situace plynoucí čtvrtý cíl, a to záznam a popis změn, kterými okres prošel od počátku svého trvání. Při vymezování území nedošlo k žádným zásadním problémům. Je možné si povšimnout, že během historického vývoje docházelo k zániku katastrů obcí a tyto katastry se postupně slučovaly. V nynější době jich zaznamenáváme 65 (2007).

Posledním a velmi důležitým cílem bylo navrhnout pracovní listy a zeměpisné vycházky a exkurze v okrese Prachatice. Vzhledem ke skutečnosti, že okres Prachatice je územím s bohatou historií a množstvím přírodních krás, existuje zde neomezený počet možností, jak výuku vlastivědy zpracovat zajímavým způsobem. Vycházela jsem ze zásad a metodického vedení z Rámcového vzdělávacího programu pro základní

školy. Navrhla jsem několik tras a pracovních listů zaměřených především na samostatnou iniciativu žáků a práci ve skupině.

Diplomová práce se snažila zachytit stanovené cíle co nejpodrobněji a nejpřesněji. Velký důraz byl kladen především na zpracování přílohového materiálu s ohledem na přehlednost údajů.

10 Seznam použité literatury

Publikace:

- Fencl, P., 2007: Prachatice, Paseka, Vimperk, 110 s.
- Fencl, P., Kozák, R., 2003: Historie a současnost podnikání na Prachaticku a Vimpersku, Městské knihy, 60 s.
- Hajník, R., 2007: Vimperk, Paseka, Vimperk, 108 s.
- Honner, J.: Obsazení území na Prachaticku. In: Zlatá stezka. R 12. č. 4. s. 64
- Jelínek, J., 2005: Od jihočeských pralesů k hospodářským lesům Šumavy, Ústav pro hospodářskou úpravu lesů v Brandýse nad Labem, 124 s.
- John, J., 1979: Vimperk, město pod Boubínem, Stráž, Plzeň, závod Vimperk, 473 s.
- Kolektiv, 1907: Seznam míst v království českém, Praha, 421 s.
- Kolektiv, 1934: Statistický lexikon obcí v republice československé, Díl I. Praha, 613 s.
- Kolektiv, 1948: Seznam obcí v zemi české podle stavu z počátku roku 1948, Státní úřad statistický, Praha, 243 s.
- Kolektiv, 1949: Seznam obcí v zemích českých podle správního rozdělení z 1. února 1949, Státní úřad statistický, Praha, 260 s.
- Kolektiv, 1978: Statistický lexikon obcí ČSSR 1974, Díl I. Praha, 862 s.
- Kolektiv, 1994: Statistický lexikon obcí České republiky 1992, Díl I. Praha, 895 s.
- Kolektiv, 2005: Historický lexikon obcí České republiky 1869 - 2005, Díl I. Praha, 759 s.
- Kolektiv, 1996: Didaktika vlastivědy, Paido, 97 s.
- Kolektiv, 1924: Statistický lexikon obcí v republice československé, Díl I. Praha, 594 s.
- Kolektiv, 1951: Soupisy obyvatel v Československu v letech 1946 1947, Praha, 228 - 231 s.
- Kolektiv, 1955: Statistický lexikon obcí republiky československé, Díl I. Praha, 574 s.
- Kolektiv, 1976: Statistický lexikon obcí ČSSR 1965, Díl I. Praha, 668 s.
- Kolektiv, 1978: Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850 - 1970. Díl I. Federální statistický úřad, Praha, 678 s.
- Kolektiv, 1984: Statistický lexikon obcí ČSSR 1982, Díl I. Praha, 1 011 s.
- Kolektiv, 1989: Populační, ekonomický a národnostní vývoj pohraničních okresů ČSR od roku 1930 do roku 2010, Praha, 34 s.

- Kolektiv, 1991: Šumava, Bavorský les, průvodce historické pohlednice 207 s.
- Kolektiv, 1993: Malý lexikon obcí 1993, okres Prachatice, Okresní statistická správa Prachatice, 52 s.
- Kolektiv, 1996: Národní park Šumava, Správa Národního parků a Chráněné krajinné oblasti Šumava ve Vimperku, 60 s.
- Kolektiv, 2002: Řivnáčův průvodce po Šumavě, Baset, Praha, 173 s.
- Kolektiv, 2003: Šumava – Pláně, Vimpersko, Kartografie Praha, 120 s.
- Kolektiv, 2003: Historie a současnost podnikání na Prachaticku, Městské knihy, 175 s.
- Kolektiv, 2003: Šumava, Baset, Praha, 800 s.
- Kolektiv, 2005: Prachatice, Město Prachatice, 160 s.
- Kolektiv, 2007: Šumava a okolí, Horydoly, 117 s.
- Kolektiv, Prácheňsko, 1993: Současnost v historických hranicích, Okresní statistický úřad Strakonice, 188 s.
- Kuča, K., 2002: Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezku, V. díl, Libri Praha, 671 s.
- Kuča, K., 2006: Historický lexikon městysů a měst, Baset, 936 s.
- Kuklík, K., 1984: Šumava, Panorama, 238 s.
- Ludvík, M., 1986: Šumava, Olympia, 379 s.
- Martan, M., Předota M., 1996: Šumava na starých pohlednicích I., Pyramida Zdíkov, 264 s.
- Martan, M., 1997: Šumava na starých pohlednicích II., Pyramida Zdíkov, 270 s.
- Mašek, J., 1968: O školách a učitelích na Prachaticku, Stáž, Vimperk, 203 s.
- Matušková, A., 1954: Cvičení z vlastivědy, Plzeň, 93 s.
- Milford, M., 2003: Šumava romantická, Kopp, 95 s.
- Nosková, H., Váchová, J. 2000: Reemigrace Čechů a Slováků z Jugoslávie, Rumunska a Bulharska v letech 1945–1954. Praha, ÚSD AV ČR, 297 s.
- Nosková, H., 2000: Sborník studií k národnostní politice Československa(1945- 1954), 127 s.
- Petráš, K., 2004: Krajem šumavských Lad, Kopp, České Budějovice, 174 s.
- Radvanovský, 1998: Historie okupovaného pohraničí 1938- 1945. Díl I., Ústí nad Labem, 273 s.
- Sedláček, A., 1926: Děje prácheňského kraje, Písek, tiskem a nákladem Theodora Kopeckého, 246 s.

- Kolektiv, 1960: Seznam obcí československé socialistické republiky, Praha, 358 s.
- Sládek, J., 1989: Obce okresu v číslech, Okresní oddělení statistického úřadu Prachatice, 73 s.
- Sládek, J., 1991: Sčítání lidu, domů a bytů 1991, Okresní statistická správa v Prachaticích, 179 s.
- Sládek, J., 1993: Okres Prachatice v číslech, Okresní statistická správa Prachatice, 92 s.
- Slezák, L., 1978: Zemědělské osidlování českých zemí po druhé světové válce, Blok Brno, 48 s.
- Staněk, T., 1992: Vysídlení Němců z Československa, Ostrava, 111 s.
- Starý, V., 1979: 30 let socialistického zemědělství okresu Prachatice, 477 s.
- Šlajsová, A., 1993: Malý lexikon obcí 1993, Okresní statistická správa Prachatice, 51 s.
- Toms, J., 1997: Přehled dějin Československa v letech 1918- 1938, Plzeň, 129 s.
- Toms, J., 1996: Přehled vývoje česko-německých vztahů na území české republiky od 12. stol do roku 1947, Plzeň, 139 s.
- Vaculík J., 1993: Poválečná reemigrace a usídlování zahraničních krajanů, 198 s.
- Vaculík, J., 2001: Začleňování reemigrantů do hospodářského života v letech 1945-1950, 85 s.
- Vondruška, V., 1989: Život staré Šumavy, 248 s.
- Záloha, J., 1966: Popis království českého, České Budějovice, 198 s.

Internet

www.horskakvilda.eu

www.statnisprava.cz

www.chlumany.cz

www.portalgov.cz

www.mikroregionvb.vz

www.jiznicechy.org

www.wikipedie.cz

www.czso.cz

www.zanikleobce.cz

11 Seznam příloh

Grafy:

- Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v okrese Prachatice mezi lety 1869 - 2001
- Graf 2: Vývoj počtu sídel dle velikostní kategorie v okrese Prachatice v letech 1869, 1930, 1950 a 2001
- Graf 3: Vývoj procentuelního zastoupení velikostních kategorií sídel v okrese Prachatice v letech 1869, 1930, 1950 a 2001
- Graf 4: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých velikostních kategoriích sídel v okrese Prachatice v letech 1869, 1930, 1950 a 2001
- Graf 5: Vývoj procentuelního zastoupení obyvatel v jednotlivých velikostních kategoriích sídel v okrese Prachatice v letech 1869, 1930, 1950 a 2001

Obrázky:

- Obr. 1: Prácheňsko (1847)
- Obr. 2: Krajská organizace v království českém a Markrabství moravském (pozdní středověk až 18. století)
- Obr. 3: Původní zaměření rajónu Serafské sklárny a český překlad textových glosů
- Obr. 4: Trasy Zlaté stezky
- Obr. 5: Statistický lexikon (Kolektiv, 1924)
- Obr. 6: Statistický lexikon (Kolektiv, 1934)
- Obr. 7: Odsunový referát (k 1. 11. 1946)
- Obr. 8: Sčítací list obce Krtely k 29. 7. 1945
- Obr. 9: Sčítací list města Vimperk v roce 1945
- Obr. 10: Odsun Němců
- Obr. 11: Hranice sídel 1930/2003
- Obr. 12: Správní hranice sídel 1955/2003
- Obr. 13: Správní hranice sídel 1960/2003
- Obr. 14: Správní hranice sídel 1982/2003
- Obr. 15: Správní hranice sídel 1930/1955/1960/1982/2003
- Obr. 16: Hlavní silniční síť v okrese Prachatice (k 2007)
- Obr. 17: Okres Prachatice – Klima

- Obr. 18: Geomorfologické členění okresu Prachatice
- Obr. 19: Počátky zalidňování a kolonizace okresu Prachatice
- Obr. 20: Šumavské sklárny
- Obr. 21: Podíl obyvatel jiné než české národnosti v okrese Prachatice (stav k hranicím r. 1930)

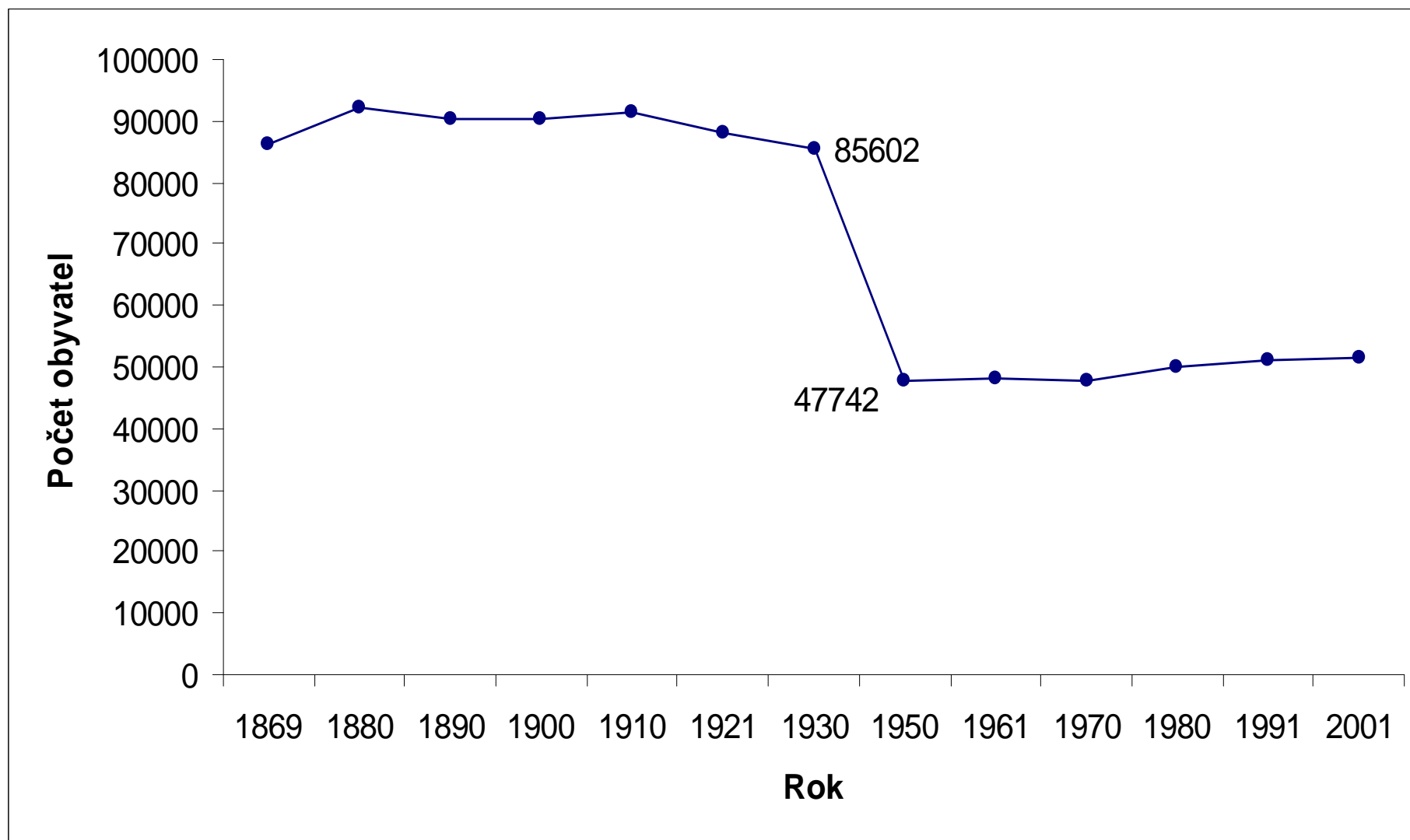
Tabulky:

- Tab. 1: Vývoj počtu obyvatel
- Tab. 2: Obce soudních okresů v politickém okrese Prachatice (k 1921)
- Tab. 3: Zachycení vývoje národnostní struktury okresu Prachatice mezi lety 1921 - 1947 (k hranicím okresu z roku 1921)

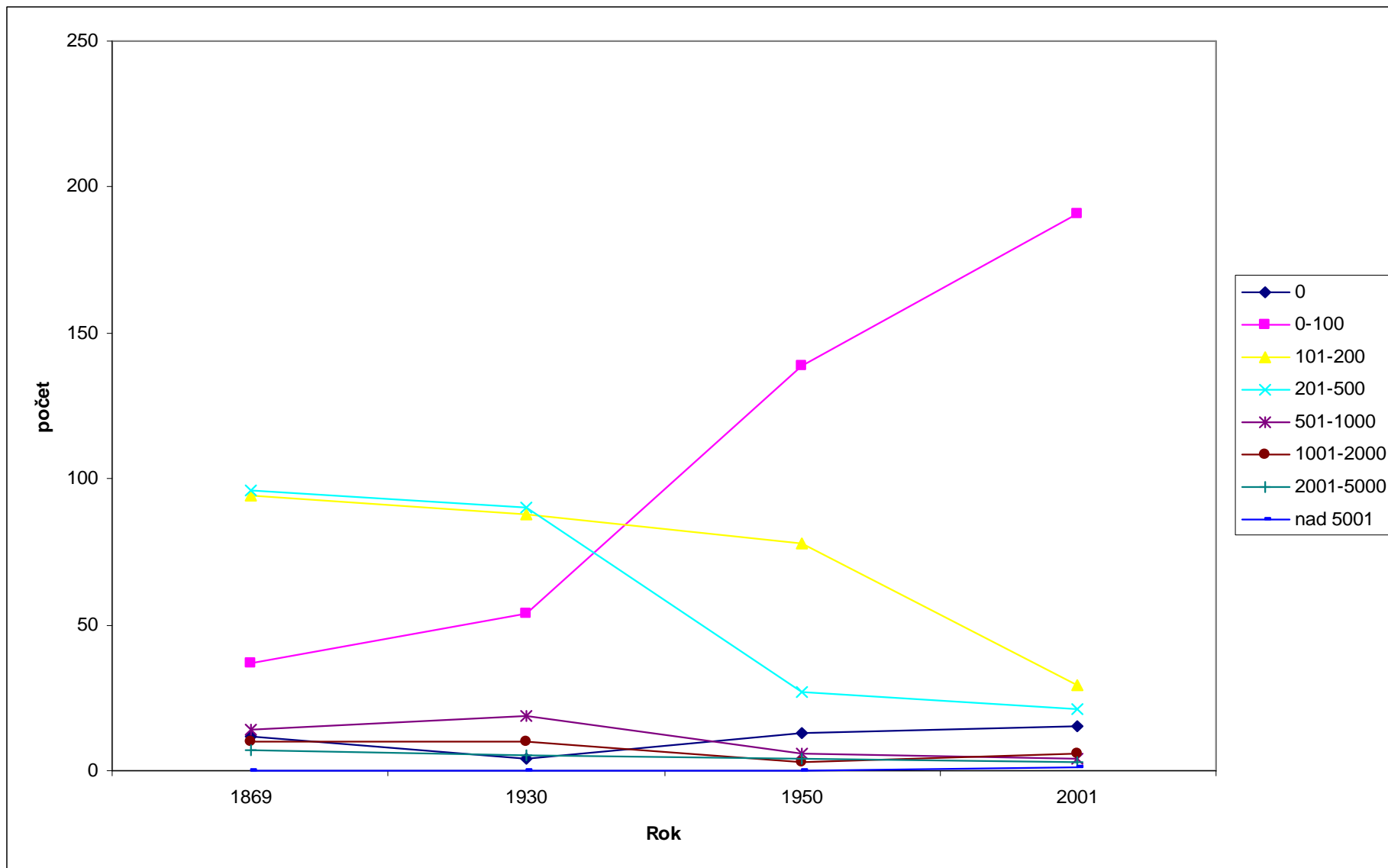
Fotografie:

- Foto 1: Radvanovice (Bohumil Toms)
- Foto 2: Zahradky (Bohumil Toms)
- Foto 3: Nový Svět (Bohumil Toms)
- Foto 4: Bučina, hotel Pešl roku 1999 (Gustav Laurenčík)
- Foto 5: Bučina 1930 (O. Procházka)
- Foto 6: Dolní Světlé Hory (Zdeněk Pechar)
- Foto 7: Huťský Dvůr (Zdeněk Pechar)
- Foto 8: Knížecí Pláně 1930 (Zdeněk Pechar)

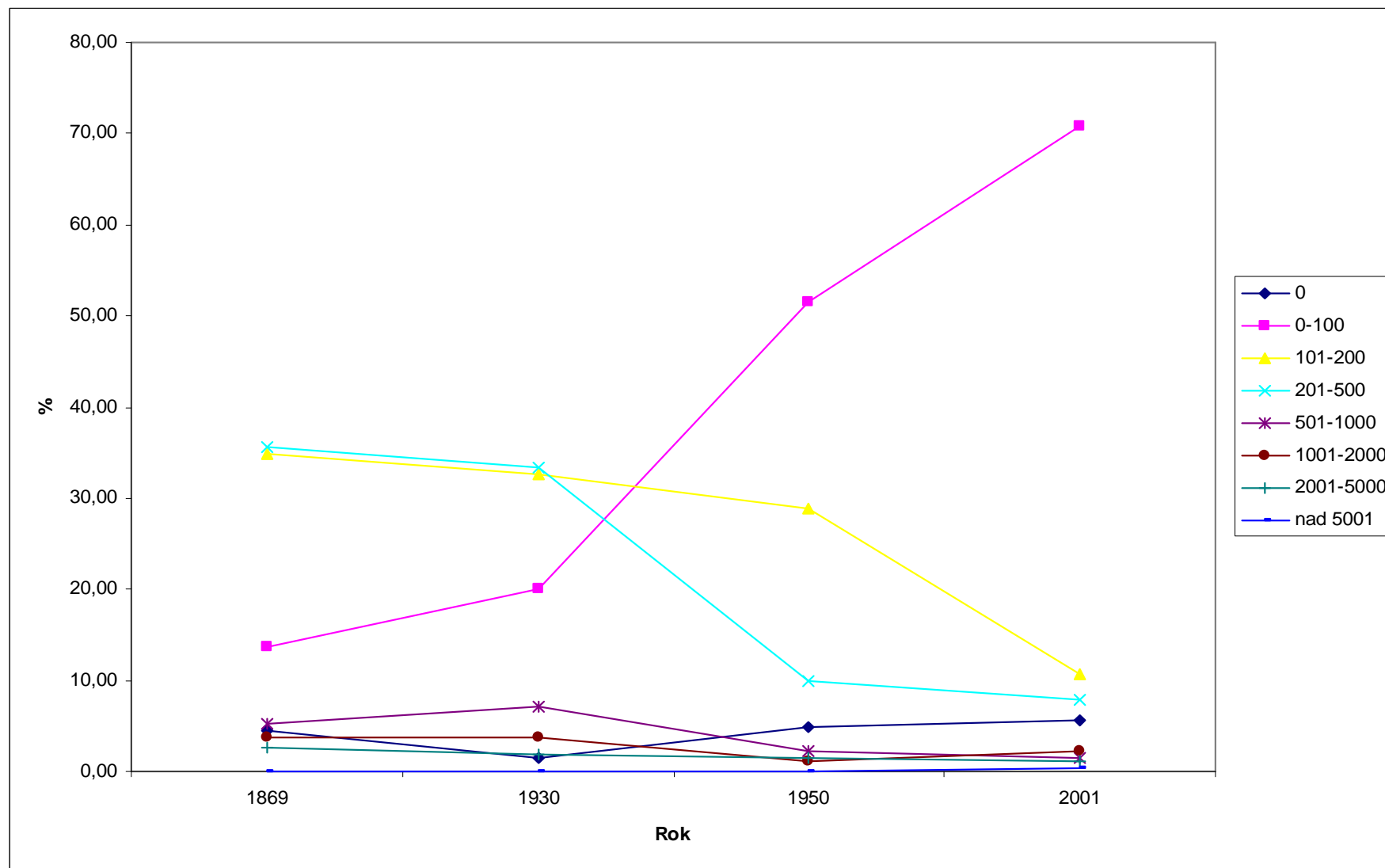
Grafy:

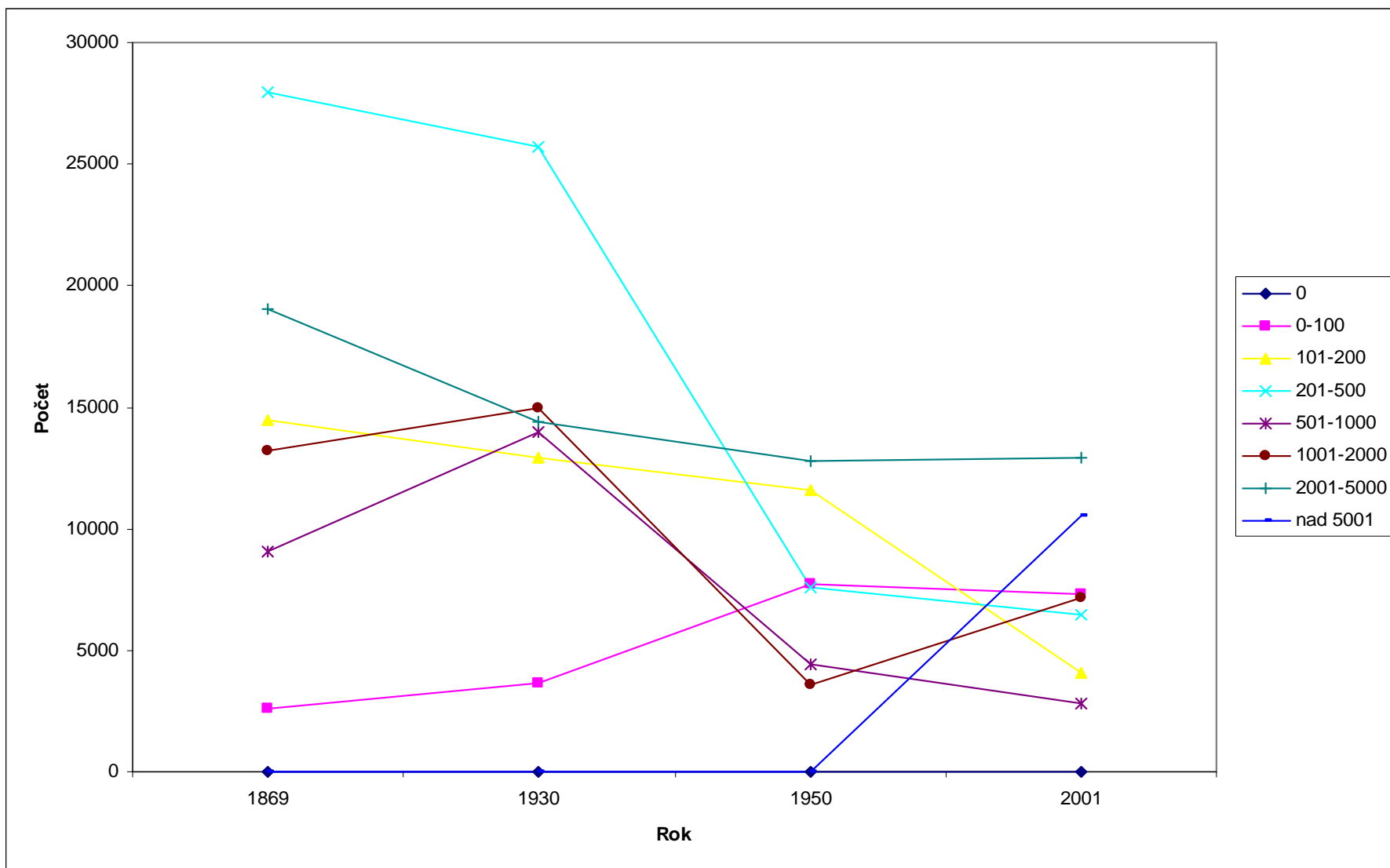
Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v okrese Prachatice mezi lety 1869 - 2001

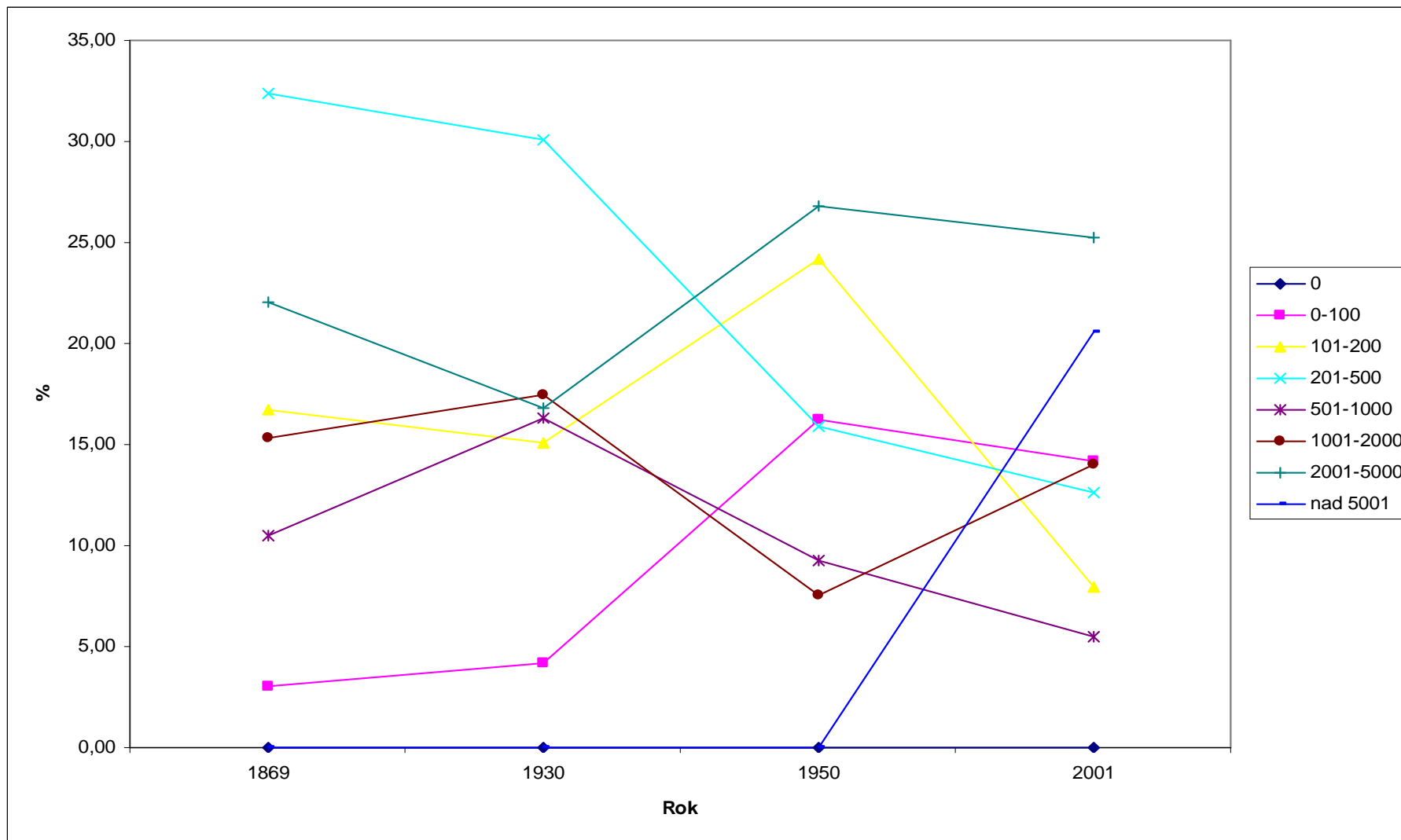
Graf 2: Vývoj počtu sídel dle velikostní kategorie v okrese Prachatice v letech 1869, 1930, 1950 a 2001

Graf 3: Vývoj procentuelního zastoupení velikostních kategorií sídel v okrese Prachatice v letech 1869, 1930, 1950 a 2001

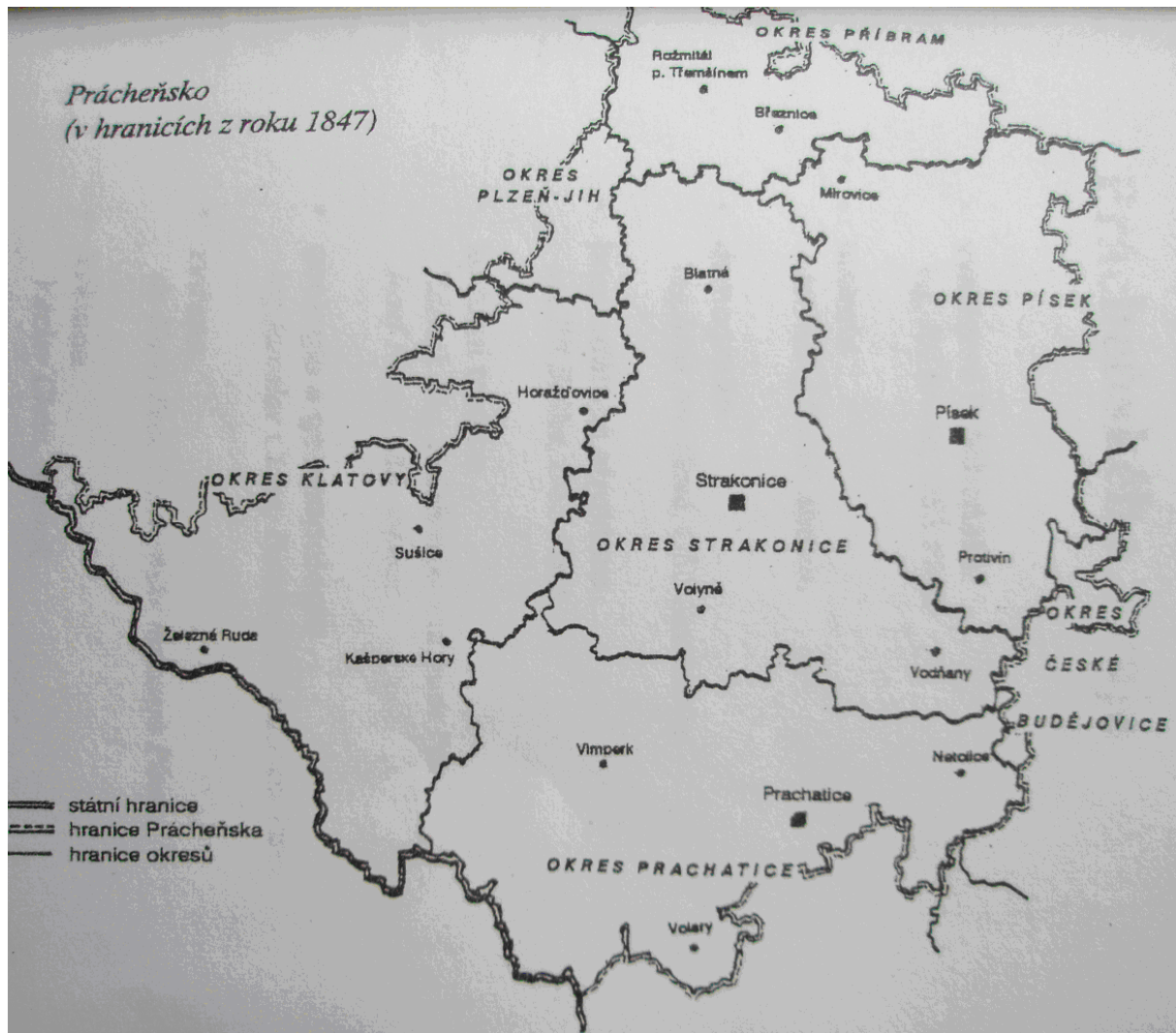

Graf 4: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých velikostních kategoriích sídel v okrese Prachatice v letech 1869, 1930, 1950 a 2001

Graf 5: Vývoj procentuelního zastoupení obyvatel v jednotlivých velikostních kategoriích sídel v okrese Prachatice v letech 1869, 1930, 1950 a 2001

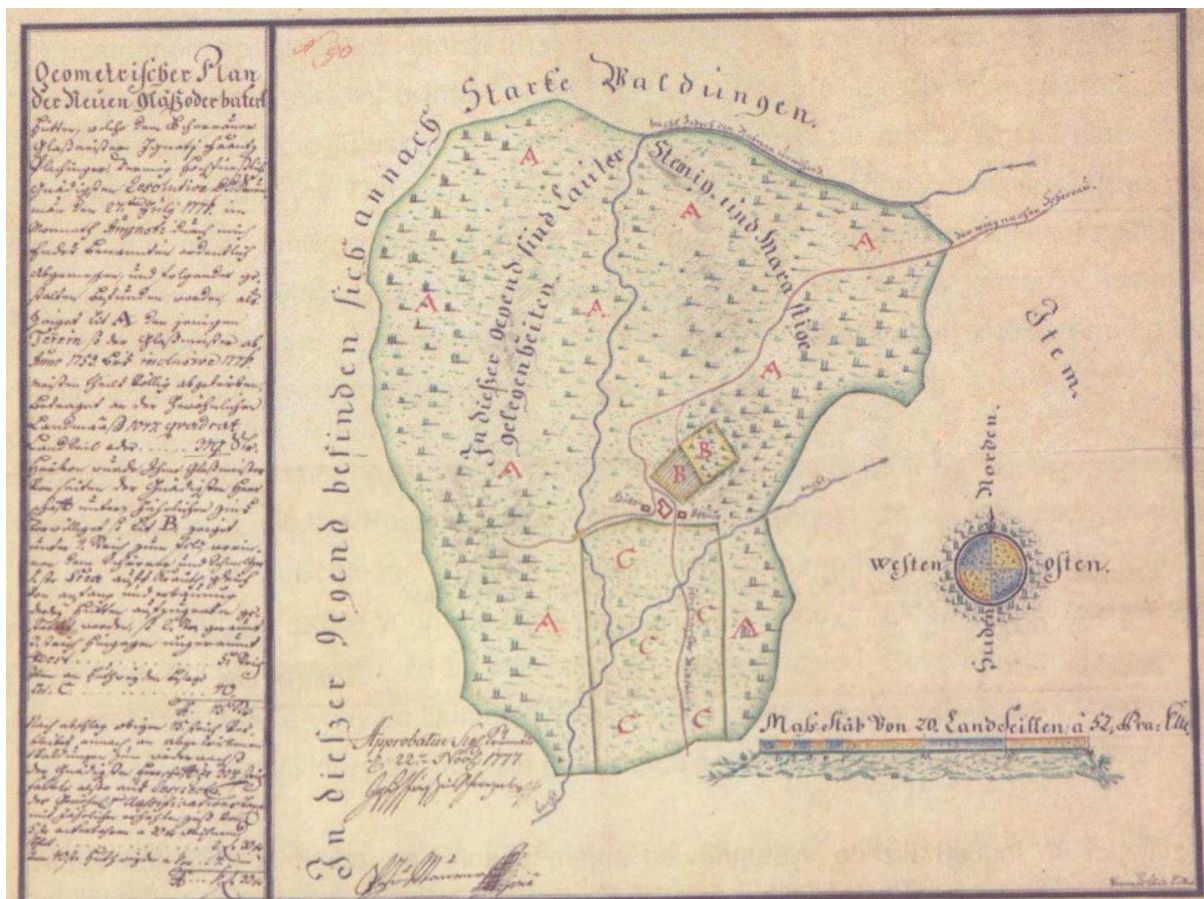
Obrázky:

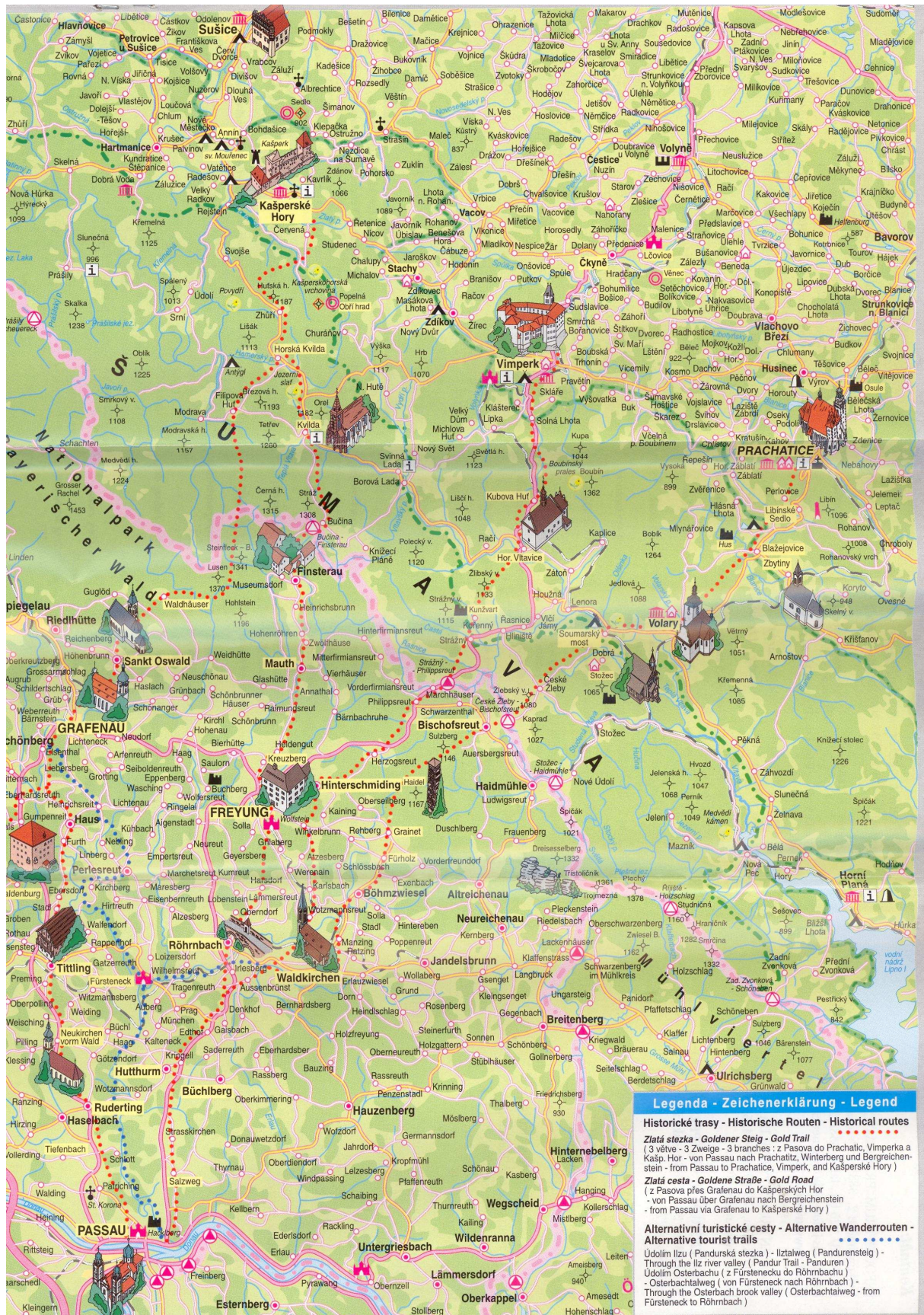
Obr. 1: Prácheňsko (1847)

Obr. 2: Krajská organizace v království českém a Markrabství moravském (pozdní středověk až 18. století)

Obr. 3: Původní zaměření rajónu Serafské sklárny a český překlad textových glosů

Obr. 4: Trasy Zlaté stezky

Řadové číslo	Župa, soudní okres, místní obec, osada	Plocha v hek- tarech	Domy	By- tově strany	Přítomné obyvatelstvo														
					Úhrnem	Pohlaví		Národnost českosloven- ských státních příslušníků					Cizinci	Náboženské vyznání					
						mužské	ženské	česko- slo- venská	ně- mecká	ji- dov- ská	jiná	římsko- kato- lické		evan- ge- lické	česko- slov.	israel- ské	jiné	bez vy- znání	
																			6
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
43	Záblatí	903	52	68	326	156	170	332	—	—	—	4	323	—	—	—	2	1	—
44	Záblatičko	384	37	46	249	125	124	248	—	—	—	1	249	—	—	—	—	—	—
45	Záboří	697	71	85	433	219	214	433	—	—	—	—	419	—	—	—	—	—	14
46	Záluží ○	401	32	32	183	88	95	182	1	—	—	—	183	—	—	—	—	—	—
47	Žďár	482	46	64	363	173	190	363	—	—	—	—	177	174	—	—	—	—	—
48	Zichovec	267	13	16	127	52	75	126	—	—	—	1	127	—	—	—	—	—	—
	24. s. o. Volary	13982	1015	1115	7618	3652	3966	65	7398	—	3	162	7602	14	2	—	—	—	—
	5 @, 16 ○, v t. 1 @																		
1	Chlum, Humwald	908	97	131	626	311	315	7	618	—	—	1	626	—	—	—	—	—	—
1	Chalupy, Jodlový ~, Jodlhäuser		11	12	59	30	29	—	59	—	—	—	59	—	—	—	—	—	—
2	Chalupy, Nové ~, Neuhäuser		20	23	119	69	50	—	119	—	—	—	119	—	—	—	—	—	—
3	Chlum, Humwald		66	96	448	212	236	7	440	—	—	1	448	—	—	—	—	—	—
2	Pumperle	2261	208	292	1284	604	680	14	1237	—	—	23	1283	1	—	—	—	—	—
1	Cazov, Horní ~, Ober-Zassau		26	32	155	70	85	—	153	—	—	2	155	—	—	—	—	—	—
2	Hliniště, Leimsgrub		29	39	170	81	89	—	167	—	—	3	169	1	—	—	—	—	—
3	Houžná, Hüblern		47	73	320	149	171	10	303	—	—	7	320	—	—	—	—	—	—
4	Jámy, Vlčí ~, Wolfs- grub		28	44	164	76	88	—	163	—	—	1	164	—	—	—	—	—	—
5	Kofenný, Schlössel- bach		23	31	146	71	75	—	139	—	—	7	146	—	—	—	—	—	—
6	Pumperle		24	34	138	64	74	4	126	—	—	8	138	—	—	—	—	—	—
7	Radvanovice, Schil- lerberg ○		31	39	191	93	98	—	186	—	—	5	191	—	—	—	—	—	—
3	Sněžná, Horní ~, Ober-Schneedorf	663	65	72	383	181	202	1	382	—	—	—	383	—	—	—	—	—	—
1	Sněžná, Dolní ~, Unter-Schneedorf ○		35	37	201	90	111	1	200	—	—	—	201	—	—	—	—	—	—
2	Sněžná, Horní ~, Ober-Schneedorf ○		30	35	182	91	91	—	182	—	—	—	182	—	—	—	—	—	—
4	Volary, Wallern ○	5935	422	832	3546	1697	1849	19	3446	—	2	79	3532	13	1	—	—	—	—
5	Žleby, České ~, Böh- misch Röhren	4215	223	388	1779	859	920	24	1705	—	1	49	1778	—	1	—	—	—	—
1	Guthausen ○		61	109	585	280	305	4	580	—	—	1	585	—	—	—	—	—	—
2	Hora, Krásná ~, Schönberg		47	81	338	149	189	—	324	—	—	14	338	—	—	—	—	—	—
3	Žleby, České ~, Böh- misch Röhren		115	198	856	430	426	20	801	—	1	34	855	—	1	—	—	—	—
	25. s. o. Volyně	26646	3645	4927	23532	11262	12270	23363	38	23	3	105	22522	91	515	74	4	328	—
	50 @, 88 ○ v t. 1 @, 2 ○.																		
1	Bušanovice	586	73	82	406	191	215	406	—	—	—	—	406	—	—	—	—	—	—
1	Beneda ○		12	12	57	32	25	57	—	—	—	—	57	—	—	—	—	—	—
2	Bušanovice ○		52	56	274	128	146	274	—	—	—	—	274	—	—	—	—	—	—
3	Želibořice △		9	14	75	31	44	75	—	—	—	—	75	—	—	—	—	—	—

43. Na Ostrově 1. Záblatí ○ 51.

44. Záblatičko ○ 29. & 2. S.

45. Fanfry 2. Záboří ○ 69.

46. Apoleňák 2. Žďár ○ 44.

48. Mlýn, Zichovecký ~ 1. Zichovec ○ 12. & 2.

Město Vodňany dělí se na: Město 220, Předměstí 427.

Části osad v s. o. Volary.

1) Chalupy, Jodlový ~, Jodlhäuser △ 6, Nußdorf (2) 5.

2) Chalupy, Nové ~, Neuhäuser ○ 17, V Luhu, Auhäuser (2) 3.

3) Chlum, Humwald ○ 63, Mlýn, Chlumský ~, Humwald-
mühle 2, & 1.

2) Cazov, Horní ~, Ober-Zassau ○ 19, Miaka, Lackenhäuser
(2) 7.

2) Hliniště, Leimsgrub ○ 24. & 2. 5.

3) Houžná, Hüblern ○ 41, Houžná, Nová ~, Neuhüblern △ 5,
Wachfeld 1.

4) Jámy, Vlčí ~, Wolfsgrub ○ 26, Laubethäuser 1, Mlýn,
Leozský ~, Eleonorenhäusermühle 1.

5) Buchethäuser (2) 6, Kofenný, Schlösselbach ○ 17.

6) Pumperle ○ 21. & 2. 3.

4. Bašta, Fischerhegerhaus . 1, Draustermühle 1, Dvůr,
Brixův ~, Brixhof 2, Dvůr, Feitlův ~, Veitlův . 1, Dvůr,
Planerův ~, Planerhof . 1, Dvůr, Radčanský ~, Radschin-
hof 2, Dvůr, Schobřův ~, Schoberhof . 1, Dvůr, Siplův ~,
Sipplhof . 1, Dvůr, Spanolův ~, Spanolerhof . 1, Grün-
hof . 1, Huť, Stögerova ~, Stögerhütte (2) 9, Magdalena,
Svatá ~, Sankt Magdalena (2) 7, Mlýn, Obecní ~, Ge-
meindemühle 2, Myslivny, Jägerhäuser (2) 2, Pisker-
toni . 1, U Jause, Jaus . 1, U Kašpara Schobra, Schober-
kasper . 1, Volary, Wallern ○ 295, Woithiesl . 1, Zaun-
mühle 1, & 2. 90.

5, 2) Hora, Krásná ~, Schönberg ○ 39, Mlýn, Nový ~, Neu-
mühle 1, Na Spálenici, Brandhäuser (2) 7.

3) Miaka, Moorhäuser (2) 4, Steinköpfhäuser (2) 8, U Mlýnů,
Mühlau (2) 4, Žleby, České ~, Böhmisch Röhren ○ 99.

Obr. 5: Statistický lexikon (Kolektiv, 1924)

Kódové číslo	Soudní okres Obec Osada	Pošta, telegraf Pl: značí pošta, telegraf, telefon v místě	Železnice (názvy & čísel dole *)	Plocha abst. území v ha	Domy	Přítom- né obyvo- telstvo úhrnem	Národnost: 261. státních příslušníků			Náboženské vyznání přítomného obyvatelstva						
							česko- slo- venská	ně- mecká	jíná	Císařeml	Fim- sko- kato- lické	evan- gelické	žsko- sloven- ské	tzvo- cké	jiné & neob- stávané	bez vyznání
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
15	Kunžvart, Kuschar- da Dolní Cazov, Unter- Zassau ○ Kunžvart, Kuschar- wards ○ Scheurek	Kunžvart	7	1004	163	907	48	831	—	20	857	2	—	—	4	4
16	Kvída, Außergerfeld	Kunžvart	7	221	25	140	—	134	—	6	140	—	—	—	—	—
17	Masáková Lhota	Kunžvart	7	554	107	605	48	535	—	22	535	2	—	—	4	4
18	Libotyně	Knižecí Pláně ; Kunžvart	12, 7, 6	229	31	162	—	162	—	—	162	—	—	—	—	—
19	Dvůrek ○	Kunžvart	6	3131	150	1128	34	1090	—	4	1112	1	—	9	—	4
20	Libotyně	Kunžvart	6	768	117	818	805	13	—	—	796	2	—	—	—	—
21	Libotyně	Zdíkov	4	722	64	355	335	—	—	—	332	—	—	—	—	—
22	Svatá Maří	Vimperk	13, 3, 4	—	—	—	—	—	—	—	126	—	—	—	—	—
23	Onšovice	Vlachovo Březí	13	—	—	—	—	—	—	—	141	—	—	—	—	—
24	Knižecí Pláně, Für- stenhut	Vimperk	13, 2, 4	415	52	299	296	3	—	—	296	8	—	—	—	—
25	Pravětín, Gansau	Čkyně	1, 3	442	61	278	276	2	—	—	278	—	—	—	—	—
26	Pravětín, Gansau	Knižecí Pláně ; Fer- chenhaid	6	1196	75	458	9	449	—	—	458	—	—	—	—	—
27	Skláře, Glashütten	Knižecí Pláně ; Fer- chenhaid	6	1774	102	678	45	636	—	7	678	—	—	—	—	—
28	Veselka, Wessele	Vimperk	4	687	30	225	3	222	—	—	225	—	—	—	—	—
29	Vykovatka, Schei- ben	Vimperk	10, 4	480	22	170	—	163	—	7	170	—	—	—	—	—
30	Putkov ○	Vimperk	4	310	26	143	26	117	—	—	143	—	—	—	—	—
31	Radešov	Vimperk	4	297	24	140	16	124	—	—	140	—	—	—	—	—
32	Radešov	Zátkov	2, 3	281	40	210	209	1	—	—	209	—	—	—	—	—
33	Žirec ○	Zátkov	2, 4, 3	595	51	370	369	1	—	—	367	—	—	—	—	—
34	Silnice, Landstraßen	Zátkov	2, 4	217	32	246	245	1	—	—	244	—	—	—	—	—
35	Nový Svět, Neugebäu	Zátkov	2, 4	178	19	124	124	—	—	—	123	—	—	—	—	—
36	Ferchenhaid	Kunžvart	7	753	44	257	4	248	—	5	256	—	—	—	—	—
37	Zelená Hora, Grün- berg ○	Kunžvart	7	5736	253	1591	12	1571	—	8	1386	—	—	—	—	—
38	Černá Lada, Schwarzhaid ○ [2, 3, 4, 7]	Ferchenhaid	6	717	52	384	8	375	—	1	379	—	—	—	—	—
39	Hrabická Lada, Ra- bitzerhaid △	Ferchenhaid	6	[3]	10	74	—	74	—	—	74	—	—	—	—	—
40	Pravětinská Lada, Gansauerhaid △	Ferchenhaid	6	[3]	9	38	—	38	—	—	38	—	—	—	—	—
41	Svinná Lada, See- haid ○	Ferchenhaid	12, 9, 6	[8]	7	46	—	46	—	—	46	—	—	—	—	—
42	Švajglova Lada, Schweigelhaid △	Ferchenhaid	6	358	30	191	—	191	—	—	191	—	—	—	—	—
43	Mergart, Mehregar- ten ○ [5, 8]	Ferchenhaid	6	[3]	7	40	—	40	—	—	40	—	—	—	—	—
44	Paseka, Passeken ○	Ferchenhaid	6	1216	19	109	—	107	—	2	109	—	—	—	—	—
45	Nový Svět, Neuge- bäu ○	Ferchenhaid	6	1128	41	241	—	241	—	—	241	—	—	—	—	—
46	Šindlov, Schindlau	Ferchenhaid	6	278	52	302	4	293	—	5	302	—	—	—	—	—
47	Štítkov	Ferchenhaid	6, 4	177	15	96	—	96	—	—	96	—	—	—	—	—
48	Smrčná	Čkyně	2, 1	513	61	318	308	10	—	—	318	—	—	—	—	—
49	Štítkov	Vimperk	2, 4	237	26	138	125	10	—	—	135	—	—	—	—	—
50	Štítkov	Vimperk	2, 4	276	35	180	150	—	—	—	180	—	—	—	—	—

MÍSTNÍ ČÁSTI OSAD:

- 15, 2) Kunžvart, Kuscharwards ○ 106 - 584, Spalavský Mlýn, Damm-
mühle ○ 3 - 16, U Slepého Matěje, Bündenhäuser * 1 - 5.
3) Scheurek ○ 30 - 158, & v 1 - 4.
16, Hamerská Donky, Hammerhäuser :: 42 - 316, Lutní Don-
ky, Haidhäuser L 4 - 25, Františkov, Franzenthal L
4 - 73, Hrabčí Hof, Grafenbütte ○ 10 - 69, Lesní Chalupy,
Waldbauer L 7 - 46, Kvída, Außergerfeld ○ 40 - 299,
U Tremá, Tremá * 1 - 11, Vilémov, Wilhelmswald ::
12 - 73, Viada, Dörf :: 10 - 91, Wiederbruck :: 19 - 114, &
* 1 - 7.
17, Albrechtac :: 12 - 68, Nový Dvůr ○ 43 - 287, Lesní Chalupy
L 15 - 130, Masáková Lhota ○ 47 - 332.
18, 2) Libotyně ○ 25 - 114, & L 2 - 8.
3) Libotyně ○ 14 - 69, & * 1 - 5.
19, Svata Maří ○ 47 - 257, & L 5 - 22.
20, Onšovice ○ 54 - 245, & L 7 - 22.
21, Reiför Mlýn t. Tremlova Pila, Reiförmühle t. Tremlova ○
1 - 9, Knížecí Pláně, Fürstenhut ○ 65 - 416, & L 6 - 33.
22, 1) Pravětín, Gansau ○ 24 - 181, U Paulů, Paulhäuser * 1 - 7,
& L 5 - 27.
2) Bohanova Hájovna, Bohansbergerhaus L 2 - 15, Fuchsova
Chalupa, Fuchsenhäuser L 2 - 10, Skláře, Glashütten ○
17 - 145.
3) U Obory, Am Thiergarten :: 9 - 43, Veselka, Wessele ○
16 - 94, & v 1 - 6.
4) U Heřmana, Beim Hermann * 1 - 4, U Petra, Beim Peter
* 1 - 5, U Růdy, Beim Rod * 1 - 8, U Vojty, Vojtshäusel *
1 - 5, Vykovatka, Scheiben ○ 30 - 118.
26, 1) Nová Boudská, Neu-Busk :: 6 - 45, Ferchenhaid ○ 36 -
275, Česká Chalupy, Böhmisch Häusel :: 10 - 64.
17, 1) Smrčná ○ 22 - 115, & L 3 - 15.
2) Štítkov ○ 31 - 154, & L 4 - 26.

* S. a. Vimperk (názvy k číslům sloupce 4. viz na str. 282).

Obr. 6: Statistický lexikon (Kolektiv, 1934)

OBLASTNÍ OSIDLOVACÍ ÚŘADOVNA V ČES. BUDĚJOVICÍCH

ZIŽKOVA TRÍDA č. 24.

TELEFON č. 1275.

Čís. j.: 1/1032-45

V Čes. Budějovicích, dne 18. října

1946

Věc: Odsun Němců - zjištění počtu osob
německé národnosti ku dni 1.11.46

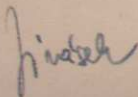
Všem okresním národním výborům
odsunový referát

v obvodu oblastní osidlovací úřadovny v Č. Budějovicích.

Výnosem ministerstva vnitra ref. B. ze dne 13. 10. 46, čj. B-300/15939 na ONV, byl nařízen soupis všech Němců k 1. 11. 46. Žádám o přesné vyhovění pokynům tohoto oběžníku a dodržení lhůty, t. j. 10. 11. 46. Pripomínám že zdárné skončení odsunu je závislé na bezvadném provedení tohoto soupisového úkolu. Žádám o zaslání počtu Němců v tamním okrese podle připojeného přehledu.

Příloha : 1

Za správnost:

Přednost: Dr. Klabzuba St. v. r.
jako oblastní zmocněnec min. vnitra
pro odsun Němců.

Obr. 7: Odsunový referát (k 1. 11. 1946)

Krtely dne 29/VII 45

Okresnímu nář. výboru v Brachaticích.

K.č.j. 2625-9-1/19

Na výzvu Okresního národního výboru
 v dopisu došlého dne 29/VII 45 jímž se žádá
 odsum německého národa o počet českého
 obyvatelstva v naší obci přiděluje toto
 v naší obci krtelské jest toho času 263 osob
 národnosti české o tři řeny nář. německé
 jsou pak přiděleni na různé práce
 tedy celkem 266. jímž v obci není přidělen žádný
 národa

za národní výbor

Jan Jankovský
 1.č. předseda

Obr. 8: Sčítací list obce Krtely k 29. 7. 1945

107
Místní Národní výbor ve Vimperku

Č. j. 21/45 V

Věc: K Vašemu číslu jedn.
2625-8-1/19

Ve Vimperku dne 31.VII.1945.

P.T.

Okresnímu Národnímu výboru
v P r a c h a t i c í c h .

K Vašemu oběžníku č. j. 2625-1-/19 sdělujeme:

1. Počet obyvatelstva města Vimperka dle stavu k 1.I.1945:

	celkem	4.258 osob ✓
z toho Čechů	mužů	106 ✓
	žen	130 ✓
	děti do 14		58 ✓
Němců	muži	814 ✓
	žen	1868 ✓
	děti do 14		128 ✓

2. Počet obyvatelstva města Vimperka ke dni 31.VII.1945:

	celkem	4.554 osob ✓
z toho Čechů	mužů	167 ✓
	žen	230 ✓
	děti do 14		83 ✓
Němců	mužů	1.053 ✓
	žen	2.052 ✓
	děti do 14		969 ✓

3. V městě Vimperku zajištěných kolaborantů a škůdců národa
celkem 47 osob.

4. V koncentračních táborech nebyli zajištěni žádní Němci ani
Maďaři v obvodu města Vimperka.

Obr. 9: Sčítací list města Vimperk v roce 1945

**Obr. 10: Odsun Němců; zjištění počtu osob německé národnosti
1. část (k 1. 11. 1946)**

Ministerstvo vnitra.

Č. B-300/15939- Ref.B.

V Praze dne 13. října 1946.

Okresní národní výbory /správní komise/
v zemi České a Moravskoslezské
Místní národní výbory statutárních měst:
Prahy, Liberce, Plzně, Brna, Olomouce, Opavy a Ostravy.
Ředitelství a úřady národní bezpečnosti - odd. Stb.

Předmět: Odsun Němců; zjištění počtu osob německé národnosti ku
dni 1. XI. 1946.

Přílohy:

Odsun Němců z Československa bude v podstatě skončen ke dni
31. 10. 1946. Zbytky Němců, podléhajících odsunu, budou však odsunová-
ny i po tomto datu v nepravděpodobně upravovaných transportech. Za tím
účelem je však zapotřebí získati přesnou a úplnou statistiku o počtu
Němců, kteří ku dni 1. XI. 1946 zůstali dosud v Československu. všem
okresním národním výborům /správním komisím/ se proto ukládá, aby se-
stavily podle stavu ke dni 1. listopadu 1946 číselný přehled o počtu
Němců ve svém správním obvodu podle tohoto vzoru:

- 1./ Celkový počet osob německé národnosti
v okresu
- 2./ Z celkového počtu nepodléhají odsunu:
 - a./ Počet Němců, kteří mají legitimace specialistů /v průmyslu
a hornictví/:
 - b./ Počet Němců, kteří jsou rodinnými příslušníky specialistů
a jsou jimi chráněni před odsunem
 - c./ Počet Němců, kteří mají prozatímní osvědčení o čl.
státní příslušnosti /vzor B/
 - d./ Počet Němců žijících ve smíšeném manželství
 - e./ Počet Němců židovského původu a vyznání
 - f./ Počet Němců vyňatých z odsunu rozhodnutím ministerstva
vnitra cestou milosti
 - g./ Počet Němců, kterým byl povolen rozhodnutím ministerstva
vnitra odklad odsunu
 - h./ Počet Němců - antifašistů, kteří se budou stěhovat ve
zvláštní akci stran komunistické a sociálně demokra-
tické
- 3./ Z celkového počtu podléhá odsunu osob.
K jednotlivým bodům připojeného vzorce podotýká se toto:

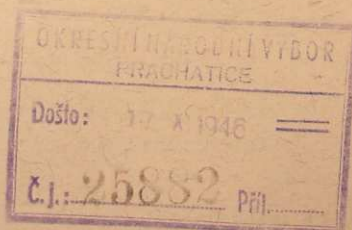
- K bodu 1./: Do tohoto počtu nebuďtež zahrnovány osoby českého původu a české národnosti /viz oběžník č. B-300/3961-46 ze dne 11.6.1946/ ani rakouští příslušníci.
- K bodu 2./: písm. a/ a b/. Zde nutno přesně rozlišit osoby uznané za specialisty a jimi chráněné rodinné příslušníky.
- K bodu 2 d/: Do tohoto počtu lze zaředit pouze německé manžele a ne tedy české manželky a děti.
- K bodu 3./: Všechny osoby, které nespádají do kategorií shora uvedených podléhají odsunu a nutno je proto zařazovati postupně do odsunových transportů.

Ministerstvo vnitra žádá, aby byly ihned provedeny všechny přípravy nutné k sestavení této evidence a aby proto místní národní výbory /správní komise/ byly řádně instruovány. Zdůrazňuji se, že evidence musí být naprosto přesná a úplná. Okresní národní výbory předloží hlášení podle uvedeného vzoru ve dvojím vyhotovení nejdéle do 10. listopadu 1946 příslušné oblastní osidlovací úřadovně. Lhůta musí být bezpodmínečně dodržena.

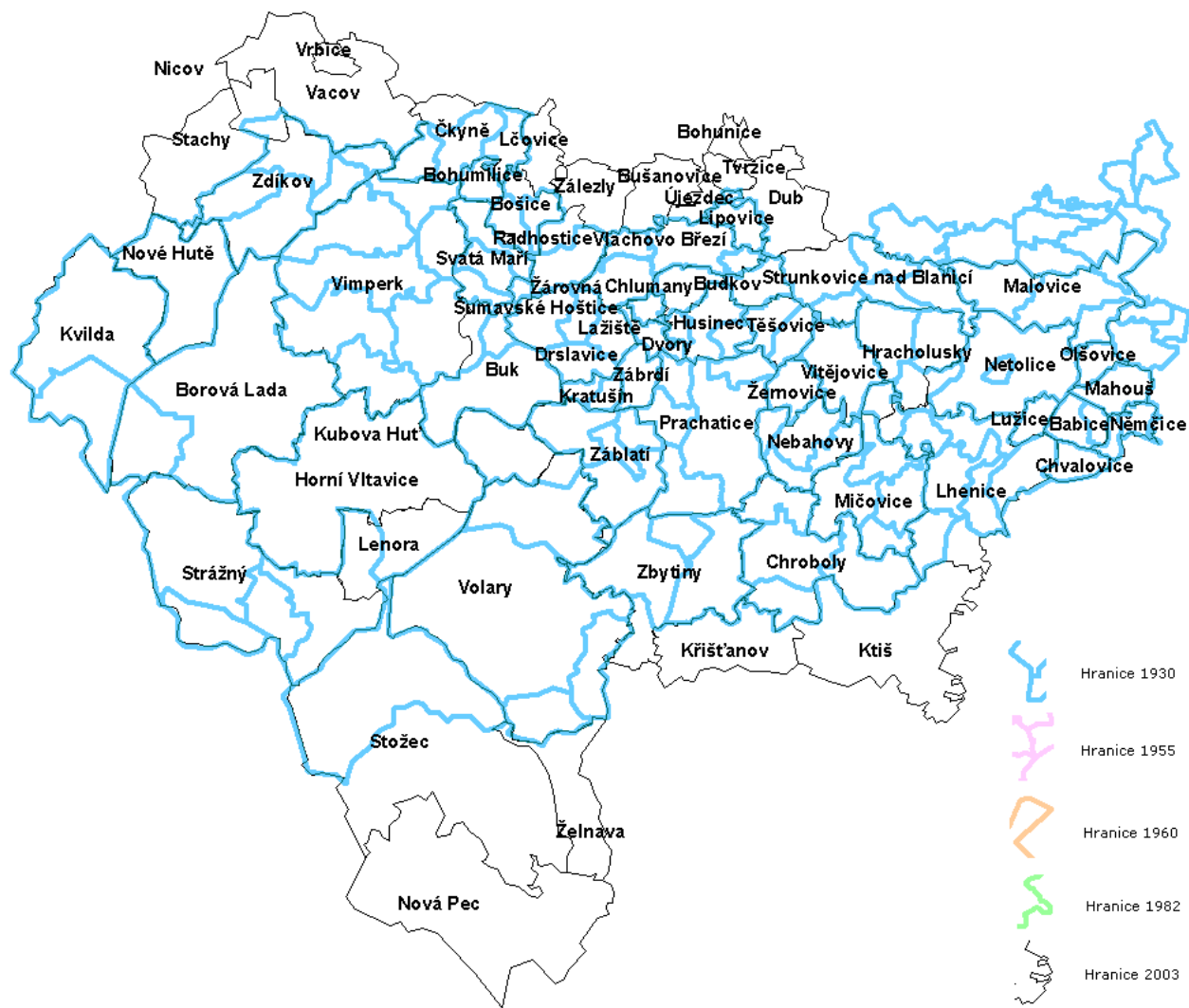
Souhlasí se schváleným návrhem.
Přednota výpravy

J. Kovář

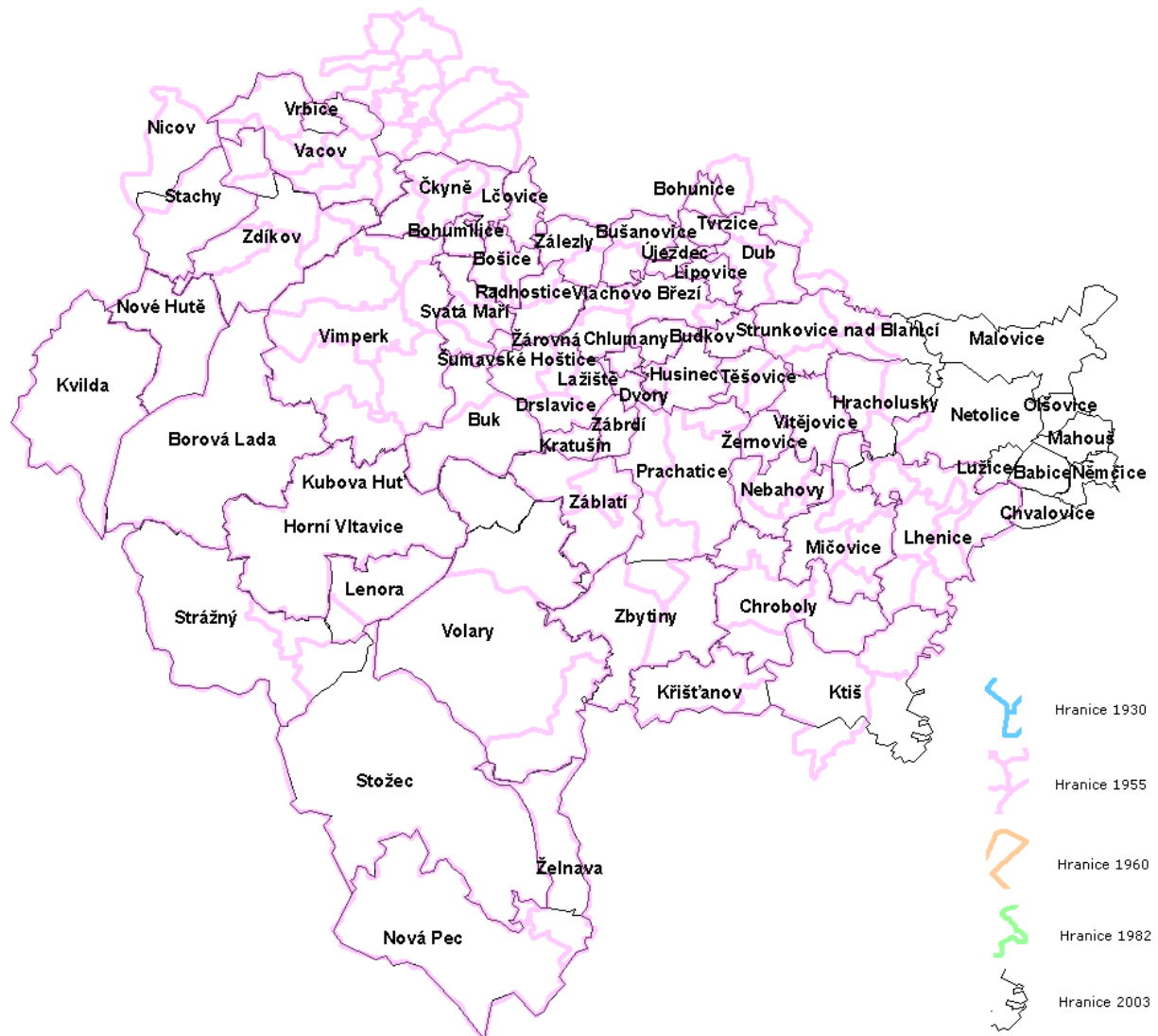
Za ministra:
Dr. Kučera v.r.

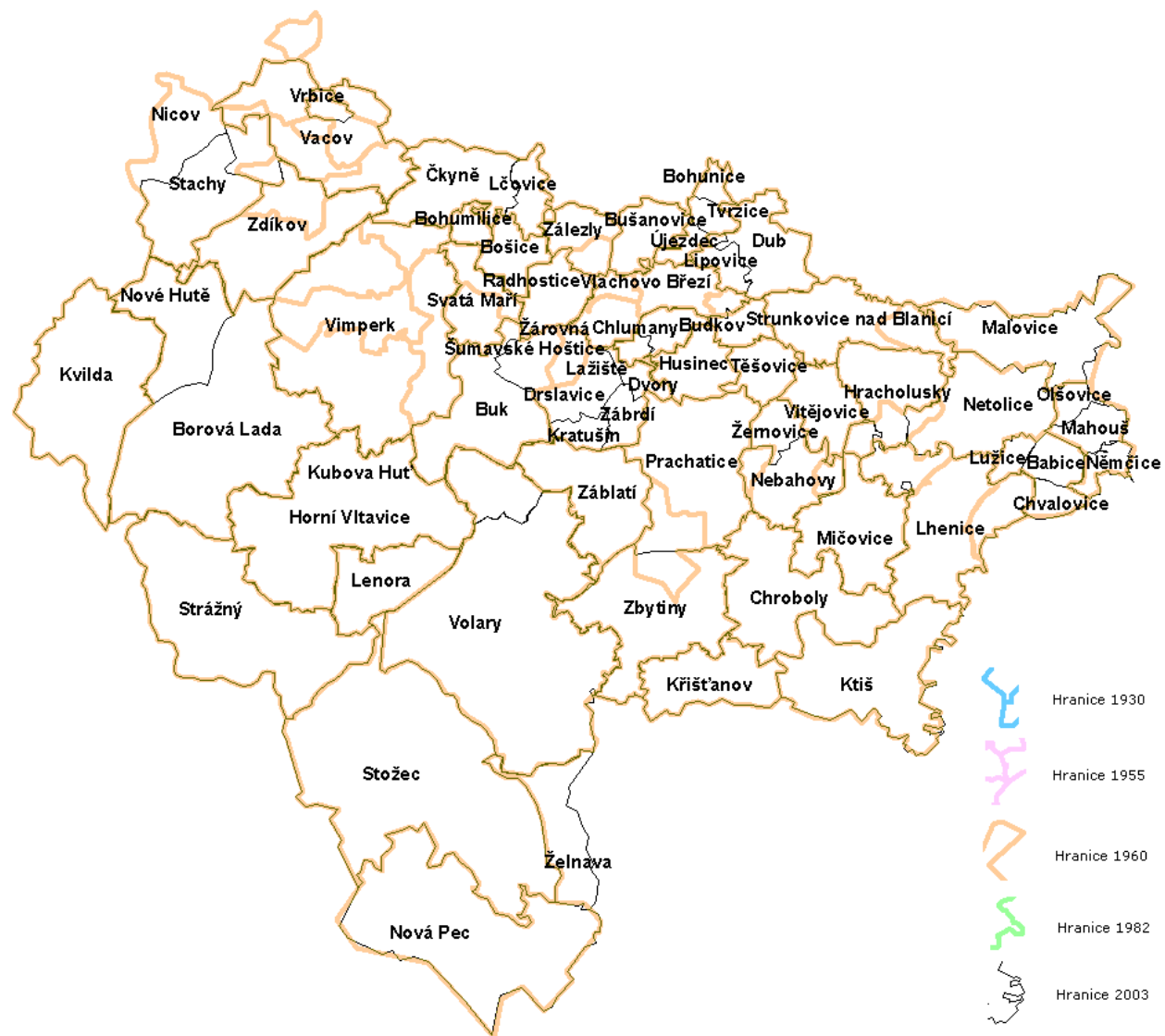
Obr. 11: Hranice sídel 1930/2003

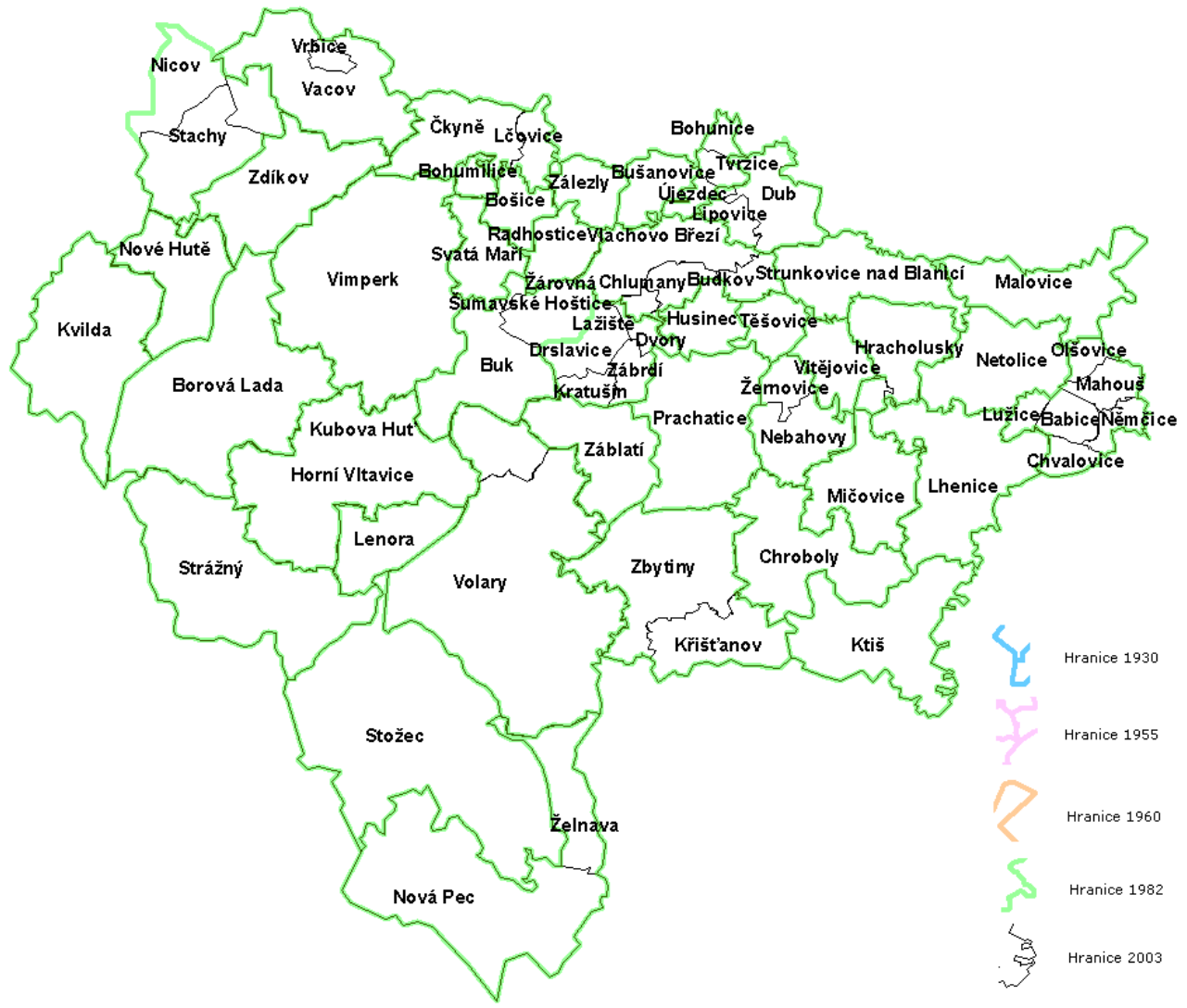
Obr. 12: Správní hranice sídel 1955/2003

Obr. 13: Správní hranice sídel 1960/2003

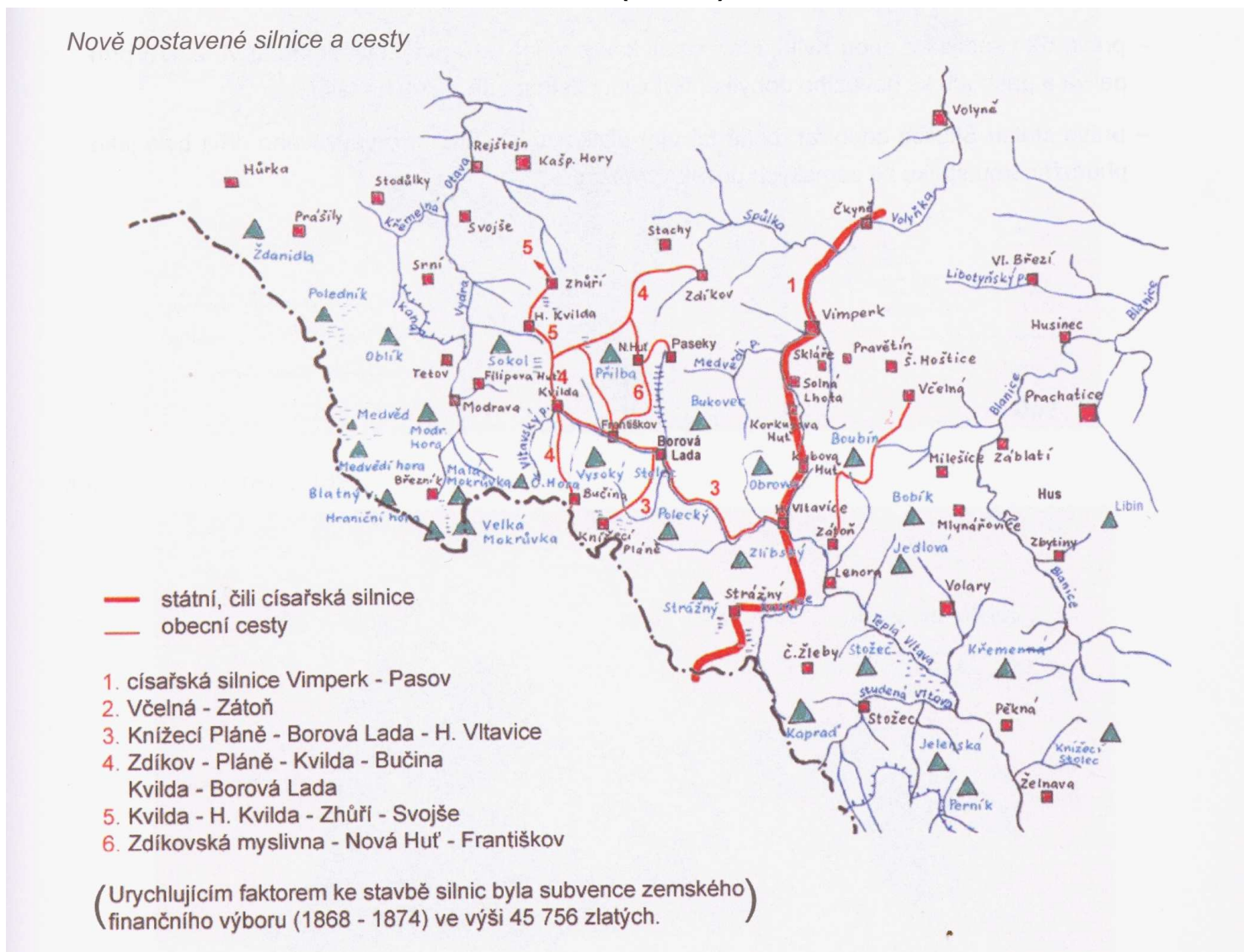
Obr. 14: Správní hranice sídel 1982/2003

Obr. 15: Správní hranice sídel 1930/1955/1960/1982/2003

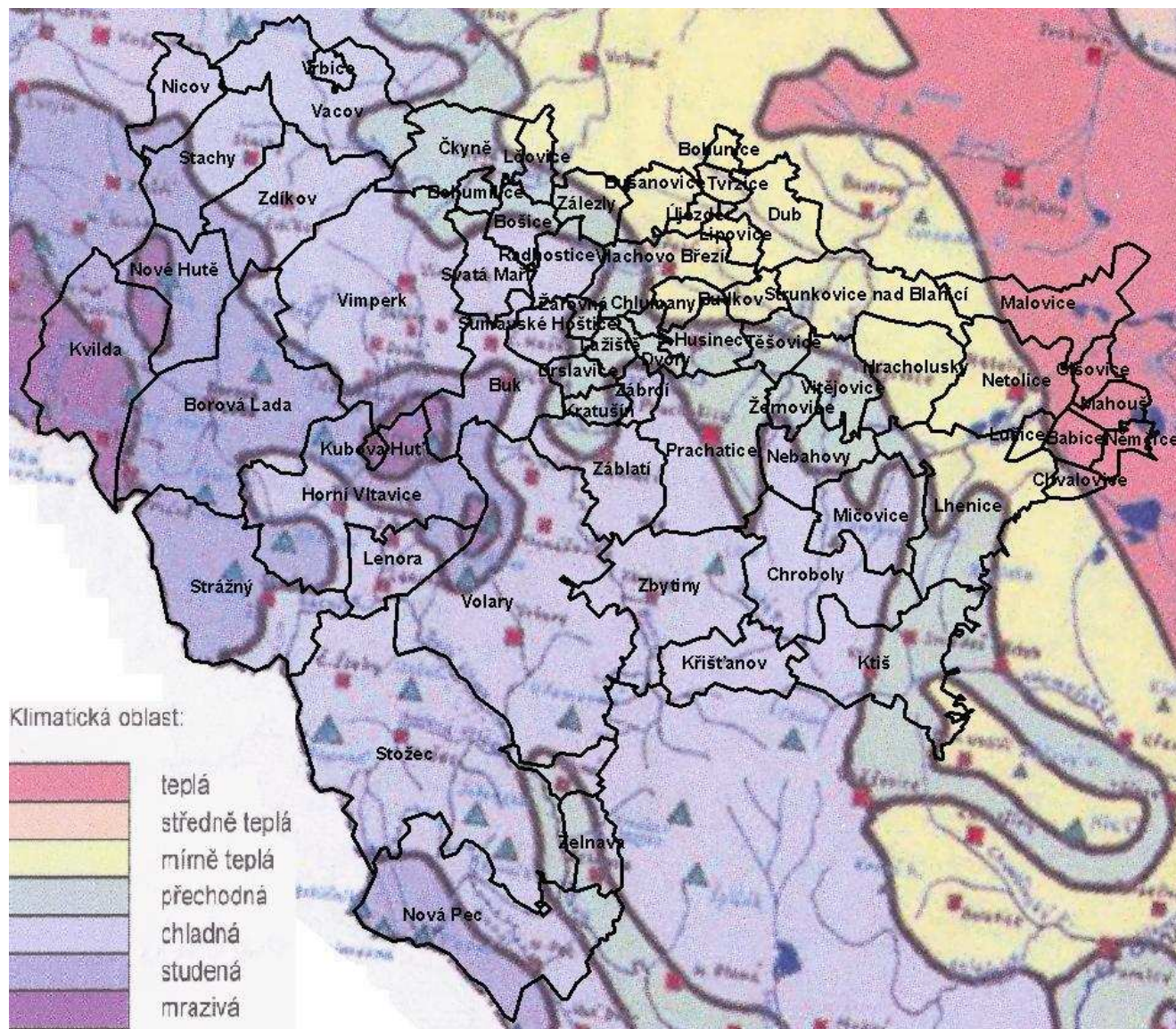

Obr. 16: Hlavní silniční síť v okrese Prachatice (k 2007)

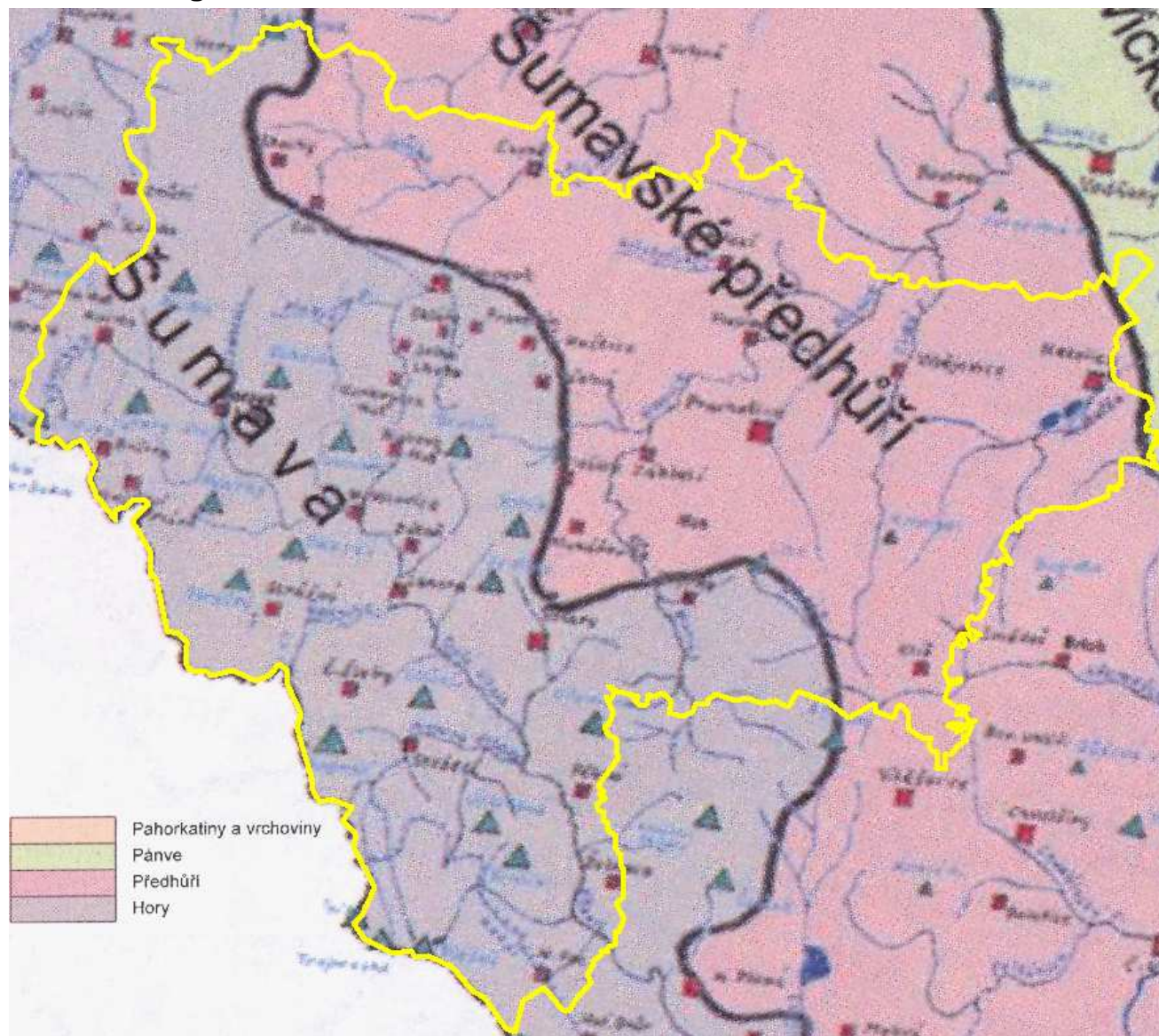

Obr. 17:

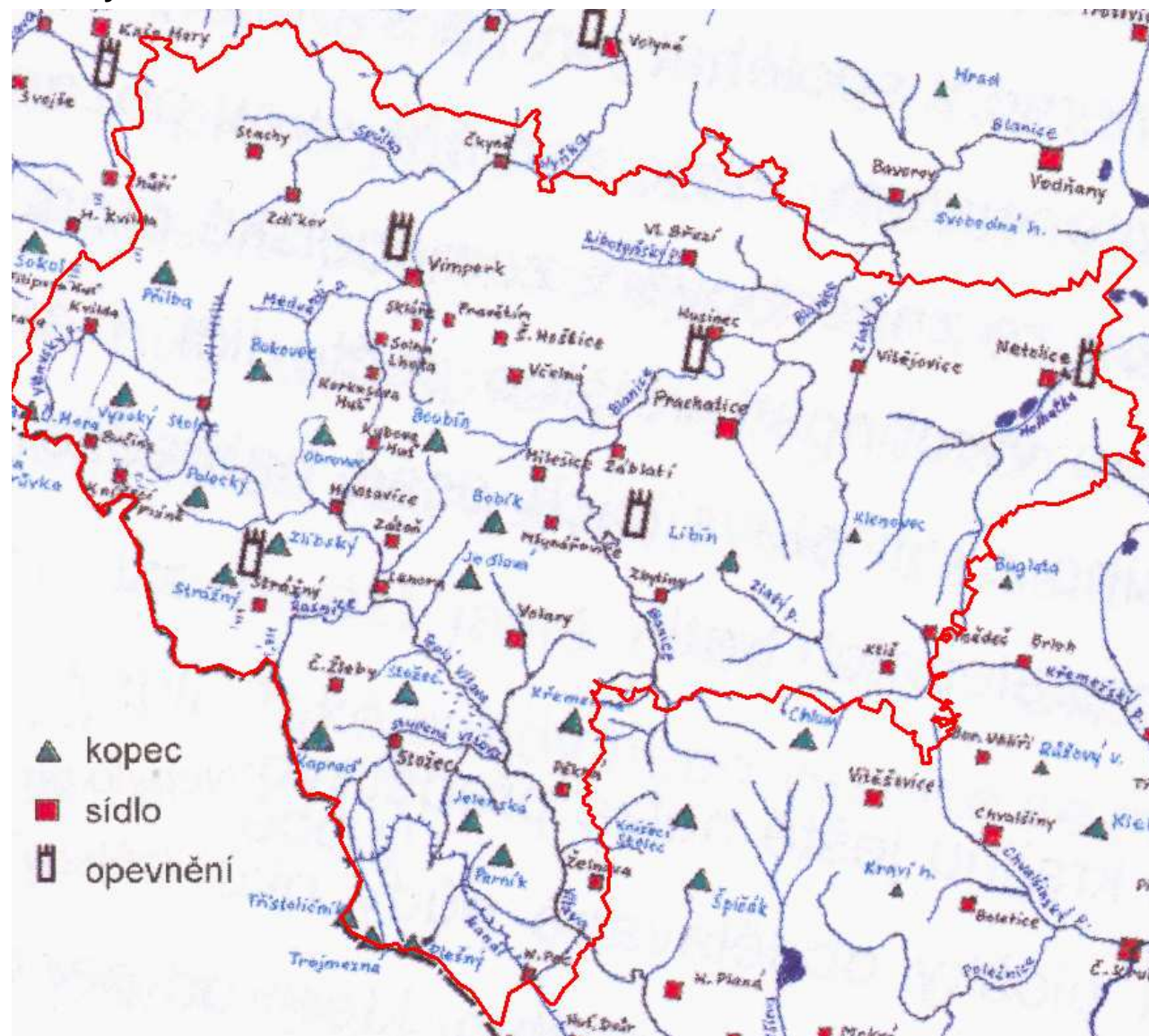
Okres Prachatice – Klima

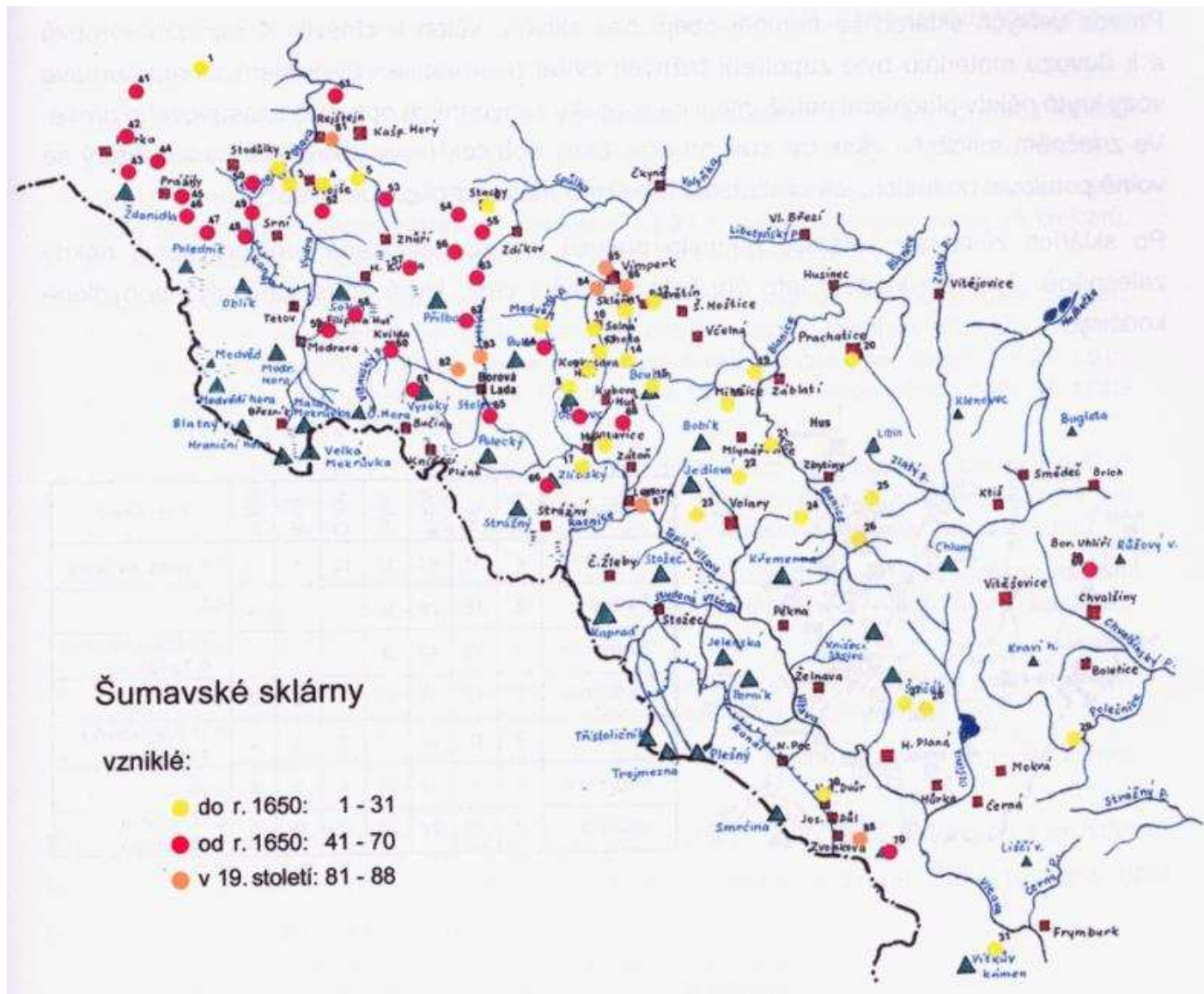
Obr. 18: Geomorfologické členění okresu Prachatice

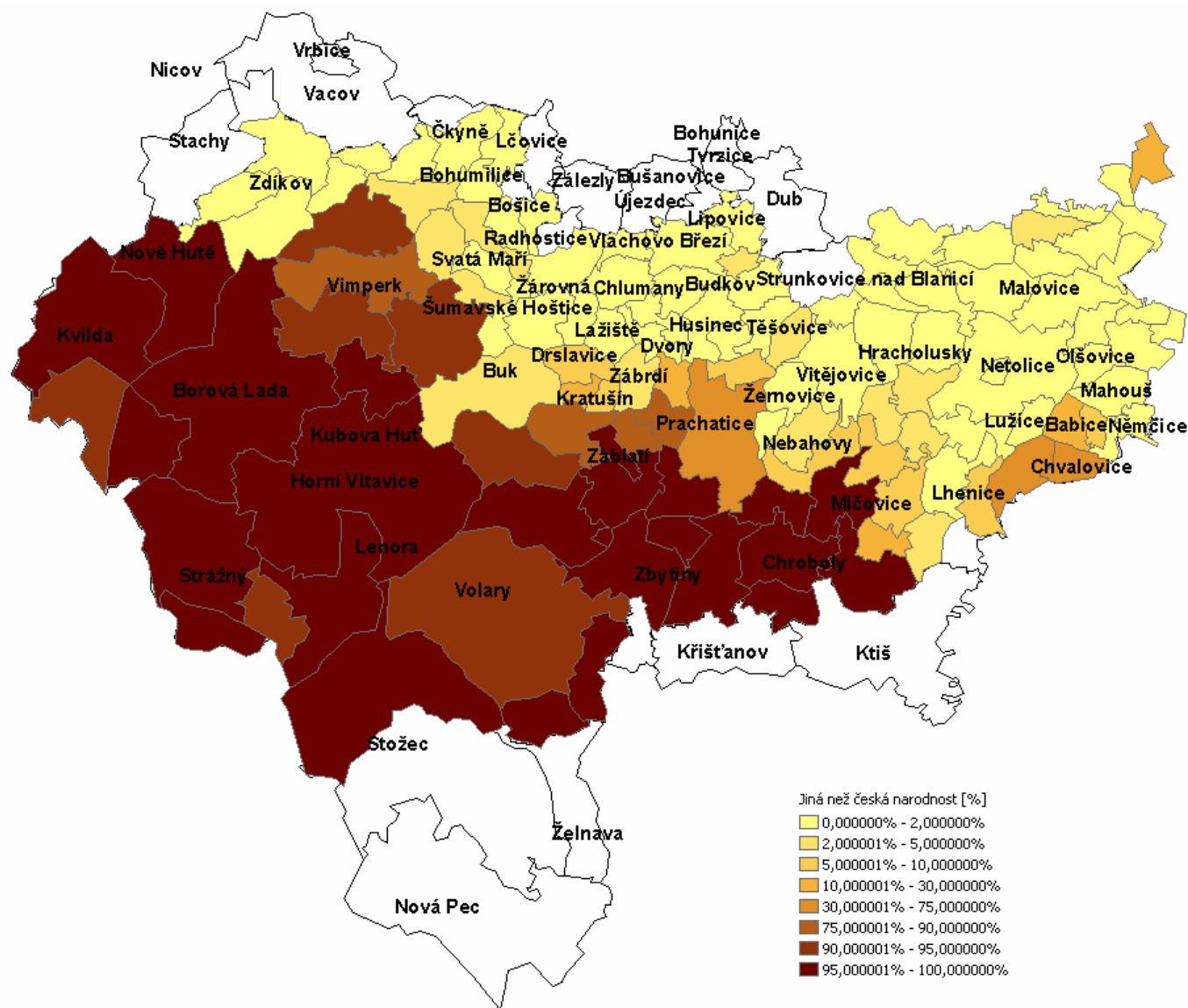
Obr. 19: Počátky zalidňování a kolonizace okresu Prachatice

Obr. 20: Šumavské sklárny

Obr. 21: Podíl obyvatel jiné než české národnosti v okrese Prachatice (stav k hranicím r. 1930)

Tabulky:

Tab. 1: Vývoj počtu obyvatel

	Název obce	1. písemná zpráva	nadmořská výška	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
1	Babice	*	*	295	316	269	253	271	276	254	160	143	117	65	62	78
1	Babice	1259	447	205	211	196	177	200	194	174	127	116	92	56	56	69
2	Zvěřetice	1300	439	90	105	73	76	71	82	80	33	27	25	9	6	9
2	Bohumilice	*	*	423	406	423	434	428	442	480	380	394	389	347	313	322
1	Bohumilice	1352	656	423	406	423	434	428	442	480	380	394	389	347	313	322
3	Bohunice	*	*	161	184	186	193	195	175	177	120	107	92	77	60	45
1	Bohunice	1315	478	161	184	186	193	195	175	177	120	107	92	77	60	45
4	Borová Lada	*	*	2066	2233	2265	2202	2133	2138	2049	317	277	264	243	278	284
1	Borová Lada	1790	895	1254	1184	1143	1075	1032	1009	997	135	126	145	191	229	234
2	Černá Lada	1759	900	179	226	240	237	211	236	222	20	*	*	*	*	*
3	Nový Svět	1752	956	237	330	337	357	356	344	302	93	104	87	39	41	36
4	Paseka	1760	975	179	265	259	254	277	280	241	18	19	3	1	0	0
5	Svinná Lada	1760	951	143	144	163	170	164	174	191	25	19	21	0	6	10
6	Šindlov	1760	958	74	84	123	109	93	95	96	26	9	8	12	2	4
5	Bošice	*	*	801	837	888	876	852	823	781	528	539	448	352	284	294
1	Bošice	1315	588	245	256	284	265	243	262	222	158	173	150	109	109	121
2	Budilov	1315	625	368	363	371	363	375	339	340	224	232	183	137	97	89
3	Hradčany	1315	582	98	123	156	155	160	136	133	106	77	64	59	52	48
4	Záhoří	1315	693	90	95	77	93	74	86	86	40	57	51	47	26	36
6	Buk	*	*	677	811	787	749	733	709	679	372	378	303	263	302	284

1	Včelná pod Boubínem	1389	880	222	289	294	288	265	279	284	132	114	80	75	57	37
2	Vyšovatka	1359	845	161	192	165	148	165	147	140	54	52	28	13	7	18
3	Buk	1400	826	294	330	328	313	303	283	255	186	212	195	175	238	229
7	Budkov	*	*	314	326	315	308	299	282	237	188	130	118	115	94	81
1	Budkov	1356	490	314	326	315	308	299	282	237	188	130	118	115	94	81
8	Bušanovice	*	*	580	644	642	636	693	655	611	457	387	306	265	246	259
1	Beneda	1840	595	36	48	44	47	34	57	57	54	41	36	22	13	11
2	Bušanovice	1315	540	234	260	290	307	327	274	242	183	147	94	54	59	64
3	D. Nakvasovice	1318	600	145	161	136	119	119	130	129	77	69	55	63	62	73
4	H. Nakvasovice	1318	686	117	112	132	122	134	119	113	86	85	78	64	52	52
5	Želibořice	1329	537	48	63	40	41	79	75	70	57	45	43	62	60	59
9	Čkyně	*	*	2154	2040	2029	2080	2244	2017	1840	1473	1549	1481	1480	1486	1436
1	Čkyně	1243	523	907	840	826	867	1003	859	835	757	883	967	1109	1162	1108
2	Dolany	1359	569	234	253	230	208	248	244	219	148	136	96	90	84	65
3	Horosedly	1400	693	315	242	291	310	312	285	241	160	166	110	82	63	49
4	Onšovice	1315	605	366	375	349	363	381	318	278	192	180	155	87	82	107
5	Předence	1543	595	73	67	66	79	70	70	49	58	49	47	34	31	35
6	Spúle	1544	596	151	159	155	145	146	147	109	87	76	59	51	38	47
7	Zahoříčko	1545	764	108	104	112	108	84	94	109	71	59	47	27	26	25
10	Drslavice	*	*	415	422	369	338	350	356	307	201	185	136	110	80	64
1	Drslavice	1384	665	287	256	216	197	211	229	185	137	133	90	72	56	29
2	Chvállov	.	710		48	41	30	27		17	12
3	Škarez 1. díl	1551	810	21	14	21	20	20	26	16	9	14	23	4	2	
4	Švihov	1503	723	107	86	74	75	76	101	73	55	38	23	34	22	23
5	Trpín	.	686	.	18	17	16	16	.	16	/
11	Dub	*	*	1191	1100	1053	1035	1035	1039	866	563	522	454	435	382	398
1	Borčice	1274	476	62	67	84	80	92	83	62	27	44	24	11	9	14

2	Dub	1274	474	668	563	540	537	529	532	433	286	259	250	284	268	285
3	Dubská Lhota	1334	468	169	173	140	148	133	140	132	90	69	54	39	30	31
4	Dvorec	1410	465	69	55	53	63	68	67	66	27	40	33	24	22	16
5	S. Javornice	1274	475	223	242	236	207	213	217	173	133	110	93	77	53	52
12	Dvory	1404	621	222	204	189	191	193	214	178	144	133	116	97	81	69
12	Dvory	1404	621	222	204	189	191	193	214	178	144	133	116	97	81	69
13	Horní Vltavice	*	*	1499	1576	1446	1346	1214	1195	1247	319	329	423	413	372	390
1	Březová Lada	1790	801	157	147	149	137	107	104	102	*	*	*	*	*	*
2	Horní Vltavice	1359	805	509	625	627	529	492	490	524	239	260	378	394	357	376
3	Polka	1730	842	213	201	162	180	162	165	143	11	*	*	*	*	*
4	Račí	1700	845	150	208	179	161	151	149	173	67	69	45	19	15	14
5	Slatiny	1790	940	132	110	93	89	78	76	88	2	*	*	*	*	*
6	Žlíbky	1720	930	338	285	236	250	224	211	217	*	*	*	*	*	*
14	Hracholusky	*	*	1214	1269	1149	1147	1137	1128	987	619	541	527	454	465	500
1	Hracholusky	1334	496	559	607	544	524	519	515	427	265	224	231	220	259	317
2	Obora	1720	550	316	307	292	289	281	256	234	158	92	81	66	56	45
3	Vrbice	1330	580	133	129	119	125	113	124	117	70	67	72	54	42	37
4	Žitná	1300	523	206	226	194	209	224	233	209	126	¹⁵⁸	143	114	108	101
15	Husinec	*	*	1895	2073	2016	1856	1913	1677	1420	1166	1242	1332	1327	1253	1266
1	Horouty	1435	560	108	109	102	86	82	79	75	53	57	31	21	15	7
2	Husinec	1291	504	1610	1731	1695	1564	1638	1412	1189	952	1065	991	1252	1127	1148
3	Výrov	1356	519	177	233	219	206	193	186	156	161	120	310	54	111	111
16	Chlumany	*	*	392	358	362	379	386	389	365	323	266	243	267	296	304
1	Chlumany	1383	528	392	358	362	379	386	389	365	323	266	243	267	296	304
17	Chroboly	*	*	1513	1450	1321	1325	1334	1346	1441	694	516	459	466	427	444
1	Chroboly	1317	758	491	510	435	462	475	485	565	311	258	261	315	308	303
2	Leptač	1393	645	210	196	163	164	167	173	166	131	79	81	56	41	46
3	Lučenice	1393	768	112	117	112	114	109	98	91	35	38	30	21	7	13

4	Ovesné	1437	790	238	201	212	223	208	220	215	60	28	6	3	7	8
5	Příslop	1400	796	91	80	72	69	68	82	90	47	17	6	1	/	2
6	Rohanov	1502	810	145	148	139	114	133	115	119	25	30	12	7	8	16
7	Záhoří	1263	699	226	198	188	179	174	173	195	85	66	63	63	56	56
18	Chvalovice	*	*	222	223	209	254	262	247	243	197	199	168	195	197	192
1	Chvalovice	1300	465	222	223	209	254	262	247	243	197	199	168	195	197	192
19	Kratušín	*	*	307	305	302	284	249	258	218	148	127	121	75	62	52
1	Chlístov	1384	664	181	189	173	160	137	130	109	58	41	41	20	15	14
2	Kratušín	1389	613	126	116	129	124	112	128	109	90	86	80	55	47	38
20	Křišťanov	*	*	1404	1595	1595	1531	1574	1500	1541	168	220	272	251	154	141
1	Arnoštov	1808	935	254	218	282	264	318	278	309	70	80	99	92	77	60
2	Křišťanov	1694	925	1054	1294	1208	1157	1150	1122	1125	88	128	164	155	77	78
3	Markov	1400	942	96	83	105	110	106	100	107	10	12	9	4	/	3
21	Ktiš	*	*	1561	1627	1563	1466	1474	1539	1566	514	447	527	500	495	494
1	Březovík	1310	675	190	204	238	195	202	202	249	99	106	76	53	48	56
2	Dobročkov	1310	656	171	182	146	159	132	161	160	106	1
3	Ktiš	1310	762	303	321	304	309	314	324	326	100	150	290	312	311	285
4	Ktiš- Pila	.	680	28
5	Miletínky	1423	700	262	279	277	287	281	291	287	35	48	45	20	21	19
6	Smědeč	1311	695	245	248	218	202	207	220	203	56	47	56	54	57	56
7	Smědeček	1404	650	189	172	174	141	129	137	149	59	25	6	4	5	8
8	Tisovka	1423	770	201	221	206	173	209	204	192	59	71	54	57	53	41
22	Kubova Huť	*	*	153	129	137	140	141	135	151	55	56	56	64	67	114
1	Kubova Huť	1728	960	153	129	137	140	141	135	151	55	56	56	64	67	114
23	Kvilda	*	*	1436	1768	1558	1643	1493	1426	1475	204	227	226	205	169	169
1	Bučina	1790	1160	315	476	466	397	347	343	347	12
2	Františkov	.	1000		88	68	60	92	.	73	1
3	Hrabčí Huť	.	1056		58	57	77	82	.	69

4	Kvilda	1345	1062	1121	1028	843	979	858	1083	870	192	227	226	205	169	168
5	Vydří Most	.	1050		118	124	130	114	.	116
24	Lažiště	*	*	360	377	401	398	369	396	382	291	268	255	287	308	316
1	Lažiště	1352	663	360	377	401	398	369	396	382	291	268	255	287	308	316
25	Lčovice	1321	566	407	417	388	362	360	386	349	236	261	252	187	156	132
25	Lčovice	1321	566	407	417	388	362	360	386	349	236	261	252	187	156	132
26	Lenora	*	*	1689	1542	1789	1832	1698	1672	1854	934	861	835	833	861	803
1	Houžná	1321	566	243	252	279	272	266	320	346	85	96	79	62	43	47
2	Kaplice	1840	845	79	89	67	76	61	61	67	32	21	5	16	7	6
3	Lenora	1840	765	684	517	739	736	779	724	820	574	522	589	623	696	641
4	Vlčí Jámy	1735	793	173	198	220	253	175	164	176	55	52	48	35	26	29
5	Zátoň	1359	815	510	486	484	495	417	403	445	188	170	114	97	89	80
27	Lhenice	*	*	3034	3044	2784	2775	2760	2770	2672	2005	1959	1799	1796	1782	1743
1	Dolní Chrášťany	1300	470	202	204	183	213	180	211	211	125	130	92	60	45	32
2	Horní Chrášťany	1300	525	141	140	139	129	116	114	117	120	96	77	76	49	70
3	Hoříkovice	1300	550	91	77	72	63	74	83	76	52	47	39	32	22	18
4	Hrbov	1300	451	191	226	210	243	234	242	244	175	173	145	88	71	56
5	Lhenice	1300	559	1534	1521	1424	1380	1371	1295	1272	1037	1051	1011	1139	1261	1313
6	Třešň. Újezdec	1300	556	175	195	164	183	184	203	171	131	109	103	93	72	35
7	Třebanice	1300	510	185	211	163	175	173	180	165	96	92	99	99	91	73
8	Vadkov	1300	592	221	209	196	160	183	182	182	127	133	120	103	83	81
9	Vodice	1400	574	294	261	233	229	245	260	234	142	128	113	106	88	65
28	Lipovice	*	*	507	488	499	510	512	501	418	328	295	235	211	215	181
1	Konopiště	1597	585	291	277	286	271	264	256	219	188	171	141	122	106	82
2	Lipovice	1386	568	216	211	213	239	248	245	199	140	124	94	89	109	99
29	Lužice	1400	460	193	165	165	155	117	145	130	79	75	65	56	45	45
29	Lužice	1400	460	193	165	165	155	117	145	130	79	75	65	56	45	45
30	Mahouš	*	*	389	386	338	320	322	332	303	202	167	140	145	121	151

1	Mahouš	1300	425	389	386	338	320	322	332	303	202	167	140	145	121	151
31	Malovice	*	*	1316	1373	1218	1204	1266	1288	1189	927	846	732	696	634	647
1	Holečkov	1928	460	*	*	*	*	*	*	63	65	60	50	35	34	33
2	Hradiště	1405	445	151	147	110	139	133	117	122	96	105	95	75	61	58
3	Krtely	1300	493	333	333	323	307	312	299	278	197	193	163	167	154	136
4	Malovice	1315	411	375	407	363	342	372	420	313	251	217	198	206	205	219
5	Malovičky	1315	412	255	270	231	238	243	217	211	187	161	130	101	94	122
6	Podeřístě	1300	410	202	216	191	178	206	235	202	131	110	96	112	86	79
32	Mičovice	*	*	1084	1098	988	949	897	950	925	537	429	381	355	304	320
1	Frantoly	1315	700	320	313	313	273	254	254	251	155	65	44	31	19	14
2	Jáma	1420	482	166	170	145	135	126	143	145	84	93	89	100	92	86
3	Klenovice	1349	710	171	170	158	153	143	151	142	71	70	60	35	31	30
4	Mičovice	1400	575	289	293	236	260	262	267	246	155	155	143	143	122	147
5	Ratiborova Lh.	1400	562	138	152	136	128	112	135	141	72	46	45	46	40	43
33	Nebahovy	*	*	1059	1058	1036	907	915	844	850	581	593	485	407	360	425
1	Jelemek	1379	774	207	189	173	158	146	142	122	78	82	45	30	13	16
2	Kralovice	1334	675	177	167	164	140	154	115	109	71	99	84	62	39	47
3	Lažišťka	1317	745	145	135	113	87	83	99	93	65	56	33	18	14	17
4	Nebahovy	1317	745	346	367	377	338	348	315	324	246	231	216	213	227	257
5	Zdenice	1229	743	184	200	209	184	184	173	202	121	125	107	84	67	88
34	Němčice	*	*	278	322	286	280	301	287	257	207	174	163	171	181	187
1	Němčice	1220	431	186	213	222	183	199	198	182	166	134	117	137	158	165
2	Sedlovice	1300	451	92	109	64	97	102	89	75	41	40	46	34	23	22
35	Netolice	*	*	3136	3508	3287	3270	3411	3018	2787	2474	2507	2448	2568	2650	2620
1	Netolice	1088	432	2638	2964	2805	2716	2861	2408	2272	2050	2507	2098	2233	2359	2363
2	Petrův Dvůr	1393	432	498	544	482	554	550	610	515	424	viz Netolice	350	335	291	257
36	Nicov	*	*	664	631	702	659	672	673	687	188	184	175	126	99	92

1	Nicov	1296	896	164	194	247	215	218	205	217	75	92	110	86	72	70
2	Popelná	1790	880	42	38	32	54	52	57	44	22	2	3	8	6	1
3	Řetenice	1584	875	366	312	348	306	320	325	352	70	70	45	17	11	12
4	Studenec	1790	946	92	87	75	84	82	86	74	21	20	17	15	10	9
37	Nová Pec	*	*	1812	2050	2104	2198	2303	2314	2514	651	724	827	726	640	632
1	Bělá	1393	735	377	502	569	532	581	550	555	187	76	74	42	40	29
2	Dlouhý Bor	1780	780	64	71	85	85	86	65	130	57	76	66	47	46	51
3	Jelení	1841	863	197	199	218	219	240	258	254	50	51	34	28	22	43
4	Láz	1850	775	129	164	115	119	149	184	195	82	110	118	87	62	53
5	Nová Pec	1720	737	587	605	598	630	626	620	684	78	58	52	28	24	25
6	Nové Chalupy	1848	750	137	155	175	253	270	251	313	124	286	424	429	380	370
7	Pěkná	1393	734	321	354	344	360	351	386	383	73	67	59	65	66	61
38	Nové Hutě	1840	1025	1555	1718	1702	2048	1906	1724	1406	95	99	52	70	80	99
38	Nové Hutě	1840	1025	1555	1718	1702	2048	1906	1724	1406	95	99	52	70	80	99
39	Olšovice	*	*	187	213	181	185	191	195	186	115	105	95	87	57	39
1	Hláška	1458	440	33	32	33	43	35	36	42	24	18	15	15	14	7
2	Olšovice	1248	438	154	181	148	142	156	159	144	91	87	80	72	43	32
40	Prachatice	*	*	4911	5682	5363	5573	5779	5482	5926	5130	5381	7100	10354	11805	11843
1	Kahov	1542	640	91	71	69	64	78	59	64	35	43	53	26	33	38
2	Libinské Sedlo	1351	850	314	324	332	328	331	301	307	156	113	84	60	62	110
3	Městská Lhotka	1315	535	34	45	37	48	39	43	42	17	14	12	18	14	12
4	Oseky	1370	636	163	189	151	157	174	153	160	109	95	63	71	66	82
5	Ostrov	1370	542	119	122	117	119	98	117	107	74	68	121	133	118	167
6	Perlovice	1456	875	112	102	90	93	97	94	31.III	41	35	23	11	5	12
7	Podolí	1503	650	79	103	115	102	86	85	88	59	64	34	25	26	31
8	Prachatice I	1088	561	3617	4359	4141	2047	2017	4309	1865	4471	4854	1358	850	745	762
9	Prachatice II	1088	561	.	.	.	2286	2506	.	2880	.	.	5257	9084	10652	10551
10	Stádlá	1589	760	107	93	76	84	87	90	88	13	.	.	.	5	3

11	Staré Prachatice	1088	540	131	146	120	123	134	116	110	89	95	95	76	79	74
12	Volovice	1330	900	144	128	115	122	132	115	124	66	*	*	*	*	1
41	Pěčnov	*	*	156	137	159	157	153	149	139	99	104	80	47	43	53
1	Pěčnov	1435	600	156	137	159	157	153	149	139	99	104	80	47	43	53
42	Radhostice	*	*	688	678	645	619	623	562	541	301	291	239	209	200	170
1	Dvorec	1360	825	146	145	126	125	135	122	128	71	72	40	31	23	25
2	Libotyně	1354	668	231	188	155	172	170	145	142	85	99	76	41	44	37
3	Lštění	1352	890	140	97	114	87	98	96	85	45	36	35	33	27	22
4	Radhostice	1315	770	171	248	250	235	220	199	186	100	84	88	104	106	86
43	Stachy	*	*	2872	3043	3356	3397	3590	3210	2771	1746	1573	1462	1355	1236	1216
1	Jaroškov	1384	774	187	223	237	245	275	257	247	160	168	130	90	70	75
2	Stachy	1578	738	2328	2467	2644	2633	2763	2421	2050	1291	1141	1147	1102	1045	1019
3	Úbislav	1543	731	357	353	475	519	552	532	474	295	264	185	163	121	122
44	Stožec	*	*	2609	2920	2847	2733	2721	2731	2811	599	378	254	213	168	219
1	České Žleby	1710	910	1606	1798	1693	1649	1554	1540	1566	190	134	79	59	43	59
2	Dobrá	1816	777	470	525	563	547	591	585	562	31	77	23	4	1	6
3	Stožec	1769	780	533	597	591	537	576	606	683	378	167	152	150	124	154
45	Strážný	*	*	2703	2919	2730	2448	2391	2271	2182	245	256	312	299	278	285
1	Hliniště	1735	815	173	174	187	173	173	170	164	49	53	52	39	33	29
2	Kořený	1735	850	134	223	159	121	151	146	136	10	23	8	13	7	6
3	Řasnice	1790	811	195	220	193	158	142	138	165	24	43	22	12	12	10
4	Strážný	1359	834	2201	2302	2191	1996	1925	1817	1717	162	137	230	235	226	240
46	Strunkovice nad Blanicí	*	*	2423	2417	2140	2007	1919	2022	1953	1354	1458	1280	1257	1180	1202
1	Blanička	1377	445	58	60	54	57	54	60	64	39	42	34	22	20	20
4	Malý Bor	1227	458	129	92	79	78	84	85	79	42	34	42	44	32	31
3	Protivec	1377	476	280	278	267	198	213	220	209	132	131	100	65	67	62
2	Strunkovice n. B.	1790	497	1137	1117	1019	966	874	940	962	691	775	775	840	838	890

5	Svojnice	1334	490	202	243	217	182	185	182	174	113	126	100	76	63	65
6	Šipoun	1384	460	207	202	196	189	159	170	159	125	113	76	45	29	23
7	Velký Bor	1315	449	294	285	218	218	247	238	203	129	128	100	103	100	89
8	Žichovec	1334	470	116	140	90	119	103	127	103	83	109	53	62	31	22
47	Svatá Maří	*	*	1041	1058	1015	1069	1108	1001	932	644	653	553	460	448	495
1	Brdo	1840	640	131	145	121	105	127	95	87	41	39	26	11	6	10
2	Smrčná	1381	615	174	201	172	181	165	169	138	95	77	58	58	50	44
3	Štítkov	1544	765	254	236	210	211	206	184	180	144	142	125	92	91	84
4	Svatá Maří	1352	765	253	282	316	341	340	313	299	217	245	223	210	222	274
5	Trhonín	1359	711	142	122	141	147	181	160	147	103	103	89	72	55	63
6	Vícemily	1543	780	87	72	55	84	89	80	81	44	47	32	17	24	20
48	Šumavské Hoštice	*	*	726	710	716	767	714	662	656	489	461	408	376	367	395
1	Kosmo	1383	802	176	162	193	209	166	155	160	95	86	68	56	52	50
2	Škarez 2. díl	1551	810	71	64	44	44	49	44	43	27	26	23	15	13	20
3	Šum. Hoštice	1352	765	333	351	375	422	413	370	368	320	301	284	283	287	315
4	Vojslavice	1360	815	146	133	104	92	86	93	85	47	48	33	22	15	10
49	Těšovice	*	*	612	636	564	526	567	602	537	381	353	313	323	279	268
1	Běleč	1360	519	258	292	251	223	229	242	237	179	168	155	125	100	95
2	Bělečská Lhota	1334	565	58	80	69	68	65	63	55	31	34	24	14	12	26
3	Těšovice	1356	501	296	264	244	235	273	297	245	171	151	134	184	167	147
50	Tvrzice	1315	509	204	241	254	233	241	246	208	149	134	109	136	112	117
50	Tvrzice	1315	509	204	241	254	233	241	246	208	149	134	109	136	112	117
51	Újezdec	1300	532	219	246	238	222	229	237	195	159	145	117	96	66	59
51	Újezdec	1300	532	219	246	238	222	229	237	195	159	145	117	96	66	59
52	Vacov	*	*	3453	3746	3920	4097	4258	3784	3324	2364	2275	1934	1673	1445	1354
1	Benešova hora	1274	756	403	438	465	495	549	480	417	279	262	223	186	175	164
2	Čábuze	1377	673	303	315	317	315	326	297	241	134	132	98	61	55	42

3	Javorník	1852	960	297	344	374	422	453	354	297	275	175	157	131	96	73
4	Lh. n/Rohanovem	1544	814	190	241	296	296	332	300	238	177	164	108	82	59	56
5	Milíkov	1850	750	43	53	68	66	60	48	50	20	18	11	6	2	2
6	Miřetice	1359	724	135	148	161	174	185	165	168	144	167	106	97	69	65
7	Mladíkov	1274	721	68	88	78	74	84	78	65	37	38	27	16	11	16
8	Nespice	1400	684	374	358	373	405	389	335	297	185	177	129	81	62	58
9	Přečín	1362	660	390	412	431	486	524	472	417	313	291	242	182	120	102
10	Ptáková Lhota	1383	805	39	38	58	61	55	44	41	36	19	9	3	1	0
11	Rohanov	1352	734	359	446	517	471	514	477	405	233	222	161	121	86	87
12	Vacov	1352	732	79	91	120	156	174	135	141	111	160	176	138	98	73
14	Vrbice	1382	747	507	499	391	415	367	362	329	286	302	357	455	505	522
15	Žár	1400	650	266	275	271	261	246	237	218	134	148	130	114	106	94
53	Vimperk	*	*	6656	7224	7751	8320	8768	8172	8674	5288	6073	6657	7257	8090	8281
1	Arnoštka	1701	865	169	173	173	177	142	136	124	48	25	19	10	13	10
2	Bořanovice	1359	604	162	154	185	173	178	176	172	103	99	75	71	77	67
3	Boubská	1359	716	229	289	281	354	368	360	728	153	133	133	130	91	105
4	Cejstce	1359	846	139	173	169	161	136	117	110	77	67	51	26	10	3
5	Hrabice	1359	805	199	230	276	334	353	366	355	172	240	227	204	181	183
6	Kláštevec	1359	791	334	326	320	318	296	267	327	67	59	57	49	35	29
7	Korkusova Huť	1625	825	131	147	130	109	106	127	124	47	62	59	69	59	43
8	Křesánov	1359	850	179	174	148	178	178	155	161	79	52	53	18	13	12
9	Lipka	1542	881	169	208	192	216	205	184	190	96	89	80	83	78	77
10	Michlova Huť	1552	928	211	228	223	199	225	195	169	73	48	15	5	13	19
11	Modlenice	1545	727	98	86	82	69	68	82	72	26	31	4	1	0	20
12	Pravětín	1359	767	212	230	256	252	258	221	225	94	80	69	49	42	65
13	Skláře	1359	893	199	157	178	179	194	157	170	34	24	17	7	6	8
14	Solná Lhota	1359	816	180	188	230	279	248	236	267	37	30	18	25	23	19
15	Sudslavice	1359	610	124	142	172	180	141	151	165	98	105	93	81	45	41

16	U Sloupů	.	850	viz Vimperk I do roku 1991												0
17	Veselka	1359	915	167	193	191	160	162	148	143	21	6	7	3	0	0
18	Vimperk I	1264	694	3220	3662	2258	2012	1904	4839	1642	3906	4785	5549	602	524	475
19	Vimperk II	1264	694	.	.	1823	2495	3149	.	3297	.	.	.	5223	6298	6594
20	Vimperk III	.	694	300	219	201	212	200	510	510	431
21	Vnarovy	1314	710	83	100	109	113	108	107	89	53	51	33	19	17	9
22	Výškovice	1314	690	151	145	154	150	149	148	144	104	87	98	72	55	71
54	Vitějovice	1283	509	648	777	730	694	717	694	699	543	581	532	500	458	428
54	Vitějovice	1283	509	648	777	730	694	717	694	699	543	581	532	500	458	428
55	Vlachovo Březí	*	*	3157	3124	2826	2660	2658	2575	2364	1661	1701	1616	1574	1629	1668
1	Dachov	1542	720	77	84	79	84	86	75	56	43	42	35	21	23	41
2	Dolní Kožlí	1407	848	102	92	98	80	74	99	76	54	59	42	20	12	20
3	Doubrava	1569	659	95	73	73	78	76	93	87	39	32	25	17	9	5
4	Horní Kožlí	1407	805	134	120	93	109	102	93	102	48	41	25	16	9	9
5	Chocholatá Lhota	1514	538	195	177	189	176	160	153	136	94	80	75	42	30	35
6	Mojkov	1256	830	109	86	95	82	84	83	75	49	45	39	21	10	5
7	Uhřice	1378	750	152	130	136	152	141	147	133	76	73	53	36	20	20
8	Vlachovo Březí	1274	525	2293	2362	2063	1899	1935	1832	1 699	1 258	1 329	1 322	1401	1516	1533
56	Volary	*	*	4611	5416	5516	5291	5549	5557	5865	2703	3175	3344	3588	3917	4068
1	Chlum	1687	783	868	1086	1088	938	942	1009	978	193	210	144	58	38	22
2	Mlýnářovice	1359	790	1031	1216	1195	1138	1034	1002	982	127	96	100	52	40	47
3	Volary	1359	790	2712	3114	3233	3215	3573	3546	3905	2383	2869	3100	3478	3839	3999
57	Vrbice	1382	747	287	313	341	385	371	329	315	212	187	119	106	73	72
57	Vrbice	1382	747	287	313	341	385	371	329	315	212	187	119	106	73	72
58	Záblatí	*	*	2203	2256	2067	2015	1925	1817	1705	626	641	447	379	347	352
1	Albrechtovice	1456	785	112	106	96	89	88	91	81	26	30	5	3	1	1
2	Hlásná Lhota	1359	760	241	269	239	206	206	195	215	66	84	65	31	22	14
3	Horní Záblatí	1503	595	273	324	283	272	282	269	246	87	71	53	50	31	32

4	Křišťanovice	1359	795	227	273	298	270	245	259	259	89	60	12	0	0	6
5	Řepešín	1359	642	410	410	381	370	374	331	297	93	84	58	51	40	38
6	Saladín	1456	609	88	83	78	95	94	93	68	26	19	11	5	5	5
7	Záblatí	1359	593	750	691	589	627	552	500	455	221	271	225	225	236	244
8	Zvěřenice	1359	630	102	100	103	86	84	79	84	18	22	18	14	12	12
59	Zábrdí	1359	642	280	295	232	234	244	248	211	145	144	120	88	51	55
59	Zábrdí	1359	642	280	295	232	234	244	248	211	145	144	120	88	51	55
60	Zálezly	*	*	765	737	760	800	770	705	660	509	551	470	373	339	312
1	Bolíkovice	1315	695	70	69	69	90	83	73	80	70	59	40	31	21	16
2	Kovanín	1227	636	154	160	161	150	136	123	133	82	96	79	63	60	50
3	Setěchovice	1315	550	127	150	181	153	153	149	123	127	129	112	76	52	53
4	Zálezly	1370	565	414	358	349	407	398	360	324	230	267	239	203	206	193
61	Zbytiny	*	*	1779	1961	1838	1884	1833	1889	1877	522	476	429	394	318	300
1	Blažejovice	1393	775	128	157	123	139	129	149	139	40	79	102	102	101	87
2	Koryto	1393	927	263	297	290	258	247	248	249	138	99	72	35	12	13
3	Skříněřov	1393	820	143	131	125	146	126	133	116	42	38	17	6	2	3
4	Spálenec	1700	810	587	592	575	574	546	591	583	47	34	8	7	6	4
5	Sviňovice	1393	912	198	210	160	163	155	163	157	60	45	0	0	0	0
6	Zbytiny	1388	786	460	574	565	604	630	605	633	195	181	230	244	197	193
62	Zdíkov	*	*	3335	3696	3826	4080	4381	3958	3591	2150	2206	1925	1827	1630	1608
1	Branišov	1315	799	245	263	278	301	333	307	286	169	170	118	70	62	59
2	Hodonín	1544	723	179	217	217	250	289	231	201	118	119	86	49	35	26
3	Masákova Lhota	1400	862	760	908	913	974	1072	927	818	447	267	158	131	104	90
4	Nový Dvůr	1400	698	,	,	,	,	,	,			161	151	125	82	84
5	Putkov	1379	745	181	208	214	203	257	255	210	128	139	120	83	62	48
6	Račov	1318	732	279	254	270	247	265	230	246	117	114	79	68	63	68
7	Zdíkov	1318	725	1335	1433	1472	1626	1697	1577	1 454	924	993	962	1106	1061	1078
8	Zdíkovec	1359	785	215	267	322	319	314	297	252	177	187	215	174	146	139

9	Žírec	1400	770	141	146	140	160	154	134	124	70	56	36	21	15	16
63	Žárovná	*	*	201	178	188	183	183	186	183	111	128	125	114	94	102
63	Žárovná	1394	725	201	178	188	183	183	186	183	111	128	125	114	94	102
64	Želnavá	*	*	738	892	821	829	842	901	843	189	184	226	153	152	131
1	Slunečná	1370	800	210	236	226	228	216	232	231	2	36	30	9	9	2
2	Záhvozdí	1393	748	257	292	254	221	239	290	240	49	45	35	12	19	19
3	Želnavá	1360	775	271	364	341	380	387	379	372	138	103	161	132	124	110
65	Žernovice	*	*	455	412	435	488	457	429	418	263	277	237	181	141	204
1	Dubovice	1790	515	40	48	43	50	43	51	47	37	30	27	17	11	14
2	Žernovice	1334	651	415	364	392	438	414	378	371	226	247	210	164	130	190

Tab. 2: Obce soudních okresů v politickém okresu Prachatice (k 1921)

Soudní okres	Obce v tomto okresu
Netolice	Babice, Bor Velký, Černěves, Čichtice, Hlavatce, Hoříkovice, Hracholusky, Hrbov, Hvožd'any, Horní Chrást'any, Chvalovice, Krtely, Lhenice, Lékařova Lhota, Libějovice, Lužice, Mahouš, Malovice, Malovičky, Nestanice, Němčice, Netolice, Obora, Olšovice, Petrův Dvůr, Podeříšně, Protivec, Radomilice, Sedlec, Sedlovice, Strpí, Svojnice, Šipoun, Třebanice, Truskovice, Újezdec, Vadkov, Vitějovice, Zvěřetice, Žernovice, Žitná
Prachatice	Běleč, Brenntenberg (Spálenec), Budkov, Dolní Kožlí, Dvory, Fefry(Libínské Sedlo), Frantoly, Horní Záblatí, Husinec, Chlístov, Chlumany, Chroboly, Jelemek, Křišť'anovice, Lažišně, Leptáč, Chocholatá Lhota, Lipovice, Mičovice, Milešice, Nebahovy, Oseky, Ovesná, Pěčnov, Prachatice, Staré Prachatice, Skříněrov, Švihov, Řepešín, Těšovice, Uhřice, Vlachovo Březí, Volovice, Výrov, Záblatí, Záhoří, Zbytiny, Zdenice, Žárová
Vimperk	Bohumilice, Bošice, Boubská, Bučina, Budilov, Buk, Čkyně, Dolany, Horní Světlé Hory, Horní Vltavice, Hrabice, Korkusova Huť, Nové Hutě, Klášterec, Knížecí pláň, Kunžvart (Strážný), Kvilda, Libotyně, Nový Svět, Onšovice, Pravětín, Radešov, Svatá máří, Silnice, Štítkov, Šumavské Hoštice, Včelná pod Boubínem, Vimperk, Výškovice, Zdíkov, Zdíkovec
Volary	Horní Sněžná, Chlum, Pumperle (Řasnice), Volary, České Žleby

Tab. 3: Zachycení vývoje národnostní struktury okresu Prachatice mezi lety 1921 - 1947 (k hranicím okresu z roku 1921)

1920							1930					
*	celkem	česká n.	německá n.	jiná	židé	cizozemci	*	celkem	česká n.	německá n.	jiná	cizozemci
Babice	194	110	82	,	,	2	Babice	176	143	29	,	4
Běleč	305	303	1	,	,	1	Běleč	292	281	11	,	,
Bohumilice	442	421	20	,	1	,	Bohumilice	480	478	2	,	,
Bošice	579	578	1	,	,	,	Bošice	528	527	,	,	1
Boubská	776	711	64	,	,	1	Boubská	1128	1082	44	1	1
Brentenberg	591	3	587	,	,	1	Brentenberg	583	2	567	,	14
Bučina	343	6	337	,	,	,	Bučina	347	29	316	,	2
Budilov	339	339	,	,	,	,	Budilov	340	339	1	,	,
Budkov	282	279	,	,	,	3	Budkov	237	233	2	,	2
Buk	283	276	6	,	,	1	Buk	255	250	4	,	1
							Cudrovice	411	14	397	,	,
Černěves	221	221	,	,	,	,	Černěves	196	196	,	,	,
České Žleby	1779	24	1705	,	1	49	České Žleby	1836	39	1761	2	34
Čichtice	449	448	,	,	,	1	Čichtice	359	354	4	1	,
Čkyně	859	852	6	,	1	,	Čkyně	835	820	12	,	3
Dolany	555	555	,	,	,	,	Dolany	486	485	,	,	1
Dolní Kožlí	350	349	,	,	,	1	Dolní Kožlí	309	304	4	,	1
Dvory	214	211	3	,	,	,	Dvory	178	176	2	,	,
Fefry	395	17	378	,	,	,	Fefry	398	8	387	,	3
Frantoly	405	38	367	,	,	,	Frantoly	393	13	380	,	,
Hlavatce	281	281	,	„	„	,	Hlavatce	264	260	2	1	1
Horní Chrášťany	325	201	124	,	,	,	Horní Chrášťany	328	213	115	,	,
Horní Sněžná	383	1	382	,	,	,	Horní Sněžná	464	1	463	,	,
Horní Světlé Hory	608	5	587	,	,	16	Horní Světlé Hory	553	10	529	,	14
Horní Vltavice	2518	52	2443	,	23	,	Horní Vltavice	2730	92	2610	,	28
Horní Záblatí	269	26	237	,	,	6	Horní Záblatí	246	30	216	,	,
Hoříkovice	207	207	,	,	,	,	Hoříkovice	193	187	6	,	,
Hrabice	720	78	638	,	,	4	Hrabice	698	45	651	1	1

Hracholusky	515	504	10	,	,	1	Hracholusky	427	422	5	,	,
Hrbov	242	239	,	,	,	3	Hrbov	244	244	,	,	,
Husinec	1412	1396	2	,	1	13	Husinec	1189	1173	9	1	6
Hvožd'any	193	192	,	,	,	1	Hvožd'any	203	202	,	,	1
Chlístov	130	117	13	,	,	,	Chlístov	109	91	18	,	,
Chlum	626	7	618	,	,	1	Chlum	514	1	513	,	,
Chlumany	389	387	2	,	,	,	Chlumany	365	362	3	,	,
Chocholatá Lhota	152	151	1	,	,	h	Chocholatá Lhota	136	134	,	,	2
Chroboly	583	13	568	,	,	2	Chroboly	656	11	643	,	2
Chvalovice	247	77	170	,	,	,	Chvalovice	243	107	136	,	,
							Jáma	145	128	17	,	,
Jelemek	356	338	18	,	,	,	Jelemek	324	301	23	,	,
Klášt'erec	843	35	794	,	,	14	Klášt'erec	899	42	849	,	8
Knížecí Pláně	474	3	469	,	,	2	Knížecí Pláně	458	9	449	,	,
Korkusova Huť	302	,	301	,	,	1	Korkusova Huť	302	,	302	,	,
							Kratušín	109	99	10	,	,
Krtely	299	296	3	,	,	,	Krtely	278	276	1	,	1
Křiš't'anovice	603	12	591	,	,	,	Křiš't'anovice	608	7	601	,	,
Kunžvart	928	6	908	,	1	13	Kunžvart	907	48	831	,	28
Kvilda	1083	11	1065	,	,	7	Kvilda	1128	34	1090	,	4
Lažiš'tě	396	394	,	,	,	2	Lažiš'tě	382	379	,	,	3
Lékařova Lhota	134	131	,	,	,	3	Lékařova Lhota	123	123	,	,	,
Leptač	288	10	278	,	,	,	Leptač	285	5	280	,	,
Lhenice	1295	1288	5	,	,	2	Lhenice	1272	1256	16	,	,
Libějovice	442	428	9	,	,	5	Libějovice	454	434	7	9	4
Libotyně	363	359	3	,	,	1	Libotyně	355	355	,	,	,
Lipovice	502	501	,	,	,	1	Lipovice	418	418	,	,	,
Lužice	145	145	,	,	,	,	Lužice	130	129	1	,	,
Mahouš	332	332	,	,	,	,	Mahouš	304	300	2	1	1
Malovice	537	537	,	,	,	,	Malovice	497	496	1	,	,
Malovičky	217	217	,	,	,	,	Malovičky	211	211	,	,	,
							Masákova Lhota	818	805	13	,	,
Mičovice	402	383	19	,	,	,	Mičovice	246	229	17	,	,
Milešice	1002	31	968	,	,	3	Milešice	571	29	542	,	,

Nebahovy	315	311	3	,	,	1	Nebahovy	324	315	9	,	,
Němčice	198	198	,	,	,	,	Němčice	182	179	,	,	3
Nestanice	282	282	,	,	,	,	Nestanice	273	272	1	,	,
Netolice	2408	2389	6	,	,	13	Netolice	2272	2249	16	,	7
Nové Hutě	1724	14	1698	,	,	12	Nové Hutě	1406	20	1331	1	54
Nový Svět	1664	9	1653	,	,	2	Nový Svět	1591	12	1571	,	8
Obora	258	254	,	,	,	4	Obora	234	231	3	,	,
Olšovice	195	195	,	,	,	,	Olšovice	186	186	,	,	,
Onšovice	318	318	,	,	,	,	Onšovice	278	276	2	,	,
Oseky	297	289	8	,	,	,	Oseky	312	276	36	,	,
Ovesné	220	18	202	,	,	,	Ovesné	215	3	212	,	,
Pěčnov	228	224	4	,	,	,	Pěčnov	214	212	2	,	,
Petrův Dvůr	610	592	4	,	,	14	Petrův Dvůr	515	508	4	,	3
Podeřístě	235	235	,	,	,	,	Podeřístě	202	202	,	,	,
Prachatice	4309	1684	2395	19	38	173	Prachatice	4745	2283	2368	14	80
Pravětín	673	39	626	,	,	8	Pravětín	678	45	626	,	7
Protivec	220	220	,	,	,	,	Protivec	209	209	,	,	,
Pumperle	1284	14	1237	,	,	33	Pumperle	1279	14	1224	,	41
							Putkov	210	209	,	1	,
Radešov	619	619	,	,	,	,	Radešov	370	369	1	,	,
Radomilice	223	223	,	,	,	,	Radomilice	197	197	,	,	,
							Ratiborova Lhota	141	130	11	,	,
Řepešín	503	45	457	,	,	1	Řepešín	449	46	403	,	,
Sedlec	200	200	,	,	,	,	Sedlec	145	145	,	,	,
Sedlovice	89	86	,	,	,	3	Sedlovice	75	74	,	,	1
Silnice	281	1	268	,	,	12	Silnice	257	4	248	,	5
Skříněřov	545	,	544	,	,	1	Skříněřov	365	,	365	,	,
Staré Prachatice	276	262	13	,	,	1	Staré Prachatice	259	244	15	,	,
Strpí	161	161	,	,	,	,	Strpí	134	134	,	,	,
Svatá Maří	313	306	7	,	,	,	Svatá Maří	299	296	3	,	,
							Sviňovice	157	,	157	,	,
Svojnice	182	181	1	,	,	,	Svojnice	174	170	4	,	,
Šipoun	230	229	,	,	,	1	Šipoun	223	223	,	,	,
Štítkov	353	345	3	,	1	4	Štítkov	318	308	10	,	,

Šumavské Hoštice	662	643	12	5	,	2	Šumavské Hoštice	656	649	7	,	,
Švihov	356	352	4	,	,	,	Švihov	307	287	19	,	1
Těšovice	297	296	1	,	,	,	Těšovice	245	244	1	,	,
Truskovice	429	419	10	,	,	,	Truskovice	393	392	1	,	,
Třebanice	178	178	,	,	,	,	Třebanice	165	157	8	,	,
Uhřice	240	239	,	,	,	1	Uhřice	220	220	,	,	,
Újezdec	463	458	5	,	,	,	Újezdec	171	146	25	,	,
Vadkov	182	177	5	,	,	,	Vadkov	182	172	10	,	,
Včelná	279	260	19	,	,	,	Včelná	284	273	11	,	,
Velký Bor	323	323	,	,	,	,	Velký Bor	278	278	,	,	,
Vimperk	4839	997	3708	53	1	80	Vimperk	4939	1185	3638	32	84
Vitějovice	694	693	1	,	,	,	Vitějovice	699	689	10	,	,
Vlachovo Březí	1832	1797	,	7	,	28	Vlachovo Březí	1699	1674	6	,	19
							Vodice	234	212	22	,	,
Volary	3546	19	3446	,	2	79	Volary	3905	195	3633	1	76
Volovice	205	4	199	,	,	2	Volovice	212	22	190	,	,
Výrov	186	185	1	,	,	,	Výrov	156	155	1	,	,
Výškovice	406	390	16	,	,	,	Výškovice	398	379	19	,	,
Záblatí	442	17	415	,	,	10	Záblatí	402	15	385	,	2
Zábrdí	375	363	12	,	,	,	Zábrdí	211	205	6	,	,
Záhoří	398	153	245	,	,	,	Záhoří	285	10	271	,	4
Zbytiny	754	13	737	,	,	4	Zbytiny	772	17	753	,	2
Zdenice	173	173	,	,	,	,	Zdenice	202	202	,	,	,
Zdík	2504	2466	34	,	,	4	Zdík	1454	1435	16	2	1
Zdíkovec	1092	1092	,	,	,	,	Zdíkovec	986	977	9	,	,
Zvěřetice	82	72	10	,	,	,	Zvěřetice	80	74	5	,	1
Žárovná	186	185	1	,	,	,	Žárovná	183	181	2	,	,
Žernovice	429	422	1	,	,	6	Žernovice	418	413	4	,	1
Žitná	233	231	,	,	2	,	Žitná	209	201	7	1	,
celkem	71302	37692	32794	84	72	660	Celkem	69786	36571	32575	69	571

1. 1. 1945				1946	
*	celkem	česká n.	německá n.	*	německá n.
Babice	48	48	0	Babice	2
Běleč	310	310	0	Běleč	0
Bohumilice	511	503	8	Bohumilice	13
Bošice	474	474	0	Bošice	1
Boubská	591	573	18	Boubská	1
Brentenberg	549	2	547	Brentenberg	98
Bučina	295	12	283	Bučina	0
Budilov	290	290	0	Budilov	0
Budkov	258	258	0	Budkov	0
Buk	306	306	0	Buk	0
Cudrovice	298	11	287	Cudrovice	57
Černěves	203	195	8	Černěves	0
České Žleby	1635	2	1633	České Žleby	20
Čichtice	330	330	0	Čichtice	0
Čkyně	1482	1158	324	Čkyně	10
Dolany	450	450	0	Dolany	0
Dolní Kožlí	309	309	0	Dolní Chrášťany	?
Dolní Chrášťany	149	75	74	Dolní Kožlí	0
Dvory	183	183	0	Dvory	0
Fefry	333	0	333	Fefry	5
Frantoly	407	27	380	Frantoly	14
Hlavatce	221	221	0	Hlavatce	0
Horní Chrášťany	155	131	24	Horní Chrášťany	.
Horní Sněžná	450	0	450	Horní Sněžná	19
Horní Světlé Hory	548	0	548	Horní Světlé Hory	2
Horní Vltavice	2163	0	2163	Horní Vltavice	442
Horní Záblatí	240	5	235	Horní Záblatí	1
Hoříkovice	187	185	2	Hoříkovice	1
Hrabice	478	25	453	Hrabice	2
Hracholusky	384	370	14	Hracholusky	4

Hrbov	195	195	0	Hrbov	1
Husinec	1415	1376	39	Husinec	1
Hvožd'any	199	194	5	Hvožd'any	5
Chlístov	69	67	2	Chlístov	1
Chlum	612	3	609	Chlum	52
Chlumany	375	375	0	Chlumany	17
Chocholatá Lhota	125	125	0	Chocholatá Lhota	1
Chroboly	682	2	680	Chroboly	10
Chvalovice	235	76	159	Chvalovice	6
Jámy	83	75	8	Jáma	0
Jelemek	229	202	27	Jelemek	0
Klášt'erec	793	0	793	Klášt'erec	43
Knížecí Pláně		nenalezeno		Knížecí Pláně	2
Korkusova Huť		nenalezeno		Korkusova Huť	21
Kratušín	118	109	9	Kratušín	2
Krtely	264	264	0	Krtely	0
Křiš't'anovice	546	nezjiš'těna národnost		Křiš't'anovice	23
Kubova Huť	244	0	244	Kubova Huť	nenalezeno
Kunžvart	879	29	850	Kunžvart	37
Kvilda	1211	31	1180	Kvilda	196
Lažiš'tě	257	257	0	Lažiš'tě	0
Lékařova Lhota	144	144	0	Lékařova Lhota	0
Leptač	299	299	?	Leptač	1
Lhenice	1280	1230	50	Lhenice	0
Libějovice	390	385	5	Libějovice	9
Libotyně	333	326	7	Libotyně	2
Lipovice	412	412	0	Lipovice	0
Lužice	129	115	14	Lužice	17
Mahouš	287	287	0	Mahouš	1
Malovice	512	512	0	Malovice	0
Malovičky	193	193	0	Malovičky	1
Masákova Lhota	693	684	9	Masákova Lhota	0
Mičovice	256	237	19	Mičovice	4
Milešice	473	5	468	Milešice	26

Nebahovy		nenalezeno		Nebahovy	14
Němčice	185	185	0	Němčice	2
Nestanice	265	265	0	Nestanice	0
Netolice	2725	2615	110	Netolice	16
Nové Hutě	1405	2	1403	Nové Hutě	37
Nový Svět	1327	0	1327	Nový Svět	104
Obora	208	208	0	Obora	0
Olšovice	157	153	4	Olšovice	0
Onšovice	270	270	0	Onšovice	0
Oseky	280	33	247	Oseky	3
Ovesná	181	8	173	Ovesné	0
Pěčnov	214	205	9	Pěčnov	7
Petrův Dvůr	561	532	29	Petrův Dvůr	2
Podeřístě	205	205	0	Podeřístě	2
Prachatice	143	137	6	Prachatice	454
Pravětín	595	9	586	Pravětín	8
Protivec	173	173	0	Protivec	0
Pumperle	1229	1	1228	Pumperle	99
Putkov	227	226	1	Putkov	0
Radešov- Žírec	334	329	5	Ratiborova Lhota	10
Radomilice	385	385	0	Radešov	0
Ratiborova Lhota	115	113	2	Radomilice	0
Řepešín	451	5	446	Řepešín	13
Sedlec	0			Sedlec	5
Sedlovice	74	74	0	Sedlovice	1
Silnice	243	0	243	Silnice	0
Skříněřov	325	6	319	Skříněřov	0
Staré Prachatice	288	273	15	Staré Prachatice	0
Strpí	133	133	0	Strpí	0
Svatá Maří		nenalezeno		Svatá Maří	7
Sviňovice	140	0	140	Sviňovice	0
Svojnice	162	162	0	Svojnice	1
Šipoun	215	215	0	Šipoun	0
Štítkov	320	320	0	Štítkov	0

Šumavské Hoštice	689	668	21	Šumavské Hoštice	11
Švihov		nenalezeno		Švihov	2
Těšovice	236	236	0	Těšovice	0
Truskovice	362	362	0	Truskovice	0
Třebanice	138	135	3	Třebanice	0
Uhřice	230	230	0	Uhřice	0
Újezdec	197	197	0		
Vadkov	190	182	8	Vadkov	0
Včelná pod Boubínem	179	165	14	Včelná	0
Velký Bor	256	253	3	Velký Bor	1
Vimperk	4258	294	3964	Vimperk	314
Vitějovice	676	670	6	Vitějovice	1
Vlachovo Březí	1707	1689	18	Vlachovo Březí	12
Vodice	213	208	5	Vodice	2
Volary	4575	76	4499	Volary	111
Volovice	176	6	170	Volovice	4
Výrov	181	179	2	Výrov	1
Výškovice	387	383	4	Výškovice	5
Záblatí	404	8	396	Záblatí	6
Zábrdí	219	214	5	Zábrdí	0
Záhoří	217	7	210	Záhoří	7
Zbytiny	810	0	810	Zbytiny	5
Zdenice	144	135	9	Zdenice	1
Zdíkov	905	894	11	Zdíkov	3
Zdíkovec	981	981	0	Zdíkovec	3
Zvěřetice	59	54	5	Zvěřetice	0
Žárovná	192	192	0	Žárovná	0
Žernovice	367	343	24	Žernovice	17
Žitná	199	197	2	Žitná	2
Celkem	60851	30862	29443	kralovice	10
				celkem	2474

Fotografie:

Foto 1: Radvanovice (Bohumil Toms)

Foto 2: Zahrádky (Bohumil Toms)

Foto 3: Nový Svět (Bohumil Toms)

Foto 4: Bučina, hotel Pešl roku 1999 (Gustav Laurenčík)

Foto 5: Bučina 1930 (O. Procházka)

Foto 6: Dolní Světlé Hory (Zdeněk Pechar)

Foto 7: Hut'ský Dvůr (Zdeněk Pechar)

Foto 8: Knížecí Pláně 1930 (Zdeněk Pechar)